

Curtea de Conturi a Republicii Moldova

RAPORTUL
auditului conformității exercițiului bugetar și gestionării
patrimoniului public în cadrul autorităților publice locale din raionul
Criuleni pe anul 2014

iulie 2015

I. INTRODUCERE

Prezentă misiune de audit a fost realizată în temeiul prevederilor art.28 și art.31 din Legea nr.261-XVI din 05.12.2008¹ și în conformitate cu Programul activității de audit a Curții de Conturi pe anul 2015, avînd drept scop evaluarea conformității exercițiului bugetar și administrării/asigurării integrității patrimoniului public, funcționalității procesului bugetar și asigurării disciplinei financiare.

Informațiile de rigoare privind raionul Criuleni, cadrul normativ și legislativ relevant (care vizează bazele juridice, organizatorice și financiare de constituire și utilizare a bugetului raionului, precum și evidența contabilă în cadrul autorităților publice supuse auditării), derularea procesului bugetar sînt expuse în Anexa nr.1 la prezentul Raport de audit. Anexa nr.2 cuprinde contextul general privind executarea veniturilor și cheltuielilor bugetelor UAT din raionul Criuleni, iar obiectivele auditului, domeniul de aplicare și metodologia sînt prezentate în Anexa nr.3. În scop informativ, datele-cheie sintetizate privind exercițiul bugetar 2014 sînt expuse în Anexele nr.4-7, iar în Anexele nr.8-10 sînt prezentate informațiile cu privire la neregulile și abaterile sintetizate pe obiectivele auditului. Anexa nr.11 cuprinde măsurile întreprinse de AAPL pe marginea Raportului de audit.

II. CONSTATĂRI, CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI

OBIECTIVUL I: UAT au respectat legalitatea și regularitatea în procesul bugetar; au identificat/evaluat/fundamentat potențialul economic, respectiv baza de impozitare aferentă formării veniturilor publice?

Pornind de la faptul că elaborarea bugetului reprezintă un exercițiu de evaluare a potențialului aferent formării veniturilor bugetare, respectiv, de identificare a surselor de dezvoltare social-economică a teritoriului administrat, autoritățile UAT urmează să efectueze o analiză amplă și complexă asupra bazei de impozitare, inclusiv asupra veniturilor bugetare în general și veniturilor proprii în particular. Însă, prezența unor iregularități instituționale, cum ar fi: lipsa sau irelevanța unor obiective de evaluare credibilă a bazei de impozitare formată din activitățile desfășurate în teritoriu, lipsa cadrului metodologic adecvat și a instrumentelor analitice de evaluare a prognozelor bugetare aferente formării indicilor de rigoare, precum și exercitarea necorespunzătoare a atribuțiilor de către personalul angajat în acest proces, au subminat capacitatea AAPL de formare a prognozelor și de fundamentare a veniturilor proprii în bugetele locale.

Deficiențele în procesul de planificare și execuție a veniturilor sporește dependența UAT din raion de transferurile din bugetul de stat pentru susținerea financiară a teritoriului, precum și constituie un impediment major în dezvoltarea instituțională a AAPL privind sporirea veniturilor proprii, reducînd capacitatea lor de a finanța cheltuielile de interes public, pentru dezvoltarea teritoriilor.

Cele mai semnificative probleme, precum și aspecte generatoare de nereguli și riscuri la compartimentul respectiv sînt expuse în subcapitolele următoare.

¹ Legea Curții de Conturi nr.261-XVI din 05.12.2008.

➤ ***Subprocesul de prognoză și stabilire a veniturilor proprii este irelevant și necesită ajustări de fond.***

Conform cadrului legal-normativ² existent, UAT dispun de autonomie financiară și, respectiv, își elaborează și își aprobă propriul buget anual, în limita resurselor disponibile. Cu toate acestea, UAT nu dispun de abilitățile necesare în materie de proces bugetar, astfel corelarea dintre bugetul de stat, bugetul raional și bugetele locale efectuându-se în conformitate cu Notele metodologice elaborate de Ministerul Finanțelor, care stipulează reguli generale la elaborarea bugetelor locale. Potrivit Regulamentului de profil³, DF asigură baza de calcule, estimările și prognozele fundamentate ale veniturilor și cheltuielilor bugetare, inclusiv ale UAT de nivelul I. De asemenea, DF este responsabilă de elaborarea și generalizarea proiectului bugetului raionului, formînd relațiile interbugetare în raport cu bugetele UAT de nivelul I și prezentîndu-le consiliilor respective spre examinare și aprobare. Însă, verificările la această componentă relevă că DF nu și-a exercitat corespunzător atribuțiile respective, fiind constatate, în unele cazuri, estimarea neconcludentă a prognozei fiscal-bugetare a părții de venituri atît a bugetului raional, cît și a bugetelor UAT de nivelul I. Astfel, în subprocesul de analiză/prognoză fiscal-bugetară, DF nu a asigurat, cu implicarea tuturor instituțiilor și autorităților responsabile, reglementări exhaustive privind realizarea etapelor aferente procesului bugetar în cadrul UAT; elaborarea și implementarea unor proceduri de control intern la componentele respective, care ar responsabiliza părțile implicate în aceste procese.

În cadrul planificării veniturilor bugetare pentru anul 2014, acestea au fost aprobate la un nivel inferior posibilităților reale. În consecință, realizările efective ale impozitelor/taxelor au depășit cu 7234,1 mii lei prevederile rectificate. Decalajul dintre cifrele stabilite și cele realizate relevă prezența derapajelor în subprocesul de evaluare și prognozare a veniturilor, ce se exprimă prin lipsa unor date concludente și veridice privind baza de impozitare. În majoritatea cazurilor, în procesul de planificare a categoriilor de impozite menționate, DF s-a limitat numai la calcule tehnice, drept călăuză servind doar execuția bugetară în anul precedent.

Totodată, urmare a analizei executării veniturilor efectiv realizate față de planul inițial aprobat, s-a constatat că 11 AAPL (de nivelul I și nivelul II) au subestimat partea de venituri planificată cu 7,5 mil.lei⁴, iar 15 UAT au supraestimat veniturile cu 2,0 mil.lei⁵. De menționat că în unele cazuri această situație a condiționat alocarea neîntemeiată a transferurilor din bugetul de stat pentru susținerea teritoriilor.

Reieșind din atribuțiile care le revin potrivit art.35 din Legea nr.397-XV din 16.10.2003, autoritățile executive ale UAT sînt responsabile de asigurarea colectării integrale și în termenele stabilite a veniturilor proprii. Incapacitatea atestată în asigurarea calității estimărilor de prognozare bugetară, iresponsabilitatea și lipsa de

² Legea privind descentralizarea administrativă nr.435-XVI din 28.12.2006 (în continuare – Legea nr.435-XVI din 28.12.2006); art.3 din Legea privind finanțele publice locale nr.397-XV din 16.10.2003 (în continuare – Legea nr.397-XV din 16.10.2003); Legea nr.436-XVI din 28.12.2006 privind administrația publică locală (în continuare – Legea nr.436-XVI din 28.12.2006); Anexa nr.1 la Circulara MF nr.06/2-07 din 14.06.2013 „Note metodologice privind elaborarea de către autoritățile administrației publice locale a proiectelor de buget pe anul 2014 și a estimărilor pe anii 2015-2016” (în continuare – Notele metodologice), elaborate în conformitate cu prevederile Legii privind sistemul bugetar și procesul bugetar nr.847-XIII din 24.05.1996 și ale Legii nr.397-XV din 16.10.2003.

³ Regulamentul Direcției Finanțe a Consiliului raional Criuleni.

⁴ Anexa nr.8 la Raportul de audit.

⁵ Anexa nr.8 la Raportul de audit.

interes ale AAPL privind extinderea veniturilor proprii, inclusiv prin eficientizarea activității serviciilor de colectare a impozitelor și taxelor locale, neconlucrarea AAPL cu autoritatea fiscală din teritoriu au denaturat baza impozabilă și, respectiv, au determinat neîncasarea veniturilor în bugetele locale în sumă totală (estimată de audit) de 6,0 mil.lei și în bugetul de stat – de 0,7 mil.lei.

În cadrul auditului subprocesului de evaluare/prognozare, precum și administrării veniturilor bugetelor UAT, s-au constatat următoarele.

• ***Modalitatea de estimare/prognozare a veniturilor bugetare din impozitul pe venit necesită îmbunătățiri esențiale.***

Din totalul veniturilor proprii planificate pe anul 2014, ponderea de 37,6 % revine veniturilor provenite din „Impozitul pe venitul din salariu”. La impozitul respectiv au fost estimate venituri în sumă de 17190,0 mii lei, fiind aprobate în sumă de 18236,9 mii lei și realizate în sumă de 19897,9 mii lei, sau cu 1661,0 mii lei mai mult ca cele aprobate. Estimarea veniturilor din acest impozit s-a efectuat în lipsa unei informații exhaustive și credibile referitor la unele din principalele componente ale bazei de impozitare, atât la DF și IFS, cât și la AAPL, iar disfuncționalitatea reglementărilor existente în domeniu au cauzat prognozarea defectuoasă a veniturilor bugetare. De asemenea, nici organele statistice teritoriale nu dețin informații pentru fiecare UAT de nivelul I (orașe, sate și comune).

Misiunea de audit a constatat că, în cadrul subprocesului de prognozare, unele AAPL de nivelul I (s.Corjova) nu au prezentat DF calculele de rigoare. Astfel, în lipsa calculelor efectuate de unele AAPL privind fondul de salarizare, numărul salariaților, grila de salarizare, numărul persoanelor întreținute etc., specialiștii DF au calculat impozitul pe venitul din salariu în sumă de 17190,0 mii lei, ulterior fiind aprobate venituri cu 1046,9 mii lei mai mult (18236,9 mii lei). La prognozarea acestui impozit, atât DF, cât și AAPL de nivelul I s-au limitat doar la analiza sumelor executate în anii precedenți. Probele de audit colectate pe parcursul misiunii denotă că la aprobarea bugetelor UAT, la stabilirea mărimii veniturilor nu s-a ținut cont de estimările efectuate de primării, ceea ce a generat depășirea sau neîndeplinirea veniturilor bugetare aprobate.

Trei primării din raion, în lipsa oricărui temei, au aprobat în buget venituri din impozitul pe venit mai mari cu 685,0 mii lei⁶ ca cele estimate. Urmare a unei planificări incorecte, au fost încasate venituri majorate⁷ sau diminuate⁸, comparativ cu cele precizate.

În anul 2014, în lipsa estimării, aprobării și rectificării respective, în bugetul raionului Criuleni au fost încasate venituri în sumă de 12,8 mii lei din impozitul pe venit aferent operațiunilor de predare în posesie și/sau folosință a proprietății imobiliare (cap.111.05).

Din considerente de insuficiență de date relevante privind planurile de afaceri ale agenților economici, prognozarea veniturilor bugetare provenite din activitatea operațională s-a efectuat fără argumentarea calculelor și analizelor de rigoare, ca

⁶ Primăriile: s.Măgdăcești (cu 86,5 mii lei mai mult); com.Pășcani (cu 513,5 mii lei mai mult); com.Drăsliceni (cu 85,0 mii lei mai mult).

⁷ Primăriile s.Măgdăcești – cu 124,8% mai mult, com. Pășcani – cu 117,6% mai mult.

⁸ Com.Drăsliceni – 96,9%.

urmare încasările (în 2014) fiind cu 376,1 mii lei mai mari ca veniturile aprobate. În aceleași condiții s-a efectuat și prognozarea veniturilor bugetare provenite din activitatea de întreprinzător, ca urmare (în 2014) încasările din această sursă au fost cu 454,5 mii lei mai mari ca veniturile aprobate și cu 306,2 mii lei ca cele rectificate, fapt ce a determinat stabilirea incorectă a relațiilor între bugetul de stat și bugetul raional, respectiv, între bugetul raional și cel al UAT de nivelul I privind susținerea financiară a teritoriului. În acest sens, exemplificăm că primăria s.Măgdăcești a prezentat spre aprobare venituri din impozitul menționat în sumă de 951,9 mii lei, ulterior fiind încasate venituri de 1341,1 mii lei, sau în mărime relativă de 133,9 la sută. În mod similar, la „Impozitul pe venitul reținut la sursa de plată” (cap. 111.20), „Impozitul pe venitul din activitatea operațională” (cap. 111.23) și „Impozitul pe venitul reținut din suma dividendelor achitate” (cap. 111.22) au fost încasate venituri mai mari ca cele aprobate și precizate.

AAPL din or.Criuleni nu au asigurat estimarea, aprobarea și precizarea veniturilor corespunzătoare din „Impozitul pe venitul reținut din suma dividendelor achitate” (cap. 111.22) și „Impozitul pe venit din activitatea operațională” (cap. 111.23). Ca rezultat, veniturile la sursele în cauză au fost realizate de această primărie în sumă de 31,4 mii lei și, respectiv, de 101,4 mii lei. La fel, primăria com.Drăslăcenii nu a estimat și aprobat venituri din „Impozitul pe venit reținut din suma dividendelor achitate” (cap. 111.22), ulterior fiind încasate în sumă de 10,9 mii lei, iar veniturile din „Impozitul pe venit din activitatea de întreprinzător” (cap. 111.21) și „Impozitul pe venit din activitatea operațională” (cap. 111.23) au fost estimate și aprobate în mărimi mai mici ca cele realizate, respectiv, cu 71,6 mii lei și cu 8,6 mii lei.

• AAPL ale UAT și organele fiscale nu au demonstrat un interes pe măsură privind estimarea, calcularea și colectarea completă la buget a impozitelor pe proprietate (funciar și pe bunurile imobiliare). Totodată, nerespectarea cadrului legal/regulator, monitorizarea ineficientă a procesului de evaluare și colectare a veniturilor, precum și lipsa unor proceduri ale controlului intern au determinat nerealizarea conformă a veniturilor din impozitele menționate.

Pentru anul 2014, încasările din impozitele pe proprietate (funciar și pe bunurile imobiliare) în bugetele UAT au fost aprobate în sumă de 6084,2 mii lei, precizate – în sumă de 6076,7 mii lei, și încasate – în sumă de 6148,1 mii lei.

Impozitele pe proprietate sînt impozite relativ stabile, mărimea acestora fiind condiționată de plenitudinea datelor de care dispun UAT, organele cadastrale și cele fiscale cu privire la baza de impozitare a impozitelor respective. Însă, din cauza lipsei unui registru complet al deținătorilor de bunuri imobile existente într-o UAT, cu indicarea valorii evaluate sau neevaluate (costului acestora), persoanelor și bunurilor care sînt scutite de achitarea impozitului, la estimarea veniturilor provenite din impozitele funciare și pe bunurile imobile au fost întâmpinate dificultăți. AAPL din raion nu sînt preocupate de ținerea evidenței cantitativ-valorice și cadastrarea fondului imobiliar în scopuri fiscale. De asemenea, AAPL ale UAT nu dețin informații privind terenurile evaluate și cele neevaluate aferente impozitării. La fel, nici organul cadastral nu dispune de o informație exhaustivă care ar permite o evaluare corespunzătoare a materiei/bazei impozabile pentru impozitul pe bunurile

imobile pe fiecare UAT. Astfel, OCT Criuleni nu deține informații sistematizate privind costul total al bunurilor imobile evaluate în scopuri fiscale. Totodată, această instituție nu dispune de o sinteză concludentă a datelor privind numărul de bunuri imobile care nu au fost evaluate. Această situație denotă din start că, din cauza folosirii unor date incomplete sau denaturate, estimarea corectă a veniturilor atât de către primărie, cât și de către DF era reprobabilă. Astfel,

✓ *la planificarea veniturilor din impozitul funciar, AAPL din raion nu dețin o informație exhaustivă privind fondul funciar aflat în proprietatea sa și modul de utilizare a acestuia, ceea ce determină folosirea neautorizată a terenurilor proprietate publică locală și neîncasarea plăților cuvenite.* Cauza principală a acestor nereguli este nedelimitarea terenurilor proprietate publică a statului, a UAT din domeniul public și cel privat. Totodată, se relevă că primăriile⁹ supuse auditării nu dețin informația juridică și tehnico-economică sistematizată în Registrul cadastral al deținătorilor de terenuri, conform Anexei nr.1 din Regulamentul aprobat prin HG nr.24 din 11.01.1995¹⁰. De menționat că, potrivit dărilor de seamă funciară, unele din aceste primării dispun de terenuri cu suprafața totală de 35,27 ha – în intravilan, și de 100,46 ha – în extravilan, din categoria „alte terenuri”, care pînă la desfășurarea auditului nu erau delimitate. Iresponsabilitatea angajaților primăriilor menționate privind stabilirea subiectului impunerii a determinat neimpozitarea terenurilor respective, nefiind încasate venituri, doar pentru anul 2014, de circa 45,3 mii lei¹¹.

AAPL din raion nu dețin registrul proprietarilor de terenuri aferente caselor de locuit și grădinilor, precum și suprafața terenurilor deținute de aceștia, care, conform prevederilor Codului fiscal, sînt scutiți de achitarea impozitului funciar, ceea ce nu dă posibilitate de a verifica corectitudinea planificării veniturilor din impozitul funciar pentru categoria dată;

✓ *planificarea veniturilor din impozitul pe bunurile imobile a fost efectuată în lipsa informațiilor veridice privind baza impozabilă a acestora* (costul clădirilor și construcțiilor deținute de persoanele juridice și de cele fizice, în unele cazuri, unicul reper pentru planificarea impozitului respectiv fiind veniturile încasate în anii precedenți). Astfel, persoanele responsabile de estimarea veniturilor pe proprietate din primăria com.Drăsliceni nu au ținut cont nici de veniturile încasate în anii precedenți, estimînd venituri din această sursă cu circa 30,0 mii lei mai puțin, ca rezultat al neregulilor menționate, veniturile la sursa în cauză fiind realizate cu 38,5 mii lei mai mult ca cele aprobate și precizate. Concomitent, această primărie a aprobat venituri din impozitul pe bunurile imobile ale persoanelor fizice cu 11,0 mii lei mai puțin ca cele estimate. Nici primăria com.Pășcani nu a ținut cont de veniturile încasate în anii precedenți, evaluînd și aprobînd venituri din impozitul funciar pe terenurile cu destinație agricolă, cu excepția impozitului de la gospodăriile țărănești (cap. 114.01) și impozitului funciar cu altă destinație decît cea agricolă, cu circa 44,2 mii lei și, respectiv, cu 31,1 mii lei mai puțin. Ca rezultat, veniturile la sursa în cauză au fost realizate cu 27,5 mii lei și, respectiv, cu 20,3 mii lei mai mult ca cele

⁹ Primăriile or.Criuleni și satelor/comunelor Drăsliceni, Pășcani și Măgdăcești.

¹⁰ Regulamentul cu privire la conținutul documentației cadastrului funciar, aprobat prin HG nr.24 din 11.01.1995.

¹¹ Anexa nr.8 la Raportul de audit.

aprobate. CS Măgdăcești a aprobat venituri din impozitul funciar pe terenurile cu destinație agricolă diminuate cu 8,3 mii lei, comparativ cu cele estimate.

Nu au fost aprobate și, respectiv, încasate venituri din impozitul pentru toate bunurile imobile construite pe teritoriul or.Criuleni. Echipa de audit a solicitat primarului or.Criuleni și șefului IFS Criuleni formarea unei comisii pentru inventarierea terenurilor și bunurilor imobile, cu stabilirea celor care nu sînt impozitate și întocmirea actelor de evaluare provizorie a clădirilor conform prevederilor regulamentare¹². Însă, pînă la finele auditului, comisia nu a realizat inventarierea respectivă pentru prezentarea informațiilor de rigoare OCT în vederea evaluării și prezentării spre plată a impozitelor respective, limitîndu-se doar la postarea anunțurilor privind invitarea proprietarilor de garaje la primărie pentru verificarea actelor deținute.

Auditul a constatat existența unor deficiențe și neconformități ce țin de plenitudinea și corectitudinea datelor privind obiectele și subiecții impozabili, cum ar fi: neactualizarea de către autoritatea cadastrală a parametrilor tehnici ai bunurilor; neconcordanța datelor privind subiecții impozabili; neidentificarea tuturor coproprietarilor de imobile etc. Drept urmare, valoarea imobilelor care nu au fost incluse în anul 2014 în calculul impozitului pe proprietate de către primăria or.Criuleni a constituit 2347,1 mii lei, ceea ce denotă lipsa de monitorizare și de luare a măsurilor privind înlăturarea deficiențelor la capitolul vizat, ca urmare nefiind acumulate venituri în sumă totală de circa 3,5 mii lei¹³.

• ***Lipsa de control și monitorizarea inefficientă din partea unor AAPL au cauzat calcularea incorectă și neîncasarea completă a impozitului pe bunurile imobile.*** Astfel,

✓ în urma verificărilor selective a veniturilor încasate din impozitele pe proprietate, cu ieșirea la fața locului, misiunea de audit relevă că bunurile imobile cu destinație locativă din s.Măgdăcești sînt impozitate la prețuri simbolice. Prin urmare, 3 bunuri imobile în 2 niveluri, cu suprafața totală, respectiv, de circa 172 m², 196 m² și 192 m², au fost impozitate în mărime, respectiv, de 20, 18 și 16 lei. De menționat că persoanele responsabile de calcularea impozitelor din cadrul primăriei s.Măgdăcești nu au ținut cont de faptul că suprafața totală a bunurilor imobile menționate depășește 150 m² și nu au majorat cotele concrete stabilite ale impozitului pe bunurile imobile de 2 ori, după cum prevede cadrul legal-regulamentar¹⁴ în vigoare. În mod analogic, sînt impozitate și 1257 de bunuri imobile cu destinație locativă. Totodată, se relevă că urmare a lipsei valorii reale de piață și a suprafeței reale a obiectelor impozitării, auditul nu a putut stabili veniturile ratate din acest impozit, care constituie o sursă de venituri semnificative;

✓ deși, potrivit art.278 din Codul fiscal, obiecte ale impunerii sînt construcțiile aflate la etapa de finisare de 50% și mai mult, rămase nefinisate timp de 3 ani după începutul lucrărilor de construcție, AAPL nu țin evidența acestora, ÎS „Cadastru” nu

¹² Pct.2 din Instrucțiunea privind modul de calculare, evidență și achitare a impozitelor și taxelor locale administrate de serviciul de colectarea impozitelor și taxelor locale din cadrul primăriei, aprobată prin HG nr.998 din 20.08.2003

Privind activitatea serviciului de colectare a impozitelor și taxelor locale din cadrul primăriei” (în continuare – Instrucțiunea aprobată prin HG nr.998 din 20.08.2003).

¹³ Anexa nr.8 la Raportul de audit.

¹⁴ Legea nr.1056-XIV din 16.06.2000 pentru punerea în aplicare a Titlului VI din Codul fiscal și decizia CS Măgdăcești.

efectuează evaluarea lor în scopuri fiscale, iar SCITL din UAT, respectiv, nu le impozitează. Astfel, în or.Criuleni auditul a identificat 4 bunuri imobile cu grad înalt de execuție, care nu au fost evaluate în scopuri fiscale și ulterior impozitate, iar pentru 3 bunuri nefiind identificați nici proprietarii. Totodată, deși, conform prevederilor legale¹⁵, AAPL urmau în termen de până la 1 iunie a fiecărui an să prezinte OCT actele respective pentru actualizarea datelor cadastrale, AAPL din or.Criuleni nu și-au asumat responsabilitățile de rigoare în scopul eficientizării procesului de impozitare a tuturor bunurilor imobile amplasate în teritoriul administrat. Totodată, se relevă că, pe parcursul auditului, primăria a solicitat de la OCT Criuleni să transmită informația necesară (privind parametrii tehnici, valoarea bunurilor, codurile fiscale) pentru SIA „Cadastrul fiscal” în scopul impozitării a 3 persoane, la care organul cadastral a răspuns că introducerea informației privind valoarea bunurilor imobile în scopul impozitării în sistemul respectiv nu ține de competența oficiului.

O situație analogică a fost constatată și la primăria com.Drăslăcenii, care nu a întreprins măsurile de rigoare în vederea identificării și impozitării a 11 bunuri imobile cu grad înalt de execuție. Totodată, contrar prevederilor regulamentare¹⁶, primăria com.Drăslăcenii nu dispune de confirmarea valorii bunurilor imobile, acestea fiind impozitate la prețuri simbolice. Urmare a analizei efectuate de misiunea de audit, s-a constatat că 6 bunuri imobile, vizual cu suprafețe mai mari, sînt impozitate de la 50 pînă la 60 lei, ceea ce denotă lipsa de control din partea SCITL din cadrul primăriei privind estimarea exhaustivă a bunurilor imobile. De menționat că, urmare a comparării unui bun imobil estimat pentru impozitare cu cele neestimate, s-a constatat că impozitul pentru bunul imobil estimat este de 6 ori mai mare. În alt caz, pentru unele bunuri imobile (codul cadastral 31292201160) receptorul fiscal calcula și încasa impozitul de 4 ori mai mare decît cel stabilit după estimare (anul 2009). Cazuri de stabilire și calculare incorectă a impozitului pe bunurile imobile au fost admise și de către AAPL din com.Pășcani.

În contextul celor consemnate, misiunea de audit menționează că, în cadrul controlului tematic efectuat de IFS Criuleni privind respectarea legislației fiscale, corectitudinea administrării impozitelor și taxelor locale, precum și verificarea soldurilor (la situația din 31.12.2014) din conturile personale pentru impozitul funciar și pe bunurile imobile la primăriile auditate¹⁷, s-a constatat că: conform SIA „Cadastrul fiscal”, la primăriile s.Măgdăcești și com.Drăslăcenii sînt, respectiv, 29 și 11 obiecte invalide, care nu sînt impozitate; la primăria com.Drăslăcenii nu este luată în evidență penalitatea în sumă de 12,9 mii lei, aceasta fiind încasată parțial; SCITL din cadrul primăriei com.Pășcani a efectuat revalidarea parțială a obiectelor cadastrale care sînt invalide în SIA „Cadastrul fiscal”, iar în chitanțele de plată a impozitelor a admis corectări, prin ce nu au fost respectate prevederile pct.36 din Instrucțiunea aprobată prin HG nr.998 din 20.08.2003.

¹⁵Art.6 din Legea privind monitoringul bunurilor imobile nr.267 din 29.11.2012.

¹⁶ Instrucțiunea aprobată prin HG nr.998 din 20.08.2003.

¹⁷ Primăriile: s.Măgdăcești; com.Pășcani și com.Drăslăcenii.

- *La estimarea veniturilor din taxa pentru folosirea drumurilor de către autovehiculele înmatriculate în Republica Moldova*, DF nu s-a condus de informațiile privind baza de impozitare a acestora, care potrivit calculului au constituit 9310,0 mii lei și a prezentat spre aprobare CR venituri pentru anul 2014 în sumă de 3292,0 mii lei (diminuate din taxa respectivă cu 6018,0 mii lei), sau la nivel de doar 35,4 la sută, iar încasările efective au constituit 3020,3 mii lei.

- ***Planificarea neconformă și administrarea inefficientă a veniturilor din taxele locale, determinate, în fond, de sistemul de control insuficient al veniturilor proprii din partea autorităților locale, au lipsit bugetele UAT de venituri.*** Astfel,

✓ potrivit prevederilor legale¹⁸, AAPL dispun de atribuții privind eliberarea autorizațiilor de funcționare pentru unitățile care comercializează produse și servicii, precum și privind executarea controlului asupra respectării de către acestea a regulilor de comercializare. Unitățile comerciale care activează pe teritoriul localităților sau prestează servicii achită o anumită taxă (taxa pentru unitățile comerciale) în funcție de tipul de activitate pe care o desfășoară, în conformitate cu prevederile Codului fiscal¹⁹. Urmare a auditării acestei componente a veniturilor, au fost scoase în evidență unele deficiențe, care lipsesc bugetele locale de venituri pasibile perceperii. Astfel, decizia CO nr.9/1 din 17.12.2013 „Cu privire la aprobarea bugetului or.Criuleni pentru anul 2014” conține indicatori contradictorii privind veniturile din taxa pentru unitățile comerciale. Fiind indicată suma de 618,5 mii lei, veniturile au fost aprobate în sumă de 533,2 mii lei, sau cu o diminuare a planului pe venituri cu circa 85,3 mii lei. Astfel, încasările din această taxă au însumat 551,5 mii lei și au înregistrat o descreștere, față de anul 2013, cu 12,1 mii lei. La planificarea veniturilor aferente taxei pentru unitățile comerciale, primăria com.Drăsliceni nu a ținut cont de mărimea cotei de impozitare și de lista plătitorilor taxei pentru unitățile comerciale care activau în anul 2013 pe teritoriul localității, ca urmare fiind diminuat planul pe venituri cu 21,4 mii lei. Ulterior, planul a fost realizat în sumă de 99,9 mii lei, sau cu 29,9 mii lei mai mult ca cel aprobat în sumă de 70,0 mii lei. Deși, pe parcursul anului 2014, Consiliul com.Pășcani a decis includerea a 8 plătitori de taxă pentru unitățile de comerț în valoare totală de 16,0 mii lei, veniturile aprobate nu au fost precizate și totodată realizate;

✓ o altă problemă identificată pe parcursul auditului este că, la aprobarea Regulamentului cu privire la stabilirea taxelor locale pe teritoriul s.Măgdăcești (decizia nr.8.6 din 11.12.2013), CS Măgdăcești, ignorând prevederile Codului fiscal²⁰, nu a stabilit cotele impunerii, în cazul taxei pentru unitățile comerciale și/sau de prestări servicii, în funcție de genul serviciilor prestate, suprafața ocupată de unitățile de comerț și/sau de prestări servicii. Ca urmare, prin achitarea taxei în mărime fixă, agenții economici care dețin unități comerciale cu suprafețe mari sînt facilitați, iar cei cu suprafețe mici – discriminați, bugetul local fiind lipsit de veniturile necesare. Astfel, taxa a fost stabilită pentru unitățile de comerț care dețin o suprafață ce depășește 200 m², ca urmare unitățile de comerț cu suprafețe de la 2 pînă la 9 ori mai

¹⁸ Art.6 alin.(1) din Legea cu privire la comerțul interior nr. 231 din 23.09.2010 (în continuare - Legea nr. 231 din 23.09.2010).

¹⁹ Art.290 lit.(e) din Legea nr.1163-XIII din 24.04.1997 „Codul fiscal” (în continuare – Codul fiscal).

²⁰ Art. 297 (6) lit. a) din Codul fiscal.

mare (508,2 m², 645,8 m², 1347,5 m², 1836,1 m²) achitată taxa în aceeași mărime. Mai mult decât atât, neținând cont de prevederile legale²¹ (conform cărora autorizația de funcționare se eliberează comerciantului pentru fiecare unitate comercială separat), persoanele responsabile din cadrul primăriei s.Măgdăcești au eliberat unui agent economic două autorizații de funcționare a unităților de comerț (pentru 2 unități de comerț și o unitate de prestare a serviciilor auto), totodată stabilind taxa respectivă doar pentru o singură unitate, ca urmare veniturile fiind diminuate cu circa 15,0 mii lei²². Concomitent, nu la toate cererile depuse de comercianți sînt anexate: documentul ce confirmă dreptul de proprietate sau de locațiune asupra unității comerciale; contractul de locațiune sau titlul de autentificare a deținătorului de teren. De menționat că primăria s.Măgdăcești nu s-a conformat deciziei CL (nr.8.6 din 11.12.2013) și a admis aplicarea față de unii agenți economici a unor cote diminuate, față de cele stabilite, ca urmare veniturile fiind diminuate cu circa 2,1 mii lei²³.

Totodată, misiunea de audit relevă că, prin eliberarea autorizațiilor respective, autoritățile deliberativă și executivă din s.Măgdăcești au permis la 3 agenți economici să desfășoare activități de comerț și să presteze servicii auto (comerțul cu amănuntul și cu ridicata în magazine, cu vânzarea materialelor de construcție, pieselor auto, cafenea-bar, stație pentru servicii auto) pe terenuri cu destinație agricolă, fără a asigura schimbarea destinației acestora, după cum prevede cadrul legal²⁴ în vigoare. Ca rezultat, bugetul local a fost lipsit de venituri din impozitul pe proprietate (prin achitarea impozitului funciar pentru terenurile cu destinație agricolă), iar bugetul de stat – de venituri aferente compensării pierderilor în urma excluderii terenurilor din categoria celor cu destinație agricolă, în valoare de circa 670,2 mii lei²⁵;

✓ misiunea de audit relevă că, prin neefectuarea în teritoriu a controlului privind respectarea regulilor de comercializare a produselor și serviciilor și de funcționare a comercianților, precum și prin neluarea măsurilor de rigoare privind interzicerea funcționării activităților de comerț neautorizate, AAPL din or.Criuleni nu și-au exercitat atribuțiile de administrare și coordonare în domeniul comerțului, stabilite de prevederile legale²⁶. Astfel, în cadrul verificărilor efectuate la fața locului, echipa de audit a stabilit că, în perimetrul a 3 terenuri îngrădite cu gard capital, cu suprafața totală de 0,0937 ha (or.Criuleni, str. Biruinței nr.31), din 01.03.2013 se desfășoară activitate de comerț în lipsa autorizației de amplasare și fără achitarea taxei de piață respective, care, în limita prevederilor legale, corespunde specificului organizării comerțului în piețe (art.12 alin.(1) din Legea nr.231 din 23.09.2010).

Totodată, auditul denotă că AAPL din or.Criuleni nu și-au respectat propria decizie (nr.3/14 din 15.04.2013) privind includerea în lista plătitorilor de taxe locale a unui agent economic (începînd cu 01.03.2013), cu stabilirea, pentru obiectul „Gherete metalice ușor demontabile și tarabă”, a taxei de piață de 35 lei/m² de teren, anual, iar

²¹ Art. 14 alin. (2) și alin. (3) din Legea cu privire la comerțul interior nr.231 din 23.09.2010.

²² Anexa nr.8 la Raportul de audit.

²³ Anexa nr.8 la Raportul de audit.

²⁴ Art.11-14 din Legea privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pămîntului nr.1308-XIII din 25.07.1997 (în continuare – Legea nr.1308-XIII din 25.07.1997).

²⁵ Anexa nr.8 la Raportul de audit.

²⁶ Art.6 lit.f), lit.l) și lit.m) din Legea cu privire la comerțul interior nr.231 din 23.09.2010.

pentru fiecare gheretă sau tarabă – și a taxei pentru unitățile comerciale de 2,0 mii lei anual. Ca rezultat, în bugetul local nu au fost încasate venituri estimate de audit în sumă totală de 60,1 mii lei²⁷ (inclusiv 32,8 mii lei pentru anul 2014).

Una din cauzele care a influențat situația menționată a fost și refuzul agentului economic de a achita taxele de rigoare. În acest context, auditul relevă că la adresarea primarului către IFS Criuleni (scrisoarea nr.02-1-23/190 din 10.04.2013) de a-și exprima opinia referitor la dezacordul arendașului terenului (din str.Biruinței nr.31) de a achita taxa de 35 lei pentru un m² de teren, stabilită prin decizia CO, autoritatea fiscală nu a reacționat. De menționat că, în anul 2014, IFS Criuleni a efectuat un control cameral prin metoda de verificare parțială cu privire la prezentarea tardivă a dărilor de seamă de către agentul economic respectiv, însă nici acest control nu a menționat încălcări referitor la taxa de piață. Concomitent, agentul economic nu dispune de autorizații de amplasare a unităților de comerț pentru 5 gherete, veniturile neîncasate în bugetul local fiind estimate de audit la circa 10,0 mii lei²⁸. Nu a fost autorizată nici funcționarea construcției cu suprafața de 66,0 m² și a circa 40 tarabe din piața respectivă.

- *AAPL din raion nu au efectuat o monitorizare eficientă asupra veniturilor provenite din vânzarea/privatizarea bunurilor publice.* Astfel, conform datelor DF, pentru anul 2014 au fost aprobate venituri din vânzarea și privatizarea proprietății publice în sumă totală de 40,0 mii lei. În realitate, încasările în bugetele UAT la acest compartiment au constituit 8874,5 mii lei (inclusiv: 148,4 mii lei – din vânzarea bunurilor proprietate publică; 8665,1 mii lei – din privatizarea terenurilor proprietate publică etc.), ceea ce denotă nedeținerea de către AAPL a unor date veridice privind bunurile publice preconizate spre vânzare sau privatizare. Menționăm că, încasările din vânzarea apartamentelor către cetățeni și bunurilor proprietate publică au fost executate în suma totală de 202,8 mii lei, fără a fi aprobate sau precizate.

- *AAPL nu și-au onorat pe deplin obligațiunile privind monitorizarea activității organelor responsabile de încasarea veniturilor bugetare, fapt ce a cauzat majorarea, în anul 2014, a restanțelor față de bugetele locale.*

Prin urmare, o rezervă semnificativă la acumularea veniturilor proprii o constituie restanțele contribuabililor față de bugetele UAT, care, potrivit informațiilor din baza de date a IFS Criuleni la situația din 01.01.2015, a însumat 1203,8 mii lei, fiind în creștere față de începutul anului cu 172,5 mii lei. Creșterea semnificativă a restanțelor a fost înregistrată la „Impozitul pe venitul din activitatea de întreprinzător”, cu 195,2 mii lei, la „Impozitul pe venitul din salariu”, cu 57,4 mii lei etc.

- *Unele AAPL din raion nu au întreprins măsuri suficiente în vederea formării și administrării regulamentare a mijloacelor speciale; nu au asigurat o monitorizare și administrare conformă a procesului de dare în locațiune a bunurilor domeniului public, ca urmare nefiind acumulate venituri în sumă totală de 205 mii lei²⁹.*

²⁷ Anexa nr.8 la Raportul de audit.

²⁸ Anexa nr.8 la Raportul de audit.

²⁹ Anexa nr.8 la Raportul de audit.

Deși, potrivit prevederilor art.14 din Legea nr.436 din 28.12.2006, administrarea bunurilor domeniului public ale statului este în competența de bază a AAPL, unele autorități publice locale nu s-au conformat prevederilor regulamentare și nu au asigurat transmiterea conformă în locațiune a imobilelor. Astfel, unii primari nu au oficializat corespunzător relațiile privind locațiunea bunurilor imobile nelocuibile din incinta clădirilor proprietate publică a UAT, cu suprafața de circa 559 m², precum și nu au asigurat încasarea veniturilor respective din această sursă. Inclusiv, primăriile Slobozia-Dușca și Bălăbănești au transmis în comodat ÎS „Poșta Moldovei” o parte a imobilului cu suprafața, respectiv, de 39,7 m² și de 43 m², ceea ce a generat neacumularea veniturilor în sumă de peste 29,4 mii lei anual.

În lipsa deciziei CO și oficializării corespunzătoare a relațiilor de locațiune, primarul or.Criuleni a permis CTAS Criuleni, DE și unei persoane fizice utilizarea a 3 garaje, ca rezultat numai pentru anul 2014 bugetul local a fost lipsit de venituri în sumă de 11,4 mii lei. De menționat că, conformitatea transmiterii de către primăria or.Criuleni a spațiilor în locațiune a fost verificată de Inspekția financiară din subordinea MF, în cadrul inspekției financiare complexe, fiind constatate abateri de la cadrul legal, care au generat necalcularea și neachitarea plăților pentru locațiunea încăperilor cu suprafața totală de 369,5 m² în sumă de 36,2 mii lei, precum și nerestituirea cheltuielilor aferente consumului de energie termică suportate din bugetul local în sumă de 1,2 mii lei, concomitent nefiind înregistrate datoriile locatarilor față de primărie în sumă de 64,9 mii lei (la 01.10.2014). Misiunea de audit relevă că la 01.01.2015 datoriile locatarilor față de primărie, neînregistrate corespunzător, au constituit cel puțin 7,8 mii lei.

- *Nerespectînd cadrul regulamentar³⁰, unele AAPL din raion nu au întreprins măsurile de rigoare privind acumularea mijloacelor speciale necesare efectuării lucrărilor de întreținere și reparație a fondului locativ, ca urmare nefiind stabilite și supuse achitării plățile pentru chiria apartamentelor.* Astfel, AAPL din or.Criuleni nu au oficializat relațiile cu locatarii a 22 apartamente neprivatizate și 3 încăperi (cu suprafața totală, respectiv, de 892,8 m² și circa 225 m²), nu au stabilit plata pentru chirie, precum și nu au prevăzut încasarea veniturilor din această sursă în bugetul local pe anul 2014, în sumă de 55,3 mii lei. Calculele efectuate de misiunea de audit, în baza tarifului aprobat de către CO pentru chiria apartamentelor din casa cu apartamente sociale, denotă că doar pentru anul 2014 veniturile neîncasate din sursa nominalizată constituie cel puțin 51,2 mii lei anual. În mod analogic, urmare a neoficializării relațiilor cu locatarii din peste 25 de apartamente neprivatizate și nestabilirii plății respective pentru chirie, primăria com.Pășcani nu a acumulat venituri din sursa dată. La fel, primăria s.Slobozia-Dușca nu a stabilit plata pentru chirie și nu a asigurat încasarea veniturilor pentru chiria a 2 case de locuit. Totodată, în anul 2014, primăriile or.Criuleni și com.Drășliceni nu au asigurat restituirea conformă de locatari a cheltuielilor pentru serviciile comunale prestate (energie

³⁰ Art.14 din Legea nr.436-XVI din 28.12.2006; Regulamentul cu privire la modul de prestare și achitare a serviciilor locative, comunale și necomunale pentru fondul locativ, contorizarea apartamentelor și condițiile deconectării acestora de la/reconectării la sistemele de încălzire și alimentare cu apă, aprobat prin HG nr.191 din 19.02.2002.

termică și electrică, evacuarea deșeurilor), ca urmare bugetele locale au suportat cheltuieli nereglementare în sumă de circa 19,1 mii lei³¹.

• ***Auditul a constatat prezența unor rezerve la planificarea veniturilor din arenda terenurilor. Lipsa unei gestionări și evidențe conforme a terenurilor proprietate publică a UAT a cauzat neîncasarea, în perioada supusă auditului, a veniturilor în bugetele respective pentru arenda/folosința terenurilor.*** Astfel,

✓ la 01.01.2015, restanțele arendașilor de terenuri proprietate publică față de bugetele locale ale 17 UAT din raion au însumat 1758,6 mii lei (din care 803,0 mii lei cu termenul expirat), inclusiv: 968,0 mii lei³² – restanțele evidențiate de către primăriile din raion; 639,7 mii lei³³ – restanțele neînregistrate stabilite în cadrul auditului. De menționat că, urmare a neinclunderii în contracte a clauzelor privind penalitatea pentru neachitarea în termen a plăților de arendă, AAPL au fost lipsite de pîrghiile de influență asupra neplătitorilor. Totodată, penalitățile respective neîncasate de către AAPL pentru neonorarea de către plătitori a plăților menționate constituie 150,9 mii lei³⁴ (estimate de audit conform cerințelor legale, reieșind din dobînda egală cu rata de refinanțare a Băncii Naționale a Moldovei).

În contextul celor menționate, se relevă că primăriile or.Criuleni, comunelor/satelor Drăsliceni, Pașcani, Măgdăcești și Ișnăvăț, ignorînd prevederile Legii nr.113-XVI din 27.04.2007, nu au asigurat o reflectare conformă, în perioadele corespunzătoare, a angajamentelor deținătorilor de terenuri, soldurilor/datoriilor și nu au efectuat inventarierea integrală a datoriilor pentru arenda terenurilor. Un exemplu elocvent poate servi AAPL din com.Paşcani, care nu au asigurat încasarea plății pentru arenda terenului de la un agent economic în sumă totală de 11,9 mii lei³⁵. Totodată, AAPL din această comună nu au întreprins măsurile de rigoare în vederea înlăturării deficiențelor stabilite de către Inspekția Financiară din subordinea MF, și anume: nu au încheiat contractul respectiv de arendă a terenului cu suprafața de 14,7257 ha cu agentul economic menționat (veniturile neacumulate în legătură cu aceasta constituind 38,8 mii lei); nu au încasat datoriile pentru arenda terenurilor agricole în sumă totală de 772,3 mii lei, stabilite de controlul precedent;

✓ potrivit prevederilor legale³⁶, în cazul în care proprietarii obiectivelor privatizate sau ai întreprinderilor și obiectivelor private nu au cumpărat sau nu au arendat terenuri aferente obiectivelor și întreprinderilor menționate, de la aceștea, în modul și termenele fixate în conformitate cu legislația, se va încasa anual plata pentru folosirea terenului, stabilită în mod unilateral de consiliile locale, în conformitate cu prevederile legale, dar nu mai mare de 10% din prețul normativ al pămîntului, calculat pentru destinația respectivă. Plata specificată va fi încasată, în termenele fixate de consiliile locale, pentru perioada care urmează momentului adoptării de către consiliul local a deciziei corespunzătoare pînă la încheierea contractului de vînzare-cumpărare sau de arendă. Astfel, contrar reglementărilor menționate, 3

³¹ Anexa nr.9 la Raportul de audit.

³² Anexa nr.8 la Raportul de audit.

³³ Anexa nr.8 la Raportul de audit.

³⁴ Anexa nr.8 la Raportul de audit.

³⁵ Anexa nr.8 la Raportul de audit.

³⁶ Art.10¹ din Legea nr.1308-XIII din 25.07.1997.

primăriei³⁷ din raion nu au asigurat stabilirea unilaterală a plății de arendă pentru folosința/arenda terenurilor cu suprafața totală de 18,209 ha din proprietatea publică a UAT, nefiind acumulate venituri estimate de audit în sumă de la 272,1 până la 2345,7 mii lei. Totodată, AAPL din or. Criuleni nu au încheiat contracte de arendă cu proprietarii a 176 garaje pentru arenda terenului aferent cu suprafața de circa 0,4 ha, ca urmare nefiind încasate venituri în bugetul local de circa 5,2 mii lei.

De asemenea, reieșind din darea de seamă funciară, în fondul de rezervă al UAT raion sînt înregistrate 69 ha plantații de nuci³⁸. În acest sens, auditul relevă că, urmare a neoficializării relațiilor de arendă a terenurilor cu plantații de nuci, bugetele locale au fost lipsite de venituri din arendă, precum și de o sursă financiară suplimentară pentru bugetul localităților provenită din comercializarea nucilor, un produs cu cerere sporită pe piață. Spre exemplu, urmare a neîntreprinderii de AAPL din s.Mașcăuți a măsurilor de rigoare privind transmiterea în arendă a 18,0 ha cu plantații de nuci, bugetul UAT a fost lipsit de venituri estimate de audit în sumă de la 14,5 până la 79,2 mii lei anual.

Prin urmare, situațiile sus-menționate au lipsit bugetele UAT de venituri estimate de audit în sumă totală de la 291,8 mii lei până la 2430,1 mii lei³⁹. Totodată, nerespectînd prevederile actelor legislative și normative ce reglementează vânzarea terenurilor, AAPL din com.Drăsliceni a admis aplicarea incorectă a coeficientului prevăzut în Notele din Anexa la Legea 1308-XIII din 25.07.1997, astfel diminuînd prețul terenului comercializat cu 2,4 mii lei⁴⁰, lipsind bugetul local de aceeași sumă.

• ***Unele AAPL nu au asigurat încasarea și a altor venituri destinate bugetelor locale.*** Astfel, 3 AAPL nu au asigurat acumularea veniturilor de la transmiterea unor asociații obștești/persoane fizice a proprietății publice locale (sonde arteziene și rețele de aprovizionare cu apă și canalizare) estimate de audit la 202,0 mii lei⁴¹.

Totodată, persoanele responsabile din cadrul primăriilor or.Criuleni, com.Drăsliceni și com.Pășcani nu au asigurat calcularea și încasarea penalităților în mărime de la 0,01 până la 0,1% pentru fiecare zi de întârziere la execuția lucrărilor de construcție, prevăzute de contractele încheiate, ca urmare nefiind acumulate venituri, estimate de audit, în sumă totală de la 13,0 până la 128,4 mii lei⁴².

Recomandări:

1. Președintele raionului, șeful DF, primarii or.Criuleni și satelor/comunelor Bălăbănești, Bălțata, Boșcana, Cimișeni, Corjova, Coșernița, Cruglic, Dolinnoe, Drăsliceni, Dubăsarii Vechi, Hîrtopul Mare, Hrușova, Ișnovăț, Izbiște, Jevreni, Mașcăuți, Măgdăcești, Miclești, Onițcani, Pașcani, Răculești, Rîșcova, Slobozia-Dușca și Zăicana să asigure implementarea controlului financiar public intern privind elaborarea, aprobarea și monitorizarea proceselor operaționale ce țin de identificarea/evaluarea bazei fiscale, prognozarea/planificarea pe toate tipurile de venituri bugetare, acumularea veniturilor pe toate categoriile de taxe/impozite formate în UAT (de nivelul I și nivelul II), cu delegarea corespunzătoare a responsabilităților și întreprinderea măsurilor de rigoare în vederea înlăturării iregularităților constatate de audit.

³⁷ Primăriile or.Criuleni, com.Drăsliceni și s. Măgdăcești.

³⁸ Primăriile comunelor/satelor: Drăsliceni (3,0 ha), Cruglic (8,0 ha), Mașcăuți (18,0 ha) și Onițcani (40,0 ha).

³⁹ Anexa nr.8 la Raportul de audit.

⁴⁰ Anexa nr.8 la Raportul de audit.

⁴¹ Anexa nr.8 la Raportul de audit.

⁴² Anexa nr.8 la Raportul de audit.

2. Președintele raionului Criuleni să asigure o conlucrare eficientă între subdiviziunile Consiliului raional, organele fiscale și cadastrale și alte părți implicate în procesul de planificare a bugetului, pentru implementarea modelelor analitice și procedurilor tehnice aferente inventarierii potențialului și materiei impozabile.

3. DF, în conlucrare cu AAPL de nivelul I și cu alte părți implicate în procesul de formare a bugetelor, să asigure standardizarea sistemului de proceduri privind crearea bazei de impozitare fundamentate pentru elaborarea prognozelor fiscal-bugetare pe toate categoriile de venituri fiscale și nefiscale luate în calcul la formarea veniturilor proprii ale bugetelor UAT.

OBIECTIVUL II: UAT au gestionat cheltuielile bugetare în mod legal/regulamentar?

AAPL din raion nu au dispus de măsuri aferente unui exercițiu prudent și regulamentar al cheltuielilor bugetare. Evaluarea managementului financiar al executării cheltuielilor bugetelor UAT (de nivelul I și nivelul II) din raion pentru perioada supusă auditului, prin prisma respectării cadrului regulator, denotă că acest domeniu a fost afectat de nereguli și abateri de la normele legale. Nu întrunește rigorile de transparență procesul de redistribuire a transferurilor, alocate de la bugetul de stat din contul fondului de susținere financiară, inclusiv destinate domeniului învățământului preșcolar. Sînt afectate de nereguli domeniile ce țin de achizițiile de mărfuri și servicii, de executarea cheltuielilor curente (inclusiv pentru retribuirea muncii) și pentru investițiile și reparațiile capitale etc.

Încalcările comise de factorii de decizie din cadrul AAPL supuse auditării au determinat efectuarea cheltuielilor neregulate și ineficiente în sumă totală de 11,7 mil. lei (inclusiv 2,9 mil. lei – la executarea cheltuielilor curente; 8,8 mil. lei – la valorificarea mijloacelor financiare pentru investiții și reparații capitale), precum și admiterea depășirilor față de cheltuielile maxime aprobate în sumă totală de 3,2 mil. lei, ca urmare a valorificării lucrărilor în lipsa mijloacelor financiare aprobate. Astfel, cele menționate prezintă un grad sporit de indisciplină financiar-bugetară, cauzată de neefectuarea controlului intern și, respectiv, neimplementarea corespunzătoare a prevederilor Legii nr.229 din 23.09.2010, care prevede sporirea responsabilităților manageriale la gestionarea conformă și eficientă a resurselor publice, sarcină de o necesitate stringentă pentru UAT de toate nivelurile.

În contextul celor menționate, se exemplifică următoarele.

➤ ***Deficiențele admise de către AAPL din raion la prognozarea cheltuielilor și distribuirea echitabilă a transferurilor pentru acestea au generat planificarea neconformă a unor cheltuieli.***

Conform art.9 din Legea nr.397-XV din 16.10.2003, pentru asigurarea nivelării bugetare a UAT, prin legea bugetară anuală, de la bugetul de stat pentru bugetele UAT de nivelul II, se stabilesc transferuri din contul fondului de susținere financiară a UAT. Procedura de stabilire a transferurilor este reglementată de Notele metodologice elaborate de către MF, care prevăd principiile de bază ale politicii statului în domeniul veniturilor și cheltuielilor bugetare pe anul următor și unele

aspecte specifice de calculare a transferurilor prognozate spre alocare bugetelor de nivelul II de la bugetul de stat. Conform Notelor metodologice pentru stabilirea raporturilor între bugetul de stat și bugetul UAT de nivelul II, la compartimentul cheltuieli pentru diferite domenii a fost aprobat costul mediu (normativul) de întreținere. De menționat că aceste Note metodologice nu stabilesc componența cheltuielilor ce stau la baza acestor normative. Mai mult decât atât, în cadrul legal existent lipsesc normele privind majorarea sau micșorarea transferurilor pe parcursul anului bugetar în caz de subestimare sau de supraestimare a veniturilor bugetelor UAT.

Planificarea cheltuielilor ce țin de asigurarea activității unităților de personal din cadrul administrației publice locale a fost efectuată cu unele deficiențe, care au generat majorarea neargumentată a cheltuielilor medii pentru asigurarea activității unei unități de personal din cadrul AAPL de nivelul I și de nivelul II, precum și majorarea normativului pentru întreținerea unei unități de personal pe unele grupe de cheltuieli, prin diminuarea cheltuielilor la alte grupe.

Cu toate că Notele metodologice prevăd o abordare unică la calcularea cheltuielilor pentru întreținerea aparatului președintelui raionului, direcțiilor și secțiilor din subordinea consiliilor raionale, precum și primăriilor, de fapt persoanele antrenate în acest proces au promovat politici diferențiate ce țin de problema în cauză. Astfel, cuantumul de cheltuieli medii pentru asigurarea activității unei unități de personal puse în relații pe anul 2014 din cadrul AAPL de nivelul I a fost majorat de la 72,8 mii lei până la 91,0 mii lei (sau cu 18,2 mii lei mai mult), în unele cazuri majorarea fiind efectuată și din contul cheltuielilor medii pentru întreținerea unui copil în instituțiile preșcolare. Totodată, pentru asigurarea activității unei unități de personal din cadrul AP cuantumul de cheltuieli a fost majorat de la 72,8 mii lei până la 254,1 mii lei. Ca rezultat, volumul cheltuielilor pentru asigurarea activității personalului AAPL de nivelul II pus în relații pe anul 2014 a fost de 8632,5 mii lei, fiind majorat cu suma totală de 3315,6 mii lei⁴³ față de volumul cheltuielilor stabilit conform normativului de 5316,9 mii lei. Mai mult decât atât, cheltuielile pentru întreținerea unităților de personal din cadrul AP au fost aprobate în sumă de 4319,9 mii lei, sau cu 3081,7 mii lei mai mult (de 2,5 ori mai mari) ca cele stabilite conform normativului. Analogic, pentru întreținerea unităților de personal din cadrul direcțiilor și secțiilor din subordinea CR, a fost majorat cuantumul de cheltuieli de la 72,8 mii lei până la 77,0 mii lei, cheltuielile aprobate majorat constituind 233,9 mii lei.

În lipsa oricărui temei privind necesitatea cheltuielilor pentru retribuirea muncii, DASPF a precizat mijloace bugetare în sumă de 83,3 mii lei⁴⁴, ulterior fiind utilizate pentru întreținerea a 40 unități de personal, fără a fi aprobate de către CR în conformitate cu prevederile cadrului legal-normativ în vigoare⁴⁵.

⁴³ Anexa nr.9 la Raportul de audit.

⁴⁴ Anexa nr.9 la Raportul de audit.

⁴⁵ Art.43 din Legea nr.436-XVI din 28.12.2006; Anexa nr.4 la Ordinul ministrului Finanțelor nr.55 din 11.05.2012 „Cu privire la aprobarea formularelor-tip ale schemelor de încadrare pentru personalul angajat în sectorul bugetar”; HG nr.710 din 26.09.2012 „Privind salarizarea personalului care efectuează deservirea tehnică și asigură funcționarea instanțelor judecătorești, a procuraturii și a autorităților administrației publice centrale și locale”.

• ***Lipsa unui mecanism bine definit pentru UAT de stabilire a normativelor de cheltuieli în învățământ și nedeținerea numărului real de beneficiari ai transferurilor din contul bugetului de stat în acest scop au generat, în anul 2014, transferuri suplimentare din bugetul de stat în bugetul raional.*** Astfel, conform Notelor metodologice, pentru stabilirea raporturilor între bugetul de stat și bugetele UAT de nivelul II, normativul de întreținere a unui copil din bugetul de stat în instituțiile preșcolare a constituit în anul 2014 suma de 9756,6 lei. Totodată, Notele metodologice nu stabilesc componența cheltuielilor ce stau la baza acestui normativ. Potrivit acestora, la stabilirea relațiilor între bugetul de stat și bugetul de nivelul II (alocarea transferurilor din contul fondului de susținere financiară a UAT), cheltuielile pentru domeniul învățământ se determină reieșind din normativul de cheltuieli stabilit de MF și numărul copiilor potrivit datelor BNS. De exemplu, prognoza bugetară pentru instituțiile preșcolare se estimează în baza datelor statistice (numărul copiilor cu vârsta de la 3 la 6 ani, înregistrați în fiecare teritoriu la 1 ianuarie 2012 și costul mediu posibil de a fi asigurat de la buget). În acest sens, auditul relevă existența discrepanțelor semnificative între numărul de copii luat în calcul de către MF (3842 de copii) și numărul de copii luat în calcul de DF (3383 de copii). Aceste carențe au permis majorarea cheltuielilor bugetare la stabilirea rapoartelor între bugetul de stat și bugetul raional pentru anul 2014, cu 4,5 mil.lei⁴⁶. Se atestă că DF a formulat propunerile pentru transferurile către UAT de nivelul I luând ca bază numărul de copii care frecventau instituțiile preșcolare la 01.09.2013, stabilind normativul de cheltuieli mai mare, comparativ cu cel luat în calcul de MF și diferențiat între autoritățile de nivelul I (de la 9886,7 lei până la 13048,9 lei), astfel unele UAT de nivelul I fiind facilitate, iar altele discriminate. Totodată, se relevă că, urmare a celor menționate, s-a format o diferență în sumă de 455,0 mii lei între transferurile calculate potrivit normativelor prestabilite și cele real alocate UAT de nivelul I, ulterior aceste mijloace fiind distribuite prin deciziile CR pentru cheltuielile de întreținere a cabinetului metodic (252,3 mii lei), a Școlii de muzică din s.Bălăbănești (127,7 mii lei) și a grupei pregătitoare din s.Ohrincea (75,0 mii lei).

• ***La efectuarea unor cheltuieli publice din contul bugetelor raional și al or.Criuleni nu s-a ținut cont de competențele instituționale, unele cheltuieli fiind finanțate fără a se ține cont de normele regulamentare.*** Astfel, în conformitate cu prevederile legale⁴⁷, sînt delimitate competențele la efectuarea cheltuielilor publice din contul bugetelor raionale, iar în bugetele UAT se prevăd alocații necesare pentru asigurarea funcționării instituțiilor publice și serviciilor publice din UAT respectivă. Însă, nerespectînd prevederile cadrului legal, în anul 2014, din contul bugetului raional și celui orășenesc au fost alocate neargumentat și suportate cheltuieli pentru Inspectoratul de Poliție Criuleni în sumă de 44,9 mii lei⁴⁸, inclusiv pentru reparația unui automobil – 30,0 mii lei, și pentru achiziționarea uniformelor – 14,9 mii lei, cheltuieli care se finanțează din bugetul de stat.

⁴⁶ Anexa nr.9 la Raportul de audit.

⁴⁷ Art.4 alin.(2) din Legea privind descentralizarea administrativă nr.435-XVI din 28.12.2006; art.7 alin.(1) din Legea nr.397-XV din 16.10.2003; art.33 alin.(3) din Legea cu privire la asociațiile obștești nr.837-XIII din 17.05.1996.

⁴⁸ Anexa nr.9 la Raportul de audit.

În altă ordine de idei, deși, potrivit cadrului legal⁴⁹, activitatea de sponsorizare nu se poate desfășura prin utilizarea mijloacelor obținute din buget, primăria com.Paşcani a alocat mijloace bugetare în sumă de 45,0 mii lei⁵⁰ pentru construcția bisericii din s.Porumbeni.

Recomandări:

4. Președintele raionului și DF (în comun cu AAPL de nivelul I) să elaboreze criterii exhaustive și să implementeze proceduri corespunzătoare de control intern care să asigure o prognozare/planificare conformă a cheltuielilor bugetare și înlăturarea deficiențelor constatate.

➤ ***În unele cazuri, cheltuielile curente executate de AAPL ale UAT din raion nu întrunesc integral rigorile cadrului legal-normativ, fiind admise deficiențe și iregularități care s-au soldat cu cheltuieli ineficiente și neregulamentare.***

- În anul 2014, cheltuielile pentru retribuirea muncii și plățile ce derivă din ele au reprezentat partea preponderentă în bugetele UAT din raion, constituind 39,6% din cheltuielile totale. Urmare a auditării compartimentului retribuirea muncii la unele AAPL⁵¹ (de nivelul I și nivelul II), cu un fond anual de salarii în sumă totală de 15,4 mil.lei, sau în mărime relativă de 19,4 la sută din cheltuielile totale (79,2 mil.lei), au fost constatate unele deficiențe generatoare de plăți neregulamentare în valoare de 163,8 mii lei⁵². Astfel,

- ✓ potrivit prevederilor legale⁵³, dreptul la concediu de odihnă anual nu poate fi obiectul vreunei cesiuni, renunțări sau limitări. Orice înțelegere prin care se renunță, total sau parțial, la acest drept este nulă. Nu se admite înlocuirea concediului de odihnă anual nefolosit printr-o compensație în bani, cu excepția cazurilor de încetare a contractului individual de muncă al salariatului care nu și-a folosit concediul. Însă, contrar acestor prevederi, la primăria or.Criuleni a fost acceptată rechemarea din concediu a primarului și viceprimarului, acestora fiindu-le achitate compensațiile respective în sumă totală de 7,0 mii lei. De menționat că rechemarea primarului din concediu nu a fost autorizată de CO;

- ✓ contrar prevederilor legale⁵⁴, conform cărora indicii, mărimile și termenele de premiere a conducătorilor unităților bugetare se stabilesc de către organul de conducere ierarhic superior, iar mărimea maximă a premiilor pentru conducători nu poate depăși 50% din salariul de bază lunar, ținându-se cont de majorările, sporurile și suplimentele calculate în conformitate cu legislația în vigoare, primarul or.Criuleni a beneficiat de un premiu unic (în 2014) cu ocazia sărbătorilor de Crăciun și Anul Nou în sumă de 5,8 mii lei, în baza dispoziției personale și în lipsa deciziei CO, cu depășirea cuantumului stabilit;

- ✓ în lipsa unor clauze fundamentate/motivate privind munca efectivă și rezultativă, primăria or.Criuleni a admis cheltuieli neîntemeiate din soldul disponibil în sumă totală de 151,0 mii lei pentru achitarea salariului a 4 persoane angajate prin contracte individuale de muncă.

⁴⁹ Art.3 alin.(2) din Legea cu privire la filantropie și sponsorizare nr.1420-XV din 31.10.2002.

⁵⁰ Anexa nr.9 la Raportul de audit.

⁵¹ AP, DE, DASPF și primăriile or.Criuleni, com.Drâslău și s.Măgădești.

⁵² Anexa nr.9 la Raportul de audit.

⁵³ Art.112 alin.(2) și art.118 alin.(5) din Codul muncii al Republicii Moldova nr.154-XV din 28.03.2003.

⁵⁴ Art.33 alin.(1) din Legea cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar nr.355-XVI din 23.12.2005.

Totodată, auditul relevă că diferite nereguli și abateri ce țin de retribuirea muncii au fost identificate și în urma controalelor efectuate de alte autorități. Astfel, verificările efectuate la primăria or.Criuleni de către Inspekția Financiară din subordinea MF au scos la iveală încălcări și abateri, care au constatat în calcularea și achitarea neregulamentară a plăților salariale în sumă totală de 149,9 mii lei (în 2014 – 28,3 mii lei).

Recomandări:

5. Primarul or.Criuleni să asigure respectarea actelor normative care reglementează domeniul retribuirii muncii, cu implementarea unui control intern adecvat și întreprinderea măsurilor de rigoare pentru înlăturarea iregularităților constatate.

• ***Nu a fost respectat cadrul regulator ce ține de efectuarea cheltuielilor pentru asigurarea îndeplinirii atribuțiilor de serviciu ale AAPL din raion, aceste cheltuieli necesitând a fi optimizate.*** Astfel,

✓ AP, primăriile or.Criuleni și com.Pășcani nu au întreprins măsurile corespunzătoare în vederea **reglementării conforme a utilizării autoturismelor de serviciu** și nu au înaintat consiliilor locale spre aprobare regulamentele privind aprobarea numărului-limită al autoturismelor de serviciu și a parcursului-limită anual pentru un autoturism, prin ce nu au fost respectate prevederile regulamentare⁵⁵, condiționând cheltuieli suplimentare în sumă totală de 67,3 mii lei⁵⁶. De menționat că prin decizia CR nr.05-05 din 17.02.2012 a fost aprobat numărul-limită al autoturismelor de serviciu de 6 unități, dar real pentru deservirea AP și subdiviziunilor din cadrul CR (în 2014) au fost utilizate 7 autoturisme, cheltuielile suplimentare pentru deservirea unui autoturism constituind 58,3 mii lei. Totodată, AP și subdiviziunile din cadrul CR nu au respectat nici parcursul-limită stabilit anual prin decizia menționată, fiind admise depășiri cu 4,5 mii km, ceea ce a condiționat cheltuieli suplimentare în sumă totală de 9,0 mii lei. De asemenea, se relevă că după orele de lucru unele automobile de serviciu nu sînt parcate în garajul CR. Foile de parcurs nu sînt completate conform prevederilor regulamentare⁵⁷ (lipsește informațiile cu privire la momentul plecării și sosirii, kilometrajul parcurs; în unele foi punctul de plecare la începutul zilei și cel de destinație la sfîrșitul zilei a fost indicat or.Chișinău). Prin urmare, situațiile în cauză prezintă un factor generator de cheltuieli neregulamentare. Analogic, în baza unor documente neperfectate corespunzător, primăria com.Pășcani a trecut neregulamentară la cheltuieli combustibil pentru alimentarea unui autoturism în sumă de 39,6 mii lei⁵⁸. DE și primăria or.Criuleni au admis casarea combustibilului în baza unor foi de parcurs întocmite cu un șir de corectări și ștersături.

Mai mult decît atît, în lipsa documentelor justificative și în baza unor acte de formă liberă, fără indicarea normelor de consum corespunzătoare, serviciile contabile ale AP și primăriei com.Pășcani au trecut la cheltuieli carburanți în sumă totală de 90,1 mii lei⁵⁹;

⁵⁵ Pct.2 din HG nr.1404 din 30.12.2005 „Privind reglementarea utilizării autoturismelor de serviciu de către autoritățile administrației publice”.

⁵⁶ Anexa nr.9 la Raportul de audit.

⁵⁷ Ordinul comun al Departamentului Statisticii și Ministerului Finanțelor nr.24/36 din 25.03.1998.

⁵⁸ Anexa nr.9 la Raportul de audit.

⁵⁹ Anexa nr.9 la Raportul de audit.

✓ ca urmare a lipsei de monitorizare și control, AP a admis cheltuieli suplimentare pentru serviciile de reparație a autoturismelor cu 125,9 mii lei mai mult decât cele aprobate prin decizia CR (87,1 mii lei). Se relevă că numai pentru deservirea tehnică a unui autoturism (Skoda Superb CR CR 007, anul fabricării 2011) au fost utilizate mijloace financiare în sumă de 99,0 mii lei, sau cu 51,3 mii lei mai mult ca cele aprobate inițial;

✓ AP nu a asigurat perfectarea și aprobarea Regulamentului privind stabilirea numărului abonamentelor de telefoane de serviciu, faxuri, telefoane mobile pentru specialiștii AAPL, prin ce nu au fost respectate prevederile regulamentare⁶⁰;

✓ nerespectând cadrul regulamentar și în lipsa confirmării regulamentare privind utilizarea acestora, AP a admis trecerea la cheltuieli a mijloacelor financiare în sumă totală de 122,1 mii lei⁶¹, utilizate pentru achiziția rechizitelor de birou, materialelor și obiectelor de uz gospodăresc.

• ***Unele autorități locale nu au respectat cadrul regulator la efectuarea unor cheltuieli pentru deplasările în interes de serviciu.*** Astfel, potrivit pct.9 din Regulamentul aprobat prin HG nr.10 din 05.01.2012⁶², delegarea în străinătate a conducătorilor AAPL și a funcționarilor publici din cadrul acestora se efectuează în baza deciziei consiliului autorității respective. Totodată, după încheierea deplasării, persoanele delegate prezintă, în termen de 5 zile lucrătoare, conducătorului entității care i-a delegat și consiliului autorității publice în cadrul căreia activează, o informație amplă privind scopul și rezultatele deplasării (chestiunile abordate și soluționate, deciziile luate, concluziile și propunerile respective). Însă, neținând cont de prevederile menționate, pe parcursul anului 2014 unii funcționari din cadrul AP (inclusiv președintele raionului) au fost delegați în România, Estonia, Polonia etc. (în total pe un termen de 176 zile), în lipsa deciziei CR fiind utilizate mijloace bugetare în sumă de 141,0 mii lei⁶³. Concomitent, după încheierea deplasării, persoanele delegate nu au prezentat CR informația respectivă privind scopul și rezultatele deplasării.

• ***AP nu a asigurat utilizarea regulamentară, rațională și economicoasă a mijloacelor publice pentru finanțarea unor activități privind primirea și deservirea delegațiilor străine și organizarea diferitor festivități.*** Astfel, în lipsa calculelor de rigoare argumentate corespunzător, AP a planificat mijloace pentru cheltuieli de protocol în sumă de 90 mii lei, care au fost precizate până la suma de 130,8 mii lei și executate în sumă de 99,3 mii lei. Totodată, auditul relevă că, potrivit Regulamentului aprobat prin HG nr.550 din 13.06.1997⁶⁴, ca bază pentru efectuarea cheltuielilor privind primirea și deservirea delegațiilor străine servește ordinul conducătorului organului care primește delegația, emis în baza înțelegerii prealabile a părților (programelor, acordurilor, scrisorilor, faxurilor etc.), în care se menționează

⁶⁰ Pct.2¹ din HG nr.1362 din 22.12.2005 „Cu privire la aprobarea Normativelor vizînd numărul abonamentelor de telefoane de serviciu, faxuri, telefoane mobile pentru colaboratorii autorităților administrației publice (cu excepția legăturii telefonice guvernamentale)”.

⁶¹ Anexa nr.9 la Raportul de audit.

⁶² Regulamentul cu privire la delegarea salariaților entităților din Republica Moldova, aprobat prin HG nr.10 din 05.01.2012.

⁶³ Anexa nr.9 la Raportul de audit

⁶⁴ Pct.4 din Regulamentul privind modul utilizării mijloacelor pentru primirea și deservirea delegațiilor străine și a anumitor persoane, aprobat prin HG nr.550 din 13.06.1997.

componenta delegației (numele, funcțiile deținute), scopurile și termenele vizitei, programul vizitei; devizul de cheltuieli, aprobat de conducătorul organului care organizează recepția; informațiile referitoare la rezultatele vizitei și darea de seamă asupra cheltuielilor efectuate, justificate prin acte. Însă, în majoritatea cazurilor, cheltuielile pentru primirea și deservirea delegațiilor străine și a anumitor persoane și organizarea diferitor festivități nu au fost confirmate în mod regulamentar. La fel, în sensul celor menționate, nu au fost respectate nici prescripțiile Regulamentului aprobat prin HG nr.1151 din 02.09.2002⁶⁵. Prin urmare, în condițiile sus-menționate, precum și contrar prevederilor Legii contabilității⁶⁶ (potrivit cărora deținerea de către entitate a activelor cu orice titlu, înregistrarea surselor de proveniență a acestora și a faptelor economice fără documentarea și reflectarea acestora în contabilitate se interzic), AP a admis valorificarea mijloacelor bugetare în sumă de 29,8 mii lei⁶⁷ pentru desfășurarea unor acțiuni culturale fără a fi întocmite documentele respective de justificare a cheltuielilor (ordinul conducătorului în care să fie specificat scopul, programul și termenul de derulare a activității; numărul persoanelor participante etc.). Mai mult decât atât, achitarea serviciilor muzicale și înregistrarea cheltuielilor efective în lipsa documentelor confirmative generează un mod netransparent de utilizare a mijloacelor publice și, ca urmare, de necalculare a impozitului pe venit de la prestarea serviciilor muzicale.

Recomandări:

6. Președintele raionului (de comun cu instituțiile din cadrul CR) **și primarii or.Criuleni, com.Paşcani** să implementeze procese operaționale și proceduri eficiente de control intern care să asigure conformitatea efectuării cheltuielilor, pentru asigurarea îndeplinirii atribuțiilor de serviciu (întreținerea autoturismelor de serviciu, efectuarea deplasărilor în interes de serviciu, primirea și deservirea delegațiilor străine etc.), precum și optimizarea acestora.

• ***Este necesară monitorizarea alimentației copiilor din instituțiile preșcolare și ajustarea normelor financiare aferente, în vederea asigurării executării cerințelor de alimentare sănătoasă a copiilor.***

Potrivit prevederilor legale⁶⁸, organizarea alimentației copiilor este prerogativa autorităților publice locale. Unele AAPL au admis administrarea ineficientă a acestui proces, cu un risc sporit de alimentare nesănătoasă a copiilor. Astfel, evaluările efectuate la acest compartiment la primăria or.Criuleni denotă că media de alimentație (din toate sursele) pentru 1 copil/zi, în perioada de 9 luni ale anului 2014, a constituit mai puțin ca limitele financiare minime stabilite conform prevederilor regulamentare⁶⁹, acest fapt fiind constatat și de Inspecția Financiară din subordinea MF. De menționat că, urmare a lipsei unei baze normative exhaustive privind trecerea la cheltuieli a produselor alimentare pentru dejunurile calde elevilor din

⁶⁵ Regulamentul cu privire la normativele de cheltuieli pentru desfășurarea conferințelor, simpozioanelor, festivalurilor etc. de către instituțiile publice finanțate de la bugetul public național, aprobat prin HG nr.1151 din 02.09.2002.

⁶⁶ Art.17 alin.(1) din Legea contabilității nr.113-XVI din 27.04.2007 (în continuare – Legea nr.113-XVI din 27.04.2007).

⁶⁷ Anexa nr.9 la Raportul de audit.

⁶⁸ Art.45 lit.i) din Legea învățământului nr.547-XIII din 21.07.1995, abrogată la 24.11.2014 prin Codul educației al Republicii Moldova nr.152 din 17.07.2014.

⁶⁹ Normele financiare pentru alimentarea copiilor (elevilor) din instituțiile instructiv-educative, aprobate prin Ordinul ministrului Educației nr.42 din 28.01.2013.

clasele I-IV, auditul nu a avut posibilitatea de a se expune asupra corectitudinii utilizării, în cadrul DE, a mijloacelor pentru alimentația elevilor.

Recomandări:

7. DE și primăria or.Criuleni să asigure respectarea cadrului legal în procesul alimentării copiilor, cu eficientizarea controlului intern în această privință și înlăturarea deficiențelor constatate de audit.

• *Nu corespunde rigorilor executarea de către unele AAPL a cheltuielilor pentru reparațiile curente ale clădirilor și încăperilor, întreținerea și reparația drumurilor publice locale, precum și pentru amenajarea teritoriului.* Astfel,

✓ urmare a auditării cheltuielilor pentru reparațiile curente ale clădirilor și încăperilor folosite de AP, s-a constatat că în anul 2014 cele mai mari cheltuieli, în sumă de 1282,0 mii lei, au fost executate pentru achitarea lucrărilor de reparație parțială a sediului CR. Totodată, se relevă că la achiziționarea lucrărilor de reparații indicate, grupul de lucru din cadrul AP a admis divizarea lucrărilor în 2 contracte separate încheiate cu unul și același antreprenor, în valoare de 1492,2 mii lei⁷⁰, prin ce nu au fost respectate prevederile cadrului legal-normativ⁷¹ în vigoare. Mai mult decât atât, persoanele responsabile din cadrul AP au acceptat și achitat lucrări neexecutate pînă la momentul auditului, în valoare de circa 408,8 mii lei⁷², aceste cheltuieli nefiind înregistrate ca datorie a agentului economic față de autoritatea publică, ceea ce a condiționat prezentarea dărilor de seamă cu date eronate;

✓ potrivit prevederilor legale⁷³, contractarea de lucrări, servicii, bunuri materiale și efectuarea de cheltuieli se realizează de către executorii de buget cu respectarea prevederilor legale și în cadrul limitelor aprobate. Însă, AP nu s-a conformat acestor prevederi și la efectuarea cheltuielilor pentru întreținerea și reparația drumurilor publice locale a admis formarea datoriilor creditoare în sumă de 2330,9 mii lei (la 01.01.2015). Mai mult decât atât, responsabilii din cadrul AP au recepționat și achitat agentului economic lucrări la întreținerea și reparația drumurilor din raionul Criuleni cu prețuri majorate, comparativ cu cele contractate, fapt ce a cauzat cheltuieli ineficiente în sumă de 65,1 mii lei⁷⁴. De asemenea, a fost admisă recepționarea unor lucrări executate de către antreprenorul respectiv în sumă totală de 419,7 mii lei⁷⁵, care diferă de cele contractate, astfel nefiind respectate prevederile art.69 alin.(3) din Legea nr.96-XVI din 13.04.2007, prin care se interzice modificarea oricărui element al contractului încheiat sau introducerea unor elemente noi dacă asemenea acțiuni sînt de natură să schimbe condițiile ofertei care au constituit temei pentru selectarea acestora și să majoreze valoarea ei;

✓ *auditul relevă existența unor neregularități și erori la compartimentul amenajarea teritoriului, care au condiționat nerespectarea procedurilor regulamentare la achiziționarea serviciilor și efectuarea de cheltuieli neargumentate și iraționale.* Astfel, cheltuielile pentru amenajarea teritoriului au fost planificate în

⁷⁰ Anexa nr.9 la Raportul de audit.

⁷¹ Art.69 alin.(1) din Legea privind achizițiile publice nr.96-XVI din 13.04.2007 (în continuare – Legea nr.96-XVI din 13.04.2007); pct.2 din Regulamentul achizițiilor publice de valoare mică, aprobat prin HG nr.148 din 14.02.2008.

⁷² Anexa nr.9 la Raportul de audit.

⁷³ Art.7 alin.(3) din Legea nr.397-XV din 16.10.2003.

⁷⁴ Anexa nr.9 la Raportul de audit.

⁷⁵ Anexa nr.9 la Raportul de audit.

sumă de 2605,4 mii lei, în lipsa unor calcule privind tipurile de servicii reale care urmau a fi prestate, nefiind stabilit modul de prestare a lor (manuală sau mecanică), cantitatea, frecvența și prețul acestora. Contrar prevederilor Legii nr.96-XVI din 13.04.2007, primăria or. Criuleni, evitând procedurile de achiziții publice, a acceptat lucrări și a achitat mijloace bugetare în sumă totală de 583,6 mii lei⁷⁶. Mai mult decât atât, urmare a lipsei procedurilor de control intern, primăria a recepționat și a achitat costul unor servicii de amenajare care nu au fost confirmate de datele contabile ale furnizorului (ÎM „Comunservice”), fiind suportate cheltuieli din mijloacele bugetare în suma menționată. Totodată, în lipsa documentelor justificative, primăria orașului a înregistrat cheltuieli pentru amenajarea teritoriului în sumă de 20,0 mii lei⁷⁷. De menționat că serviciile/lucrările de amenajare și salubritate a orașului se efectuează/prestează de către ÎM „Comunservice”, care nu dispune de un program de activitate al întreprinderii privind lucrările care urmau a fi executate în baza contractului încheiat cu primăria or. Criuleni. Nu au fost efectuate și aprobate delimitările respective a suprafeței terenurilor. Ca urmare, pînă în prezent ÎM nu dispune de o delimitare conformă a terenurilor de uz comun de cele aferente blocurilor de locuit, salubritatea cărora se face, respectiv, din contul bugetului orașului și plății pentru deservirea blocului. La fel, primăria s. Măgdăcești nu a efectuat delimitarea terenurilor aferente caselor de locuit și celor de uz public, ceea ce nu permite o divizare conformă a lucrărilor/serviciilor între sectoarele menționate.

➤ ***Domeniul de valorificare a mijloacelor pentru investiții și reparații capitale rămîne în continuare afectat de nereguli.***

În perioada supusă auditului, din contul bugetelor UAT au fost valorificate mijloace pentru investiții și reparații capitale în sumă totală de 82,9 mil. lei (inclusiv 34,5 mil. lei – pentru investiții capitale; 44,1 mil. lei – pentru reparații capitale). Probele de audit acumulate la acest compartiment au scos în evidență o serie de lacune și nereguli, care au cauzat utilizarea neregulamentară sau inefficientă a mijloacelor financiare în sumă totală de 8,8 mil. lei, ceea ce denotă că disciplina financiară la componenta respectivă a fost afectată de prezența iregularităților la inițierea obiectivelor de investiții capitale și la efectuarea cheltuielilor din contul mijloacelor publice. Cele mai semnificative iregularități constau în următoarele.

• ***AAPL nu dispun de politici investiționale și obiective clare privind finalizarea obiectivelor inițiate în anii 2006-2009. Acest fapt determină ineficiența utilizării mijloacelor publice, ținînd cont că acestea nu au fost conservate, iar în timp se deteriorează. Lipsa monitorizării lucrărilor de reparație capitală a cauzat admiterea recepționării lucrărilor care efectiv nu au fost executate.*** Astfel, la 01.01.2015, cheltuielile pentru investiții capitale în obiectele nefinalizate au constituit în total 84,2 mil. lei⁷⁸. Atît la nivel de raion, cît și la nivelul AAPL nu există o politică investițională referitor la obiectivele inițiate în anii precedenți și nefinalizate pînă în prezent. De asemenea, lipsesc previziunile privind utilitatea acestora pe viitor. Potrivit datelor evidenței contabile la situația din 31.12.2014, cheltuielile pentru

⁷⁶ Anexa nr.9 la Raportul de audit.

⁷⁷ Anexa nr.9 la Raportul de audit.

⁷⁸ Inclusiv: la contul 203 – 36,7 mil. lei, la contul 216 – 42,5 mil. lei, la contul 212 – 2,3 mil. lei, la contul 219 – 2,7 mil. lei.

execuția lucrărilor la 3 obiecte nefinalizate⁷⁹ constituiau 56,8 mil.lei. Potrivit documentației de proiect, pentru finalizarea acestora sînt necesare mijloace financiare în sumă totală de peste 18,4⁸⁰ mil.lei. De menționat că neîntreprinderea măsurilor de rigoare de către CR și AP pentru finalizarea lucrărilor la obiectele nominalizate poate provoca devastarea lor.

În contextul celor evocate, auditul relevă cel mai semnificativ obiect nefinalizat: „Evacuarea apelor reziduale din or.Criuleni la stația de purificare a s.Onițcani”, inițiat în anul 2005, cu valoare de deviz de 21,5 mil.lei, care, urmare a tergiversării construcției, a fost modificată spre majorare pînă la costul total de 43,3 mil.lei (în 2008). La acest obiect au fost valorificate mijloace financiare în sumă totală de 29,8 mil.lei, iar de circa 5 ani lucrările nu se execută. De menționat că pe parcursul anului 2014 au fost înregistrate lucrări în sumă totală de 1,4 mil.lei, acestea fiind executate la construcția drumului de acces spre stația menționată. Totodată, se precizează că utilajul pentru stația de epurare (în valoare de 10,7 mil.lei) se află de peste 5 ani pe teritoriul unei societăți pe acțiuni, care de 2 ani (din 2012) nu mai asigură paza acestuia. Prin urmare, tergiversarea construcției obiectului are efect negativ asupra mediului înconjurător; atrage după sine ineficiența utilizării banilor publici; condiționează uzura fizică și morală a utilajului procurat; generează suportarea unor cheltuieli de mijloace financiare pentru serviciile de epurare a apelor reziduale din or.Criuleni, care numai în anul 2014 au însumat 320,9 mii lei.

O situație analogică se atestă și la edificarea obiectului „Stația de epurare Măgdăcești” cu costul de deviz în sumă totală de 23,4 mil.lei (conform documentației de deviz elaborată în anul 2008). Astfel, la 01.01.2015, primăria s.Măgdăcești a contabilizat construcția nefinalizată a acestui obiect în sumă totală de 21,1 mil.lei, formată din valoarea lucrărilor efectuate: în anii 2011-2012 – în sumă de 5,2 mil.lei, și în anii 2013-2014 – în sumă de 15,9 mil.lei. De menționat că lucrările de construcție-montaj în sumă de 15,9 mil.lei au fost executate în baza unui contract din 13.03.2013, încheiat pentru suma totală de 22,2 mil.lei și durata de executare a lucrărilor pînă la 7 luni din data semnării acestuia. Însă, antreprenorul nu și-a onorat obligațiunile contractuale, pînă la moment nefiind executate lucrări în valoare de 6,3 mil.lei. Prin urmare, luînd în considerare cheltuielile înregistrate la 01.01.2015 (21,1 mil.lei) și cele care urmează a fi efectuate (6,3 mil.lei), acestea vor depăși valoarea documentației de deviz (23,4 mil.lei) cu 4,0 mil.lei. Mai mult decît atît, primăria s.Măgdăcești a recepționat lucrări la stația de epurare în sumă totală de 1669,3 mii lei⁸¹, însă facturile fiscale au fost întocmite și prezentate de către antreprenor cu 3-5 luni mai tîrziu, ca rezultat a fost tergiversat termenul obligației fiscale prevăzut de art.108 din Codul fiscal. Totodată, auditul relevă că lipsesc rapoartele financiare privind finalizarea etapelor precedente, fapt constatat și în cadrul auditului efectuat de Curtea de Conturi în anul 2013 la Ministerul Mediului, și utilizării mijloacelor Fondului ecologic național. De asemenea se atestă că la momentul actual se utilizează

⁷⁹ „Evacuarea apelor reziduale din or.Criuleni la stația de purificare a s.Onițcani” – 29,8 mil.lei; anexa la școala din s.Cruglic – 5,9 mil.lei”, stația de epurare a s.Măgdăcești – 21,1 mil.lei.

⁸⁰ „Evacuarea apelor reziduale din or.Criuleni la stația de purificare a s.Onițcani” – 13,5 mil.lei; anexa la școala din s.Cruglic – 2,6 mil.lei, stația de epurare a s.Măgdăcești – 2,3 mil.lei.

⁸¹ Anexa nr.9 la Raportul de audit.

23 la sută din capacitatea stației de epurare, fiind conectate la sistemul de apeduct și canalizare 28% din numărul total de gospodării. Mai mult decât atât, adiacent, la o distanță de 1-7 km sînt situate localitățile Drăsliceni, Ratuș și Pașcani, care nu dispun de stații de epurare, iar extinderea rețelelor edilitare în localitățile menționate ar majora eficiența utilizării stației de epurare din Măgdăcești.

De mulți ani nu se soluționează problema finalizării construcției obiectului „Anexa la școala din s.Cruglic”, pentru care au fost valorificate mijloace financiare în sumă totală de 5,9 mil.lei (la 01.01.2015), costul total al obiectului fiind de 8,5 mil.lei (conform documentației de proiect la situația din 2007). De menționat că avînd în vedere Hotărîrea Curții de Conturi nr.72 din 17.11.2011⁸² și ținînd cont de recomandarea înaintată în acest sens, conform căreia președintele raionului, în comun cu primăria s.Cruglic, urma să asigure evaluarea necesarului de mijloace publice pentru finisarea „Anexei la școala din s.Cruglic” (construcție inițiată în anii 1990-1992) reieșind din utilitatea în perspectivă a acesteia, în 2012 s-a decis delimitarea complexelor „B” și „C”, cu darea în exploatare în mod separat. Totodată, se relevă că, la momentul adoptării deciziei, costul lucrărilor rămase spre executare la etajul I al blocului „B” a constituit 1,5 mil.lei, însă, urmare a actualizării devizului de cheltuieli pentru lucrările care urmau a fi executate la blocul „B” (preconizat, în anul 2014, pentru amplasarea grădiniței de copii), costul a fost determinat deja la suma de 1,7 mil.lei. În sensul celor evocate, auditul relevă că la momentul actual se execută lucrările pentru finalizarea etajului I al blocului „B”. De menționat că, la sfîrșitul anului 2014, numărul real al copiilor cu vîrstă școlară din s.Cruglic era de 319 copii, însă, conform proiectului, școala are capacitatea de 640 locuri, ceea ce diminuează eficiența obiectului în cauză prin majorarea cheltuielilor de întreținere/educație a unui elev.

• ***Multiple lucrări de construcții și reparații au fost executate în lipsa proiectelor și calculelor de rigoare.*** Astfel, potrivit prevederilor legale⁸³, lucrările de construcții, precum și de modernizare, modificare, transformare, consolidare și de reparații se execută numai pe bază de proiect elaborat de către persoane fizice sau juridice licențiate în acest domeniu și verificat de Serviciul de stat pentru verificarea și expertizarea proiectelor și construcțiilor. Însă, nerespectînd reglementările în vigoare, în lipsa documentației de proiect expertizată și verificată regulamentar, AP a contractat și a recepționat lucrări de reparație capitală la Centrul de sănătate din s.Dubăsarii Vechi în sumă de 981,4 mii lei⁸⁴. Se relevă că deficiența respectivă poate afecta calitatea lucrărilor executate și, respectiv, poate genera majorarea volumului de lucrări, precum și limitează controlul asupra valorificării mijloacelor publice în aceste scopuri.

• ***Auditul a constatat carențe și la încheierea și monitorizarea contractelor, care s-au soldat cu acceptarea de către beneficiari (unele entități supuse auditării) a unor prețuri majorate (față de cele din devize), recepționarea unor lucrări neexecutate și/sau a unor lucrări care diferă de cele contractate.***

⁸² Hotărîrea Curții de Conturi nr.72 din 17.11.2011 „Privind Raportul auditului bugetului raional Criuleni pe anul 2010 și gestionării patrimoniului public”.

⁸³ Art.13 alin.(1) din Legea privind calitatea în construcții nr.721-XIII din 02.02.1996.

⁸⁴ Anexa nr.9 la Raportul de audit.

Probele de audit denotă că responsabilii din cadrul unor entități supuse auditului au acceptat includerea de către antreprenori în procesele-verbale a unor prețuri unitare mai mari decât cele incluse în devizul-ofertă, fapt ce a cauzat cheltuieli ineficiente în sumă totală de 14,3 mii lei⁸⁵. Totodată, responsabilii din cadrul LT Măgdăcești au recepționat volume de lucrări neexecutate, fiind efectuate cheltuieli neregulamentare în sumă de 24,5 mii lei⁸⁶.

La fel, au fost recepționate unele lucrări care diferă de cele contractate în sumă totală de 596,5 mii lei⁸⁷, prin ce nu s-au respectat prevederile art.69 alin.(3) din Legea nr.96-XVI din 13.04.2007, care interzic modificarea oricărui element al contractului încheiat sau introducerea unor elemente noi dacă asemenea acțiuni sînt de natură să schimbe condițiile ofertei care au constituit temei pentru selectarea acestora și să majoreze valoarea ei.

Contrar prevederilor legale⁸⁸, AP (în calitate de investitor) nu a asigurat expertizarea construcțiilor de către experții tehnici la recepționarea lucrărilor de schimbare a geamurilor și ferestrelor la instituțiile preuniversitare din raionul Criuleni. Auditul a constatat tergiversarea termenului de execuție a lucrărilor de confecționare și instalare a ușilor și ferestrelor din termopan la clădirile instituțiilor de învățămînt preuniversitar din raion în sumă de 19,8 mil.lei. De menționat că, contrar prevederilor legale⁸⁹ (conform cărora documentele primare se întocmesc în timpul efectuării operațiunii, iar dacă aceasta este imposibil – nemijlocit după efectuarea operațiunii sau după producerea evenimentului), atît investitorul, cît și antreprenorul nu au asigurat confirmarea prin documente justificative a lucrărilor executate în anul 2014 în sumă de 2669,5 mii lei⁹⁰, ca rezultat fiind denaturate datele din dările de seamă ale ambelor entități. Mai mult decât atît, antreprenorul nu a asigurat declararea și achitarea respectivă a TVA în perioada fiscală corespunzătoare, în sumă de 491,0 mii lei, ceea ce contravine art.115 din Codul fiscal.

AP și unele primării din raion nu au asigurat încadrarea în termen a execuției lucrărilor contractate în valoare totală de 3051,6 mii lei⁹¹, această situație fiind condiționată de faptul că unii beneficiarii nu au prevăzut⁹², iar alții nu au îndeplinit⁹³ anumite clauze contractuale care ar fi responsabilizat antreprenorii.

O altă constatare a auditului se referă la legalitatea activității grupului de lucru pentru achiziții din cadrul primăriei com.Pășcani, care după o lună de la recepționarea lucrărilor de demolare a cazangeriei și centrului de tineret a întocmit un acord adițional pentru majorarea valorii contractate cu suma de 59,5 mii lei, ca rezultat fiind recepționate lucrări necontractate.

• Unele UAT nu au reușit să mențină cheltuielile angajate în limitele maxime aprobate.

⁸⁵ Anexa nr.9 la Raportul de audit.

⁸⁶ Anexa nr.9 la Raportul de audit.

⁸⁷ Anexa nr.9 la Raportul de audit.

⁸⁸ Art.22 alin.(1) lit.h) din Legea nr.721-XIII din 02.02.1996.

⁸⁹ Art.19 alin.(2) din Legea nr.113-XVI din 27.04.2007.

⁹⁰ Anexa nr.9 la Raportul de audit.

⁹¹ Anexa nr.9 la Raportul de audit.

⁹² AP și primăria s.Măgdăcești.

⁹³ Primăriile or.Criuleni, com.Drăsliceni și com.Pășcani.

Potrivit prevederilor art.7 alin.(4) din Legea nr.397-XV din 16.10.2003, cheltuielile aprobate (rectificate pe parcursul anului bugetar) în bugetele UAT reprezintă limite maxime care nu pot fi depășite, iar contractarea de lucrări, servicii, bunuri materiale și efectuarea de cheltuieli se realizează de către executorii (ordonatorii) de buget doar cu respectarea prevederilor legale și în cadrul limitelor aprobate (rectificate). Însă, unele AAPL (de nivelul I și nivelul II) nu s-au conformat prevederilor menționate și au admis depășirea nivelului cheltuielilor capitale stabilit cu suma totală de 3176,0 mii lei⁹⁴, ceea ce a determinat înregistrarea la sfârșit de an a datoriilor creditoare.

• ***AP nu a asigurat o evidență conformă a mijloacelor financiare donate de unele persoane fizice pentru construcția monumentului „Ștefan cel Mare”.*** Astfel, AP a contractat de la un agent economic lucrări de construcție și montare a monumentului „Ștefan cel Mare” în sumă totală de 1769,1 mii lei, inclusiv 480,9 mii lei – valoarea lucrărilor, și 1288,2 mii lei – valoarea bunurilor (costul sculpturii). De menționat că, deși conform prevederilor art.17 alin.(1) din Legea nr.113-XVI din 27.04.2007 se interzice deținerea activelor cu orice titlu, înregistrarea surselor de proveniență a acestora și a faptelor economice fără documentarea și reflectarea acestora în contabilitate, în anul 2014 serviciul contabil al AP a înregistrat în evidența contabilă monumentul „Ștefan cel Mare” în valoare de 285,0 mii lei, sau cu circa 1484,1 mii lei⁹⁵ mai puțin decât costul real al acestuia, ceea ce a condiționat denaturări atât ale evidenței contabile, cât și ale dărilor de seamă la acest capitol. Totodată, auditul relevă că situația menționată a fost generată de necontabilizarea conformă a sculpturii cu costul de deviz de 1288,2 mii lei și a unei părți din lucrările executate în valoare de 195,9 mii lei, care au fost achitate din contul unor persoane fizice.

➤ ***Achiziția de mărfuri și servicii în cadrul entităților supuse auditului nu întotdeauna a întrunit aspectul legal. Controlul asupra respectării procedurilor de achiziții publice de mărfuri, lucrări și servicii necesită îmbunătățire, deoarece domeniul achizițiilor publice este unul dintre cele mai afectate de nereguli la execuția cheltuielilor bugetare.***

Potrivit prevederilor Legii nr.96-XVI din 13.04.2007, autoritățile contractante au obligația să asigure legalitatea și eficiența achizițiilor publice. Misiunea de audit a constatat că, în perioada supusă auditului, AAPL (de nivelul I și nivelul II), în calitate de autorități contractante, au admis multiple încălcări și neajunsuri legate de achiziționarea bunurilor și serviciilor, care au afectat buna gestiune a mijloacelor publice locale. Astfel,

- ca urmare a neconformării procesului de achiziții publice cu prevederile regulamentare la etapa de planificare a contractelor, grupurile de lucru din cadrul AP, primărilor or.Criuleni, s.Măgdăcești și LT Măgdăcești nu au asigurat excluderea cazurilor de divizare a contractelor în valoare de 2621,9 mii lei⁹⁶, precum și de

⁹⁴ Anexa nr.9 la Raportul de audit.

⁹⁵ Anexa nr.9 la Raportul de audit

⁹⁶ Anexa nr.9 la Raportul de audit

încheiere a contractelor în lipsa procedurilor de achiziții publice, prin ce nu au fost respectate prevederile legale⁹⁷;

- contrar prescripțiilor regulamentare⁹⁸, conform cărora grupul de lucru poate fi desființat, iar componența acestuia poate fi modificată numai de către autoritatea contractantă care l-a creat, prin emiterea unei decizii speciale (ordin) sau dispoziții, după caz, în Hotărîrea nr.13 din 20.06.2014 a grupului de lucru din cadrul AP cu privire la adjudecarea lucrărilor de întreținere a drumurilor publice locale, în lipsa deciziei sau a dispoziției corespunzătoare, au fost incluși alți membri ai grupului de lucru decît cei prevăzuți în dispoziția președintelui raionului. Totodată, grupul de lucru din cadrul AP a întocmit un acord adițional pentru majorarea valorii unui contract cu suma de 273,0 mii lei pentru lucrările de întreținere a drumurilor locale din raionul Criuleni, termenul de valabilitate a căruia era expirat deja de 2 luni. În dosarul de licitație publică privind contractarea lucrărilor de reparație a drumurilor din raionul Criuleni, perfectat de către grupul de lucru din cadrul AP, lipsește scrisoarea de garanție a ofertei, ceea ce contravine prescripțiilor Regulamentului aprobat prin HG nr.9 din 17.01.2008⁹⁹;

- potrivit prevederilor cadrului legal-normativ în vigoare¹⁰⁰, pentru achizițiile publice de lucrări a căror perioadă de realizare este mai mare de un an, contractul poate fi încheiat pentru întreaga achiziție, însă realizarea lui urmează a fi asigurată în limitele alocațiilor anuale prevăzute în aceste scopuri și precizate anual în contract. Neținînd cont de aceste prevederi, primăria s.Măgdăcești a încheiat un contract cu durata de execuție pe un termen de 15 luni, în sumă totală de 270,3 mii lei, fără a cuantifica separat sumele pentru lucrările care urmau a fi executate în anii 2013 și 2014. La fel, primăria com.Drăsliceni a încheiat un contract valabil pentru 18 luni, indicînd doar suma totală de 4224,8 mii lei, fără a fi cuantificate separat sumele pentru lucrările care urmau a fi îndeplinite în anul 2014 (360,0 mii lei) și, respectiv, 2015;

- membrii grupului de lucru pentru achiziții din cadrul primăriei or.Criuleni au participat la atribuirea unor contracte de achiziții fără a semna declarațiile de confidențialitate și imparțialitate, ceea ce contravine prevederilor art.14 alin.(3) din Legea nr.96-XVI din 13.04.2007 și pct.9 din Regulamentul aprobat prin HG nr.1380 din 10.12.2007, fapt constatat și de Inspekția financiară din subordinea MF;

- contrar prevederilor cadrului legal-regulamentar¹⁰¹, în cadrul LT Măgdăcești lipsesc politici și proceduri scrise ce țin de obligațiile membrilor grupului de lucru pentru achiziții privind asigurarea evaluării adecvate a ofertelor, precum și nu a fost întocmit planul anual și trimestrial al achizițiilor publice pe anul 2014;

- la primăriile or.Criuleni, com.Drăsliceni, s.Măgdăcești și com.Pășcani nu a fost asigurată întocmirea și păstrarea dosarelor achizițiilor publice, după cum prevede pct.6 din Regulamentul aprobat prin HG nr.9 din 17.01.2008, fapt ce determină riscul sustragerii sau înlocuirii înscrisurilor pe care acestea le conțin;

⁹⁷ Art.67 alin.(1) și art.69 alin.(1) din Legea nr.96-XVI din 13.04.2007.

⁹⁸ Pct.3 din Regulamentul cu privire la activitatea grupului de lucru pentru achiziții, aprobat prin HG nr.1380 din 10.12.2007 (în continuare – Regulamentul aprobat prin HG nr.1380 din 10.12.2007).

⁹⁹ Regulamentul cu privire la întocmirea și păstrarea dosarului achiziției publice, aprobat prin HG nr.9 din 17.01.2008 (în continuare Regulamentul aprobat prin HG nr.9 din 17.01.2008).

¹⁰⁰ Art.67 alin.(1) din Legea nr. 96-XVI din 13.04.2007; pct.147 din Regulamentul privind achizițiile publice de lucrări, aprobat prin HG nr.834 din 13.09.2010 (în continuare – Regulamentul aprobat prin HG nr.834 din 13.09.2010).

¹⁰¹ Art.13 alin.(1) lit.b) din Legea nr.96-XVI din 13.04.2007; Regulamentul aprobat prin HG nr.1380 din 10.12.2007.

- în toate dosarele de achiziție pentru lucrări și servicii din cadrul primăriilor comunelor Drăsliceni și Pașcani lipsește caietul de sarcini, ceea ce contravine prescripțiilor pct.47 din Regulamentul aprobat prin HG nr.834 din 13.09.2010.

Prin urmare, situațiile descrise denotă nerespectarea criteriilor de transparență, concurență și eficiență la efectuarea achizițiilor publice.

➤ ***Managementul existent nu a asigurat regularitatea unor cheltuieli de ordin social.***

Probele de audit acumulate la compartimentul dat demonstrează că DASPF nu dispune de justificarea documentară privind utilizarea conform destinației a mijloacelor financiare pentru serviciul de asistență parentală profesionistă, în sumă de 50,5 mii lei, inclusiv: 35,5 mii lei – alocații anuale pentru îmbrăcăminte și încălțăminte, produse igienico-sanitare, și 15,0 mii lei – alocație unică pentru plasament, ceea ce contravine prevederilor art.17 alin.(1) din Legea nr.113-XVI din 27.04.2007.

Totodată, deși CR Criuleni a reglementat modul, principiile de stabilire (cuantumul) și achitare a plăților privind acordarea compensației pentru călătoriile în transportul public și pentru serviciile de transport, prevăzute de art.49 alin.(1) și alin.(2) din Legea nr.60 din 30.03.2012¹⁰², în lipsa de colaborare cu CTAS Criuleni, precum și a documentelor confirmative privind atribuirea persoanelor beneficiare la una din categoriile de populație prevăzute regulamentar, DASPF a stabilit și a achitat (în 2014) compensația anuală pentru călătorii în transportul comun auto urban, suburban și interurban la circa 2140 de beneficiari, în sumă totală de 462,0 mii lei.

Analogic, urmare a nerespectării de către instituția menționată a regularității privind acordarea compensației pentru veterani și persoanele cu dizabilități ale aparatului locomotor¹⁰³, auditul a identificat admiterea la acest compartiment a plăților neregulamentare în sumă de 24,5 mii lei. Concomitent, deși potrivit aceluiași prevederi plata compensației, conform listelor perfectate de către DASPF, se efectuează în luna mai a anului de gestiune, în luna decembrie au fost efectuate neregulamentar plăți în sumă de 17,7 mii lei. Astfel, plățile sociale achitate neregulamentar au însumat 554,7 mii lei¹⁰⁴.

Recomandări:

8. Președintele raionului, de comun cu AAPL de nivelul I, să asigure stabilirea priorităților în vederea finanțării lucrărilor de construcții/reparații capitale în curs de execuție, cu identificarea mijloacelor necesare și implementarea măsurilor de rigoare pentru finalizarea lucrărilor.

9. Președintele raionului, primarii or. Criuleni și satelor/comunelor Drăsliceni, Măgdăcești, Pașcani să implementeze procese operaționale și proceduri eficiente de control intern care să asigure conformitatea procesului de efectuare a achizițiilor publice, precum și la toate etapele de executare a lucrărilor de construcții și reparații capitale, cu luarea măsurilor de rigoare pentru înlăturarea iregularităților constatate de audit.

10. DASPF să asigure respectarea cadrului legal privind acordarea compensațiilor, cu eficientizarea controlului intern și înlăturarea iregularităților constatate de audit.

¹⁰² Legea privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități nr.60 din 30.03.2012.

¹⁰³ Regulamentul cu privire la modul de stabilire și de plată a compensației anuale pentru cheltuielile de deservire cu transport a persoanelor cu dizabilități ale aparatului locomotor, aprobat prin HG nr.1268 din 21.11.2007.

¹⁰⁴ Anexa nr.9 la Raportul de audit.

OBIECTIVUL III: UAT au asigurat integritatea și gestionarea conformă a patrimoniului public?

Modul de gestionare a patrimoniului UAT nu oferă o informație exhaustivă privind valoarea bunurilor imobile publice, iar incorectitudinea gestionării acestuia generează un risc înalt de pierdere a drepturilor de proprietate asupra lui. Misiunea de audit relevă că sistemul de management al gestionării patrimoniului UAT (de nivelul I și nivelul II) nu s-a conformat integral prevederilor legale, fiind afectat de unele deficiențe care se exprimă prin: neasigurarea înregistrării integrale a drepturilor asupra bunurilor imobile în Registrul bunurilor imobile și la organul cadastral; transmiterea neconformă a patrimoniului în gestiunea întreprinderilor fondate de către AAPL, precum și lipsa unei informații veridice privind activele transmise; lipsa de control și management neadecvat din partea AAPL din raion și reglementarea insuficientă a activității întreprinderilor fondate; lipsa unei evidențe conforme a fondurilor proprietate publică și a raportării veridice a situațiilor patrimoniale; neevaluarea corespunzătoare a activelor fixe în vederea înregistrării conforme în evidență a valorii acestora; nefinalizarea procesului de identificare, delimitare și înregistrare a patrimoniului public proprietate de stat, a UAT și privată; preocuparea irelevantă a factorilor de decizie din cadrul AAPL de gestionarea conformă și eficientă a patrimoniului public local. Erorile din evidență, precum și managementul defectuos al administrării patrimoniului public local afectează buna gestiune a acestuia.

În susținerea celor consemnate, se exemplifică următoarele.

➤ ***AAPL (de nivelul I și nivelul II) nu au asigurat înregistrarea obligatorie a bunurilor imobile (clădiri și construcții speciale) și a drepturilor asupra lor, problemă nesoluționată de mai mulți ani, care afectează buna gestiune și integritatea patrimoniului public local.*** Astfel, potrivit prevederilor legale¹⁰⁵, titularii de drepturi patrimoniale au obligația de a înregistra dreptul de proprietate și celelalte drepturi reale asupra terenurilor, clădirilor și construcțiilor legate solid de pământ. Însă, unele AAPL din raion nu s-au conformat acestor prevederi și au admis neînregistrarea regulamentară a patrimoniului public local. Prin urmare, autoritățile publice locale din raion nu au întreprins măsuri suficiente în vederea înregistrării în Registrul bunurilor imobile a drepturilor asupra 120 de bunuri imobile în valoare de peste 69,7 mil.lei¹⁰⁶. În sensul celor relatate, se exemplifică următoarele:

✓ 14 primării nu au asigurat înregistrarea la OCT Criuleni a 68 de bunuri imobile în valoare de peste 36,4 mil.lei;

✓ AP nu și-a înregistrat drepturile de proprietate asupra a 15 bunuri din gestiunea IMSP din raion în valoare totală de 5,3 mil.lei; nu a înregistrat conform transmiterea în comodat a 36 de bunuri imobile în valoare totală de 28,4 mil.lei;

✓ AAPL din or.Criuleni (în calitate de fondator), precum și ÎM „Comunservice” (ca gestionar) nu au asigurat înregistrarea conformă în Registrul bunurilor imobile a dreptului de proprietate și, respectiv, de gestiune asupra a 13 bunuri în valoare de 1,3

¹⁰⁵ Art.4 și art.5 din Legea cadastrului bunurilor imobile nr.1543-XIII din 25.02.1998 (în continuare – Legea nr.1543-XIII din 25.02.1998).

¹⁰⁶ Anexa nr.10 la Raportul de audit.

mil.lei. Totodată, autoritățile locale din oraș nu au asigurat înregistrarea obligatorie în Registrul nominalizat a 3 bunuri imobile transmise în gestiune IM „Rețelele termice” cu valoarea totală de 2,4 mil.lei și terenurile aferente acestora cu suprafața totală de 0,556 ha. De menționat că, urmare a gestionării neconforme, aceste bunuri imobile (3) sînt într-o stare deplorabilă;

✓ contrar prevederilor regulamentare sus-menționate și urmare a neimplementării prevederilor Legii nr.91-XVI din 05.04.2007¹⁰⁷ ce țin de delimitarea terenurilor, AP nu au asigurat înregistrarea și/sau transmiterea drepturilor asupra terenurilor aferente bunurilor imobile din gestiunea IMSP. Ca urmare, clădirea Centrului de Sănătate Măgdăcești, în valoare de 0,7 mil.lei¹⁰⁸, care este înregistrată în evidența contabilă a AP și este transmisă de acesta în comodat Centrului respectiv, a fost înregistrată în același timp și ca proprietate a primăriei s.Măgdăcești;

✓ AAPL (de nivelul I și nivelul II) nu au asigurat delimitarea și înregistrarea la OCT Criuleni a drepturilor patrimoniale asupra terenurilor aferente clădirilor aflate în proprietatea/gestiunea AAPL, ceea ce contravine prevederilor cadrului legal.

De asemenea, misiunea de audit relevă că AAPL nu s-au conformat reglementărilor privind înregistrarea conformă a rețelelor de gaze. Astfel, primăria Răculești nu a înregistrat la organul cadastral gazoductul din extravilan în valoare de 1,2 mil.lei. Totodată, potrivit HG nr.683 din 18.06.2004¹⁰⁹, AAPL și alți beneficiari urmau să ia în evidența contabilă, să înregistreze la organele cadastrale și să transmită toate rețelele de gaze la deservire tehnică, în bază de contract, întreprinderilor de gaze ale SA „Moldovagaz”. Însă, neconformîndu-se acestor prevederi, unele primării din raion nu au asigurat transmiterea conformă a 13 conducte de gaze în valoare totală de 15,2 mil.lei¹¹⁰, acestea în realitate fiind gestionate de un agent economic, fără ca statul sau UAT să obțină avantaj economic.

Auditul relevă și existența altor deficiențe care afectează conformitatea gestionării patrimoniului public aflat în proprietatea UAT. Astfel, urmare a lipsei necesarului de mijloace pentru întreținerea edificiilor, neexploatării îndelungate a acestora, precum și neîntreprinderii măsurilor de rigoare în vederea reparațiilor capitale a lor, la situația din 01.01.2015, la 12 primării din raion sînt înregistrate 27 de obiecte/bunuri în valoare totală de circa 8,4 mil.lei¹¹¹, în stare de degradare.

➤ ***AAPL (de nivelul I și nivelul II) nu au asigurat o evidență veridică a patrimoniului public transmis în gestiune economică întreprinderilor municipale pe care acestea le-au fondat. Darea de seamă a CR Criuleni privind patrimoniul gestionat de întreprinderile fondate la situația din 01.01.2015 nu este bazată pe documente justificative, ceea ce a cauzat diferențe între datele din evidența contabilă și cele din darea de seamă prezentată Agenției Proprietății Publice, totodată evidența neadecvată fiind un factor generator de pierdere a patrimoniului public.***

¹⁰⁷ Legea privind terenurile proprietate publică și delimitarea lor nr.91-XVI din 05.04.2007 (în continuare – Legea nr.91-XVI din 05.04.2007).

¹⁰⁸ Anexa nr.10 la Raportul de audit.

¹⁰⁹ Pct.3 din HG nr.683 din 18.06.2004 „Despre aprobarea Regulamentului privind modul de transmitere a rețelelor de gaze întreprinderilor de gaze ale Societății pe Acțiuni „Moldovagaz” la deservire tehnică”.

¹¹⁰ Anexa nr.10 la Raportul de audit

¹¹¹ Anexa nr.9 la Raportul de audit.

Pornind de la faptul că, potrivit prevederilor legale¹¹², de competența AAPL este ținerea evidenței patrimoniului UAT și exercitarea controlului asupra integrității și folosirii eficiente a acestuia, auditul denotă denaturări atât în evidența contabilă, cât și la raportarea situațiilor patrimoniale. Astfel, conform datelor din bilanțul executării bugetului autorităților/instituțiilor publice pe raion, la situația din 01.01.2015, valoarea mijloacelor fixe a instituțiilor publice și valoarea investițiilor pe termen lung în părți nelegate constituie în total 569,6 mil. lei, care, ținând cont numai de situațiile constatate la 6 ÎM și 2 societăți pe acțiuni verificate, a fost diminuată cu suma totală de 116,4 mil. lei.

O situație precară a fost constatată și în cazul raportării situațiilor patrimoniale la APP. Astfel, conform datelor din darea de seamă totalizatoare prezentată APP, valoarea mijloacelor fixe ca parte componentă a patrimoniului public al UAT din raion constituie 659,0 mil. lei, aceasta fiind diminuată față de unele situații reale cu suma totală de 8,1 mil. lei¹¹³. Prin urmare, la situația din 01.01.2015, CR Criuleni nu a prezentat APP o dare de seamă autentică privind patrimoniul AAPL (inclusiv gestionat de către întreprinderile municipale), în scopul includerii acestuia în Registrul patrimoniului public, în conformitate cu prevederile Regulamentului aprobat prin HG nr. 675 din 06.06.2008¹¹⁴, ceea ce determină riscul neautenticității datelor din Registrul patrimoniului public. Astfel, darea de seamă privind patrimoniul gestionat de către întreprinderile fondate, prezentată APP, nu conține datele privind patrimoniul unei întreprinderi municipale fondate de CR. Urmare a contrapunerii selective a datelor din rapoartele financiare pe anul 2014, prezentate de întreprinderile fondate, cu datele incluse în darea de seamă prezentată APP a fost constatată raportarea diminuată a valorii mijloacelor fixe cu 1,7 mil. lei¹¹⁵, a capitalului propriu – cu 0,4 mil. lei¹¹⁶, concomitent nefiind raportată valoarea patrimoniului raional transmis în comodat unor instituții, în valoare de 0,05 mil. lei¹¹⁷.

• ***Nerespectarea cadrului legal-normativ în vigoare, administrarea inefficientă și lipsa unui control adecvat din partea AAPL din raion asupra patrimoniului public local a condiționat o evidență neconformă a patrimoniului transmis în gestiunea ÎM, precum și utilizarea inefficientă a lui.*** Astfel,

✓ audierea modului de înregistrare a aportului fondatorului în întreprinderile fondate, precum și de reflectare în contabilitate a patrimoniului administrat relevă o neconformitate absolută atât privind valoarea fondului statutar al întreprinderilor, cât și privind evidența investițiilor alocate de fondator întreprinderilor municipale. Astfel, potrivit datelor CÎS, la situația din 31.12.2014, AAPL (de nivelul I și nivelul II) din raion (în calitate de fondatori) dețin cota-parte în mărime de 100% în 24 ÎM fondate, cu o valoare totală de 97,1 mil. lei și cota majoritară de acțiuni în societățile comerciale (72,69% și 83,87%) în valoare de 0,7 mil. lei. Totodată, auditul relevă că AAPL nu au asigurat contabilizarea regulamentară a valorii patrimoniului public

¹¹² Art. 9 alin. (2) lit. i) și lit. j) din Legea privind administrarea și deținutarea proprietății publice nr. 121-XVI din 04.05.2007.

¹¹³ Anexa nr. 10 la Raportul de audit.

¹¹⁴ Regulamentul cu privire la Registrul patrimoniului public, aprobat prin HG nr. 675 din 06.06.2008.

¹¹⁵ ÎM „Comunservic” – 581,4 mii lei; ÎM „Apă-Canal” Măgdăcești – 1110,9 mii lei.

¹¹⁶ ÎM „Eco Rural Prim” și ÎM „Comunservic” – cu 14,7 mii lei și, respectiv, cu 400,5 mii lei mai puțin; ÎM „Rețele Termice” – cu 48,6 mii lei mai mult.

¹¹⁷ Inspectoratul de Poliție – 16,6 mii lei, și Serviciul Situații Excepționale Criuleni – 32,8 mii lei.

transmis întreprinderilor municipale fondate, prin ce nu au fost respectate prevederile Legii contabilității. Astfel, potrivit înregistrărilor contabile la 01.01.2015, la conturile contabile ale AAPL (135 și 136 – destinate evidenței investițiilor pe termen lung în părți nelegate/legate) nu a fost înregistrată valoarea activelor transmise în gestiunea diferitor entități în sumă totală de 116,4 mil.lei¹¹⁸ (inclusiv: 115,1 mil.lei – valoarea transmisă în capitalul statutar al ÎM; 0,7 mil.lei – valoarea cotelor în societățile comerciale; 0,6 mil.lei – alte valori transmise în gestiune fără majorarea capitalului statutar al întreprinderilor);

✓ *analiza conformării statutelor ÎM fondate de consiliile locale Regulamentului-model aprobat prin HG nr.387 din 06.06.1994*¹¹⁹ *relevă necorespunderea acestora prevederilor cadrului regulamentar existent.* Astfel, AP și AAPL din or.Criuleni nu au întreprins măsurile necesare în vederea ajustării statutelor întreprinderilor subordonate la realitățile actuale, inclusiv privind modul de repartizare a profitului; nu au constituit și desemnat membrii consiliilor de administrare ale întreprinderilor municipale, modul de formare și modificare a capitalului social, modul de aprobare a planurilor de dezvoltare strategică, business-planurilor, planurilor de activitate, indicilor economici etc., ceea ce nu asigură un management financiar guvernat de buna gestiune și controlul intern eficient al întreprinderii. Spre exemplu, ÎM „CRIPSER” (fondator CR Criuleni) activează în baza Statutului aprobat cu 16 ani în urmă. Mai mult decât atât, contrar prevederilor cadrului legal-normativ¹²⁰, la Statut nu sînt anexate actele de inventariere a bunurilor transmise în gestiunea întreprinderii la data fondării acesteia; nu au fost încheiate contractele de reglementare a relațiilor dintre fondator și conducătorul întreprinderii, inclusiv privind modul și condițiile de remunerare a acestora; nu au fost întocmite actele de predare-primire a patrimoniului în gestiune. Ca urmare, efectul acestor neregularități generează: lipsa evidenței conforme a patrimoniului public; neasigurarea înregistrării integrale a dreptului asupra acestuia și a modalității de raportare a utilizării lui; denaturarea datelor din evidența contabilă a AAPL referitor la fondul patrimonial transmis în gestiune etc.;

✓ deși, potrivit prevederilor art.40 alin.(1) din Legea nr.1134-XIII din 02.04.1997¹²¹, capitalul social determină valoarea minimă a activelor nete ale societății, care asigură interesele patrimoniale ale creditorilor și acționarilor, urmare a lipsei de control și de monitorizare din partea AP și primăriilor or.Criuleni, com.Pășcani și s.Măgdăcești, valoarea capitalului propriu al întreprinderilor fondate și al SA (în care CR deține pachetul majoritar de acțiuni) a fost înregistrată sub nivelul mărimii fondului statutar cu 13,3 mil.lei¹²², din care: 12,6 mil.lei – la întreprinderile municipale, și 0,7 mil.lei – la SA¹²³;

✓ deși Consiliul sătesc Slobozia-Dușca a fondat ÎM „Bazda” cu valoarea capitalului social de 0,034 mil.lei, autoritatea locală nu a asigurat transmiterea conformă a patrimoniului, ceea ce a condiționat periclitarea activității întreprinderii.

¹¹⁸ Anexa nr.10 la Raportul de audit.

¹¹⁹Regulamentul-model al întreprinderilor municipale, aprobat prin HG nr. 387 din 06.06.1994 (în continuare - Regulamentul-model aprobat prin HG nr. 387 din 06.06.1994).

¹²⁰ Art.4 din Legea cu privire la antreprenoriat și întreprinderi nr.845-XII din 03.01.1992; Regulamentul-model aprobat prin HG nr. 387 din 06.06.1994.

¹²¹Legea privind societățile pe acțiuni nr.1134-XIII din 02.04.1997 (în continuare - Legea nr.1134-XIII din 02.04.1997).

¹²² Anexa nr.10 la Raportul de audit.

¹²³ SA „Prestări-Servicii” – 399,5 mii lei; SA „Superb-Servicii” – 253,9 mii lei.

În pofida celor menționate, Consiliul local nu a întreprins măsuri de rigoare privind oportunitatea activității întreprinderii și tardiv în cadrul auditului a emis decizia privind lichidarea acesteia, cu consecința de radiere a ÎM din Registrul de stat al persoanelor juridice și întreprinderilor individuale. De menționat, că de la momentul înființării întreprinderii, inclusiv, și în perioada de gestiune, înscrierea datelor acestei întreprinderi în dările de seamă pe raionul Criuleni prezentate APP au eronat valoarea reală a patrimoniului transmis în gestiunea întreprinderilor fondate;

✓ potrivit prevederilor pct.30 din Regulamentul-model aprobat prin HG nr.387 din 06.06.1994, controlul asupra activității financiare și economice a întreprinderii urmează să fie exercitat de către fondator, iar activitatea financiară și economică a întreprinderii urmează a fi verificată sistematic de către comisia de revizie (de cenzori) sau revizorul (cenzorul) întreprinderii, ori de către o organizație de auditing, autorizată în acest scop printr-un contract special. Însă, contrar acestor prevederi AAPL din or.Criuleni, com.Drăslăeni, com.Pășcani și s.Măgdăcești s-au eschivat de la monitorizarea activității ÎM fondate. Analogic, nici CR Criuleni nu a asigurat verificarea activității societăților de acțiuni în care deține cota majoritară de acțiuni, prin ce nu au fost respectate prevederile art.72 din Legea nr.1134-XIII din 02.04.1997. Urmare celor menționate, CR și consiliile locale din UAT menționate și-au redus posibilitățile de monitorizare și control corespunzător asupra gestionării conforme a patrimoniului public; activității întreprinderilor în beneficiul fondatorului; relațiilor financiare ale acesteia; modului de raportare financiară; executării conforme a obligațiilor managerilor ÎM și SA. Totodată, această situație creează riscuri sporite de nerealizare a competențelor ce țin de administrarea bunurilor domeniului public, atribuite Fondatorului potrivit prevederilor art.14 din Legea nr.436-XVI din 28.12.2006, și a dus la neasigurarea aprobării corespunzătoare a programului de perspectivă de dezvoltare a întreprinderii. Majoritatea ÎM nu au prezentat în anul 2014 fondatorului – AAPL Raportul cu privire la activitatea economico-financiară. Astfel, urmare a lipsei de control din partea fondatorilor (CR și consiliile locale), precum și a managementului neadecvat din partea conducerii întreprinderilor, unele ÎM au finalizat activitatea, la situația din 01.01.2015, generând pierderi în sumă totală de peste 6,14 mil.lei¹²⁴. Astfel, în anul 2014, în cazul ÎM „Comunservice” au fost admise scurgeri și pierderi neproductive ale apei cu depășirea normativelor calculate de Universitatea Tehnică cu 55,1 mii m³ ce valorează circa 742,7 mii lei. Însă, atît AAPL ale or.Criuleni, cît și organele de administrare ale întreprinderii nu i-au stabilit întreprinderii normativele care trebuie atinse, ținînd cont de tehnologiile performante existente;

✓ potrivit prescripțiilor pct.15 din Regulamentul-model aprobat prin HG nr.387 din 06.06.1994 fondatorul nu poartă răspundere pentru obligațiile întreprinderii. Însă, în pofida celor menționate, CO Criuleni (prin decizia nr.9/1 din 23.12.2014) a aprobat transmiterea a unei conducte de gaz natural SRL „Ialoveni-Gaz”, cu drept de proprietate (fiind întocmit și actul de primire-predare respectiv) cu valoarea de 548,7 mii lei, în scopul stingerii datoriei ÎM „Rețelele Termice” pentru gazele naturale

¹²⁴ ÎM GLC Porumbeni (fondator CC Pășcani) - 31,5 mii lei; ÎM „CRIPSER” (fondator CR) -7,6 mii lei; ÎM „Eco-Rural Prim” – 109,2 mii lei (fondator CS Măgdăcești); ÎM „Comunservice” – 3632,4 mii lei; ÎM „Rețelele Termice Criuleni” – 2361,8 mii lei (fondator CO Criuleni).

primite în sezonul de încălzire 2012-2013. Totodată, deși OT Chișinău al Căminării de Stat a notificat decizia în cauză, CO a lăsat în vigoare decizia inițială, astfel persistând riscul de înstrăinare a patrimoniului public local în contul stingerii datoriilor întreprinderii;

✓ *autoritățile publice locale din cadrul UAT Criuleni nu au asigurat o evidență conformă, atât a fondului locativ gestionat de primărie, cât și a celui transmis în gestiunea ÎM „Comunservice”.* Astfel, la 01.01.2015, în evidența contabilă a primăriei or.Criuleni este înregistrat fondul locativ cu valoarea totală de 0,34 mil.lei. Totodată, fondul locativ înregistrat în evidența ÎM „Comunservice” constituie – 94,4 mil.lei, acesta nefiind luat la evidență de primărie. Mai mult decât atât, capitalul statutar al ÎM declarat în valoare de 104,5 mil.lei, cuprinde valoarea fondului locativ în sumă de 94,4 mil.lei, inclusiv fondul locativ privatizat (68,3 mil.lei), fondul locativ pentru apartamentele sociale și valoarea utilajului pentru obiectul nefinalizat – „Stația de epurare” (7,6 mil.lei), care concomitent este contabilizată ca capital nevărsat, situații care nu corespund cadrului regulamentar. De menționat, că atât primăria, cât și ÎM nu au întreprins măsuri corespunzătoare în vederea excluderii din evidență a fondului locativ privatizat care nu mai este în proprietatea publică. Situații analogice de neexcludere din evidență a fondului locativ privatizat au fost constatate și la primăriile com.Pășcani, s.Slobozia-Dușca. Prin urmare, din evidența contabilă a entităților verificate nu a fost exclusă valoarea fondului locativ privatizat de cca 74,1 mil. lei¹²⁵. Totodată, se relevă că AAPL nu au stabilit taxa și nu a prevăzut încasarea veniturilor în bugetele locale pe anul 2014 de la transmiterea în arendă sau chirie a apartamentelor neprivatizate. Astfel, cele relatate, precum și lipsa unei evidențe conforme în cadrul UAT din raion a patrimoniului public, inclusiv contabilizarea neregulamentară a valorii fondului locativ privatizat, determină o raportare neautentică a situațiilor patrimoniale;

✓ *AAPL de nivelul II și din or.Criuleni nu au asigurat respectarea întocmai a prevederilor regulamentare, fiind admise unele deficiențe la gestionarea blocului locativ edificat din contul mijloacelor contractate/împrumutate.*

În baza deciziei nr.03.06 din 04.11.2011, CR a transmis (cu titlu gratuit) CO Criuleni un bloc locativ cu 70 apartamente sociale în valoarea de 25,3 mil.lei, edificat din contul unui credit în sumă de circa 989,9 mii Euro, contractat de la MF în conformitate cu Acordul de împrumut dintre RM și Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei, pe o perioadă de până la 20 ani, inclusiv perioada de grație 5 ani, pentru deservirea căruia, la situația din 01.01.2015, din bugetul raional a fost achitată suma totală de 805,0 mii lei, inclusiv în anul 2014 – 286,9 mii lei. La rîndul său, în baza deciziei nr.5/6 din 08.11.2011, în lipsa unor reglementări exhaustive privind evidența fondului de locuințe, CO Criuleni a transmis blocul locativ menționat ÎM „Comunservice”, cu includerea valorii acestuia în capitalul social a întreprinderii.

Misiunea de audit relevă că AAPL din or.Criuleni nu au asigurat respectarea criteriilor de repartizare a apartamentelor sociale prevăzute în Regulament¹²⁶, totodată, acestea fiind modificate în lipsa deciziilor respective a CO. Mai mult decât

¹²⁵ Anexa nr.10 la Raportul de audit.

¹²⁶ Regulamentul privind modul și condițiile de desfășurare a proiectului de construcție a locuințelor sociale, destinate închirierii de către reprezentanții categoriilor de populație social-vulnerabile, aprobat prin decizia CO Criuleni nr.2/3 din 12.03.2011.

atît, depăşind atribuţiile legale prevăzute în art.29 din Legea nr.436-XVI din 28.12.2006, precum şi în lipsa deciziei CO, primarul or.Criuleni a permis transmiterea în folosinţă unei persoane fizice a unui apartament cu 3 odăi (rămas la dispoziţia primăriei). De asemenea, neconformîndu-se prescripţiilor regulamentare¹²⁷, potrivit cărora proprietarii apartamentelor şi încăperilor locuibile în cămine achită plata pentru deservirea tehnică şi reparaţia blocurilor locative în baza tarifului, care include toate cheltuielile pentru deservirea tehnică şi reparaţia blocului locativ, întreţinerea locurilor de uz comun, amenajarea şi salubritatea terenurilor aferente, CO a stabilit tariful pentru serviciile locative, comunale şi necomunale la un nivel care nu asigură acoperirea cheltuielilor pentru deservirea blocului locativ în cauză. Ca urmare, veniturile acumulate de la locatari în anul 2014 pentru închirierea locuinţelor au fost sub nivelul cheltuielilor înregistrate pentru întreţinerea blocului locativ cu 494,0 mii lei.

În sensul celor evocate se relevă că, urmare a nerespectării cadrului legal-normativ, atît CR, AP, cît şi primăriile or.Criuleni, com.Drăsliceni, s.Măgdăceşti, com.Paşcani, s.Slobozia-Duşca, în calitate de proprietari al patrimoniului UAT, nu au asigurat integritatea, inventarierea anuală şi prezentarea rapoartelor respective asupra situaţiei bunurilor aflate în gestiunea ÎM.

• ***AP nu a asigurat confirmarea documentară cantitativ-valorică a bunurilor transmise în comodat IMSP, ceea ce afectează conformitatea integrităţii şi gestionării patrimoniului public.***

Probele de audit denotă anumite nereguli şi la gestionarea patrimoniului transmis în comodat IMSP şi altor entităţi. Atît CR, cît şi AP nu au asigurat o evidenţă conformă a bunurilor proprietate publică transmise în comodat în valoarea de 53,8 mil. lei¹²⁸, inclusiv celor din gestiunea IMSP din raion în sumă totală de 51,7 mil.lei. Astfel, deciziile privind transmiterea bunurilor nu conţin informaţii privind bunurile transmise (listele) şi valoarea acestora pe fiecare obiect separat (conform cerinţelor evidenţei contabile). La fel, nici contractele de comodat, încheiate cu unele IMSP şi centrele de sănătate, nu prevăd informaţii privind valoarea bunurilor, nefiind anexate nici actele de primire-predare a patrimoniului în comodat. Totodată, nerespectînd cadrul legal-normativ, nu au fost întocmite acte de verificare, sumele înregistrate în evidenţa contabilă nefiind confirmate documentar, atît cantitativ cît şi valoric. Contrar prevederilor legale¹²⁹, AP nu a asigurat încheierea contractelor de comodat pentru patrimoniul transmis la 4 IMSP în valoare totală de peste 3,7 mil.lei¹³⁰. Mai mult decît atît, valoarea bunurilor transmise şi contabilizate la AP (53,8 mil.lei) nu este confirmată prin actele de inventariere pe anul 2014, ceea ce pune la îndoială veridicitatea înscrierilor respective şi denotă nerespectarea prescripţiilor Regulamentului aprobat prin Ordinul ministrului Finanţelor nr.60 din 29.05.2012¹³¹. În acest context se exemplifică transmiterea în comodat a activelor

¹²⁷ Pct.8 din Regulamentul aprobat prin HG nr.191 din 19.02.2002.

¹²⁸ Anexa nr.10 la Raportul de audit.

¹²⁹ Art.859 din Codului civil, aprobat prin Legea nr.1107-XV din 06.06.2002.

¹³⁰ IMSP com.Hruşova (376,3 mii lei); IMSP com.Bălăbăneşti (9,3 mii lei); IMSP s.Dubăsarii Vechi (2075,2 mii lei); IMSP s.Măgdăceşti (1314,0 mii lei).

¹³¹ Regulamentul privind inventarierea, aprobat prin Ordinul ministrului Finanţelor nr.60 din 29.05.2012.

IMSP com.Bălăbănești, căreia potrivit actului de primire-predare din anul 2012 i-au fost transmise bunuri materiale în suma de 2,4 mil.lei, pe cînd serviciul contabil a contabilizat tranzacția doar în sumă de 0,01 mil.lei.

De asemenea, deși serviciului contabil al AP a contabilizat transmiterea patrimoniului în comodat Serviciului Sanitar-Veterinar de Stat în valoarea de 1,3 mil.lei, în același timp 12 bunuri imobile din patrimoniul respectiv în valoare de circa 0,4 mil.lei au fost transmise prin ordinul Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor Direcției raionale pentru siguranța alimentelor Criuleni, acest confuz fiind generat de nedelimitarea conformă a patrimoniului public local, de stat și privat. Concomitent, nu au fost oficializate relațiile de dare în folosință a 3 clădiri structurilor Serviciului sanitar-veterinar din satele Cruglic, Bălăbănești, Coșernița în sumă totală de 0,2 mil.lei, a 9 unități de transport în valoare de 0,6 mil.lei etc.

Prin urmare, cele menționate afectează conformitatea integrității și gestionării patrimoniului public transmis în comodat IMSP și altor structuri, precum și veridicitatea datelor din rapoartele financiare pentru perioada supusă auditului. Totodată, se relevă că IMSP nu au prezentat fondatorului (CR) spre aprobare rapoartele financiare pe anul 2014, prin ce nu au fost respectate prevederile Legii nr.436-XVI din 28.12.2006 (fiind prezentate doar informații pentru întocmirea dărilor de seamă prezentate APP).

➤ ***Există probleme referitor la patrimoniul public aflat în proprietatea UAT – rețelele de apeduct și canalizare, care în realitate sînt gestionate de asociații sau persoane fizice, fără ca UAT să obțină avantaj economic.*** Astfel, AAPL neregulamentar au transmis unor asociații obștești/persoane fizice (în lipsa contractelor) proprietatea publică locală (sonde arteziene și rețelele de aprovizionare cu apă și canalizare) în valoare totală de 4,6 mil.lei¹³², fără ca UAT să obțină vre-un avantaj economic, precum și au permis utilizarea resurselor naturale în lipsa autorizațiilor respective. În acest sens se relevă că, contrar prevederilor legale¹³³ conform cărora AAPL nu pot fi fondatori/membri ai asociațiilor obștești, primăria com.Hîrtopul Mare a transmis în gestiunea unei asociații obștești diferite bunuri din proprietatea publică locală (sondelor arteziene, rețelelor de aprovizionare cu apă și canalizare). Totodată, primăriile com.Dolinnoe și s.Jevreni au transmis astfel de bunuri în gestiunea unor persoane fizice. De menționat, că transmiterea patrimoniului public în cauză a fost efectuată în lipsa actelor de predare-primire, întocmite regulamentar, și deciziei consiliilor locale privind stabilirea caracterului transmiterii (gratuit sau contra plată), prin ce nu au fost respectate prescripțiile Regulamentului aprobat prin HG nr.688 din 09.10.1995¹³⁴. De asemenea, auditul relevă că potrivit cadrului legal, asociațiile obștești sînt organizații necomerciale, iar prestarea serviciilor de alimentare cu apă a populației reprezintă de fapt o activitate comercială/de antreprenoriat. Neluînd în considerare cele menționate, precum și neținînd cont, la momentul oportun, de prescripțiile pct.6 din HG nr.1406 din

¹³² Anexa nr.10 la Raportul de audit.

¹³³ Art.11 alin.(3) din Legea cu privire la asociațiile obștești nr.837-XIII din 17.05.1996.

¹³⁴ Regulamentul cu privire la modul de transmitere a întreprinderilor, organizațiilor, instituțiilor de stat, a subdiviziunilor lor, clădirilor, edificiilor, mijloacelor fixe și altor active, aprobat prin HG nr.688 din 09.10.1995.

30.12.2005¹³⁵, AAPL nu au înființat în localitate o structură specializată pentru gestionarea și exploatarea serviciilor de alimentare cu apă și canalizare, ceea ce determină folosirea patrimoniului public în scopuri private, ca urmare nefiind acumulate veniturile respective, totodată suportînd cheltuieli prin calcularea uzurii anuale a patrimoniului transmis asociațiilor obștești și persoanelor fizice.

➤ ***Unele AAPL nu au asigurat gestiunea conformă și evidența fondului funciar; nu au conlucrat eficient cu OCT, precum și nu au finalizat lucrările de delimitare a terenurilor proprietate publică și de înregistrare primară masivă a terenurilor, prin ce nu au fost respectate prevederile Legii nr.91-XVI din 05.04.2007 și prescripțiile HG nr.1528 din 29.12.2007¹³⁶.*** Astfel, neînregistrarea regulamentară a drepturilor asupra terenurilor din or.Criuleni, com.Drăsliceni, com.Pășcani, s.Măgdăcești determină lipsa unei evidențe a bunurilor proprietate publică, gestionarea lor de către persoane neautorizate, neimpozitarea tuturor bunurilor imobile etc. Prin urmare, AAPL din localitățile nominalizate nu dețin o informație exhaustivă privind fondul funciar aflat în proprietatea UAT, modul de utilizare și beneficiarii acestuia. Unul din factorii care a influențat asupra situației date este neasigurarea executării art.11¹³⁷ din Legea nr.91-XVI din 05.04.2007, care prevedea că Guvernul și AAPL pînă în anul 2008 urmau să asigure efectuarea lucrărilor de identificare a terenurilor proprietate publică, iar pînă în anul 2009 să asigure înregistrarea acestora în registrul bunurilor imobile.

Primăriile or.Criuleni, com.Drăsliceni, com.Pășcani și s.Măgdăcești nu dispun de registre exhaustive privind toți deținătorii, suprafața și tipul terenurilor, ceea ce determină riscul întocmirii incorecte a dării de seamă funciare. Lipsa acestor registre de asemenea nu permite urmărirea corectitudinii și eficienței gestiunii fondului funciar din localitate.

• ***Unele AAPL nu s-au conformat cadrului legal-normativ la efectuarea diferitor tranzacții cu terenurile.*** Astfel, la vînzarea terenului proprietate publică, primăria or.Criuleni a acordat eşalonarea plății în sumă de 43,2 mii lei pe o perioadă de pînă la doi ani, deși conform prevederilor legale¹³⁸ plata pentru teren urma a fi achitată timp de o lună. Totodată, la acordarea eşalonării plăților nu au fost întreprinse măsuri privind indexarea prețului.

În cazul comercializării a 3 terenuri cu destinație agricolă amplasate adiacent zonei de protecție a traseului republican Chișinău – Bălți, în vecinătate cu terenurile pe care sînt amplasate structuri care acordă servicii de deservire a transportului, primăria s.Măgdăcești nu a întreprins măsuri în vederea identificării riscului de utilizare a terenurilor în alte scopuri decît cea agricolă, fără schimbarea destinației, ceea ce condiționează necompensarea pierderilor cauzate de excluderea terenurilor din categoriile de terenuri cu destinație agricolă.

¹³⁵ HG cu privire la aprobarea Programului de alimentare cu apă și de canalizare a localităților din Republica Moldova pînă în anul 2015 nr.1406 din 30.12.2005 (abrogată la 28.03.2014 prin HG nr.199 din 20.03.2014).

¹³⁶ HG nr.1528 din 29.12.2007 „Despre aprobarea Programului de delimitare a terenurilor proprietate publică”.

¹³⁷ Art.11 exclus prin Legea nr.296 din 21.12.2012, în vigoare din 01.02.2013.

¹³⁸ Art.4 alin.(5), lit. c) din Legea nr.1308-XIII din 25.07.1997.

Potrivit prevederilor legale¹³⁹, mijloacele bănești rezultate din vânzarea terenurilor proprietate publică a UAT se varsă la bugetul municipiului, orașului, satului (comunei). Mijloacele în cauză urmează să fie utilizate la cheltuieli capitale și la realizarea măsurilor de valorificare a terenurilor noi și de sporire a fertilității solurilor. Însă, contrar acestora, CO Criuleni a decis utilizarea mijloacelor bănești rezultate din vânzarea terenurilor proprietate publică a UAT în suma totală de 162,9 mii lei¹⁴⁰, în scopuri ce contravin prevederilor legale. Totodată, deși potrivit prevederilor art.3 alin.(5) din Legea nr.91-XVI din 05.04.2007 cheltuielile de executare a lucrărilor de identificare și de formare a terenurilor proprietate publică a UAT se suportă de la bugetul local, pînă la momentul de față, în orașul Criuleni nu s-a efectuat delimitarea exhaustivă a terenurilor proprietate publică a statului și a UAT și nu au fost stabilite terenurile din domeniul public și cel privat, fapt ce nu a permis auditului de a exprima o opinie veridică asupra asigurării calculării și încasării integrale a plăților pentru folosirea terenurilor din proprietate publică.

De menționat că AAPL auditate nu au stabilit proceduri de control intern asupra tranzacțiilor cu fondul funciar, precum și asupra veniturilor generate de acestea. Lipsește colaborarea între serviciile primăriei. Operațiunile economice privind vânzarea cumpărarea terenurilor nu sînt integrate în evidența contabilă a primăriilor, iar datoriile nu sînt reflectate în bilanțul contabil. În contextul celor relatate, auditul nu se poate expune asupra corectitudinii restanțelor din vânzarea terenurilor.

➤ ***Contabilizarea neconformă a unor fapte economice și a valorilor nou-create; superficialitatea inventarierilor anuale; neluarea la evidență a bunurilor materiale ce aparțin UAT diminuează valoarea patrimoniului public.*** Astfel, ca urmare a nerespectării prevederilor Legii nr.113–XVI din 27.04.2007, precum și prescripțiilor Instrucțiunilor aprobate prin ordinele ministrului Finanțelor nr.93¹⁴¹ și nr.94¹⁴² din 19.07.2010, autoritățile administrative, instituțiile publice din raionul Criuleni și serviciile contabile ale acestora au admis un șir de iregularități, care au condiționat prezentarea dărilor de seamă anuale (pe anii 2013 și 2014) cu date eronate semnificativ, fiind denaturate elementele patrimoniale și contabile, iregularități (altele decît cele menționate în celelalte compartimente ale actualului Raport) care au însumat circa 11873,0 mii lei¹⁴³, din care:

- AP și primăriile or.Criuleni, com.Pășcani, com.Drăslăeni și s.Măgdăcești au admis contabilizarea incorectă a valorii proiectelor și valorii studiilor de fezabilitate (AP), care în loc de a fi atribuite la categoria de mijloace fixe au fost contabilizate ca cheltuieli pentru investiții capitale, ca urmare fiind denaturate datele Bilanțului executării bugetelor UAT pe anul 2014, atît pe fiecare UAT în parte, cît și pe raion, concomitent fiind diminuată valoarea mijloacelor fixe cu sumă totală de peste 1119,9 mii lei¹⁴⁴. Totodată, primăria s.Măgdăcești neîntemeiat a înregistrat la categoria

¹³⁹ Art.4 alin.(12) din Legea nr.1308 din 25.07.1997.

¹⁴⁰ Anexa nr.10 la Raportul de audit.

¹⁴¹ Instrucțiunea cu privire la evidența contabilă în instituțiile publice, aprobată prin Ordinul ministrului finanțelor nr.93 din 19.07.2010 (în continuare – Instrucțiunea aprobată prin Ordinul ministrului Finanțelor nr.93 din 19.07.2010).

¹⁴² Instrucțiunea cu privire la evidența contabilă în contabilitățile centralizate din cadrul primăriilor satelor (comunelor), orașelor, aprobată prin Ordinul ministrului Finanțelor nr. 94 din 19.07.2010 (în continuare – Instrucțiunea aprobată prin Ordinul ministrului finanțelor nr.94 din 19.07.2010).

¹⁴³ Anexa nr.10 la Raportul de audit.

¹⁴⁴ AP (712,8 mii lei); primăria or.Criuleni (79,2 mii lei); primăria s.Măgdăcești (327,9 mii lei).

„Mijloace fixe” (contul 010) valoarea construcției nefinalizate în sumă de 813,3 mii lei;

- primăria Jevreni a majorat neîntemeiat valoarea mijloacelor fixe cu mărimea cheltuielilor capitale în valoare totală de 53,1 mii lei, care constituie costul reparațiilor capitale a clădirii în care este amplasată primăria satului, dar care nu este în proprietatea acesteia, nefiind patrimoniu public;

- LT Măgdăcești nu a asigurat transmiterea regulamentară a valorii cheltuielilor capitale în sumă totală de 1529,6 mii lei pentru înregistrarea acestora la majorarea valorii imobilului din gestiunea primăriei s.Măgdăcești, în evidența contabilă a căruia este înregistrat acest imobil. Totodată, DE nu contabilizat transmiterea în comodat a 2 bunuri imobile în valoare de 36,9 mii lei la instituțiile de învățământ din com.Pășcani și s.Rîșcova;

- AP și primăriile com.Drășliceni, s.Măgdăcești nu au asigurat contabilizarea tranzacțiilor în perioada de gestiune, în anul 2014 fiind înregistrate cheltuielile aferente exercițiului bugetar precedent în sumă totală de 5495,8 mii lei ¹⁴⁵, precum și nu au fost înregistrate regulamentar cheltuielile efectuate în anul 2014 în suma totală de 1890,9 mii lei, inclusiv pentru reparația capitală a LT Măgdăcești în sumă de 1623,1 mii lei;

- ca urmare a nerespectării prevederilor regulamentare¹⁴⁶, primăria or.Criuleni nu a asigurat întocmirea conformă a rezultatelor inventarierii, în cadrul auditului fiind constatate neajunsuri în valoare de 32,8 mii lei, un bun imobil cu valoarea de bilanț de 217,3 mii lei vândut încă în anul 2013 fiind decontat în 2014. Nu au fost întreprinse măsurile de rigoare în vederea restituirii lipsurilor stabilite în perioadele precedente în sumă de 109,2 mii lei, ceea ce condiționează riscul de expirare a termenului general în cadrul căruia persoana poate să-și apere, pe calea intentării unei acțiuni în instanța de judecată, dreptul încălcat de proprietate asupra patrimoniului public în termenul prevăzut legal¹⁴⁷. Totodată, DE Criuleni nu a întreprins măsuri pentru a obține răspuns de la Inspectoratul de Poliție referitor la materialele privind lipsurile reflectate în bilanțul instituției în suma de 14,5 mii lei;

- la 31.12.2014, în evidența contabilă a primăriei com.Pășcani este reflectat bunul imobil „Cazangeria” în valoare de 559,9 mii lei, care de fapt este deja demolată, cheltuielile pentru demolarea acesteia fiind efectuate în anul 2014. Concomitent, nerespectând prevederile Regulamentului aprobat prin HG nr.500 din 12.05.1998¹⁴⁸, primarul com.Pășcani nu a ordonat crearea comisiei de casare, ca urmare nu a fost întocmit actul pentru casarea mijlocului fix menționat, cu determinarea și luarea în evidență a materialelor obținute în urma casării etc.;

- cu abatere de la cadrul legal, din lipsa responsabilității funcționarilor primăriei s.Măgdăcești, atât în anul 2013, cât și în anul 2014 nu a fost efectuată inventarierea generală a elementelor bilanțului contabil de activ și pasiv;

¹⁴⁵ AP (1275,9 mii lei); primăria s.Măgdăcești (4214,7 mii lei); primăria com.Drășliceni (5,2 mii lei).

¹⁴⁶ Regulamentul privind inventarierea, aprobat prin Ordinul ministrului Finanțelor nr.27 din 28.04.2004.

¹⁴⁷ Art.267 din Codul civil al Republicii Moldova nr.1107 din 06.06.2002.

¹⁴⁸ Pct.42 și pct.43 din Regulamentul privind casarea bunurilor uzate, raportate la mijloace fixe, aprobat prin HG nr.500 din 12.05.1998.

- contrar prevederilor cadrului legal-normativ¹⁴⁹ în vigoare, AP, DE și primăriile or.Criuleni, com.Drăslideni, com.Pășcani și s.Măgdăcești etc. nu au înregistrat în evidența contabilă terenurile proprietate publică aferente clădirilor gestionate, precum și cele aferente instituțiilor publice din subordine.

În contextul celor relatate se menționează că ținerea neregulamentară a evidenței contabile, superficialitatea inventarierii anuale, neluarea justificată în evidență a bunurilor materiale care aparțin UAT diminuează valoarea patrimoniului public, afectează buna gestionare a acestuia și certitudinea raportării financiare.

Recomandări:

11. Președintele raionului, de comun cu autoritățile de resort, **primarii or.Criuleni și satelor/comunelor Bălțata, Boșcana, Cimișeni, Corjova, Cruglic, Dolinnoe, Drăslideni, Dubăsarii Vechi, Hîrtopul Mare, Ișnovăț, Izbiște, Jevreni, Mașcăuți, Măgdăcești, Onițcani, Pașcani, Răculești, Rîșcova, Slobozia-Dușca și Zăicana** să implementeze procese operaționale și proceduri eficiente de control intern care să asigure respectarea cadrului legal-normativ privind administrarea/gestionarea patrimoniului public local, precum și o evidență/raportare regulamentară a situațiilor patrimoniale, cu întreprinderea măsurilor de rigoare în vederea înregistrării conforme a patrimoniului proprietate publică la organele cadastrale și înlăturarea iregularităților constatate de audit.

12. Președintele raionului și primarii or.Criuleni, satelor/comunelor Drăslideni, Măgdăcești, Pașcani și Slobozia-Dușca să asigure inventarierea exhaustivă a patrimoniului public transmis în administrarea întreprinderilor fondate, precum și înregistrarea conformă a acestuia în evidența contabilă, inclusiv a drepturilor asupra lui, cu întreprinderea măsurilor de rigoare pentru aducerea în concordanță cu norma legală a statutelor și activităților întreprinderilor municipale și instituțiilor fondate.

13. Președintele raionului Criuleni să asigure revizuirea/(re)încheierea contractelor de comodat privind transmiterea în gestiune IMSP a patrimoniului public, cu indicarea valorii confirmate a acestuia și înregistrarea regulamentară în Registrul bunurilor imobile.

14. Primarii satelor/comunelor Dolinnoe, Hărtopul Mare și Jevreni să revadă modul de transmitere a rețelelor de aprovizionare cu apă în gestiune, cu ajustarea situațiilor existente (inclusiv privind serviciile de aprovizionare cu apă a populației) la parametrii cadrului legal-normativ în vigoare.

15. Primarii or.Criuleni și satelor/comunelor Măgdăcești, Pașcani, Drăslideni și Ișnovăț să implementeze un sistem de control intern eficient în domeniul administrării și gestionării fondului funciar, cu luarea măsurilor de rigoare în vederea recuperării restanțelor, calculării și încasării penalităților, încheierii contractelor respective, delimitării și evidenței conforme a terenurilor.

16. Primarii or.Criuleni și satelor/comunelor Pașcani și Slobozia-Dușca să asigure inventarierea fondului locativ, cu contabilizarea conformă a celui neprivatizat și aprobarea regulamentară a tarifelor pentru chiria lui.

17. Președintele raionului, șeful DE, directorul LT Măgdăcești, primarii or.Criuleni și satelor/comunelor Drăslideni, Măgdăcești, Jevreni și Pașcani să implementeze proceduri de control intern, inclusiv prin descrierea proceselor corespunzătoare ce țin de domeniul contabilității, care să asigure ținerea regulamentară a evidenței contabile, în scopul raportării conforme a situațiilor financiare, cu remedierea iregularităților constatate de audit.

III. EVALUAREA CONFORMITĂȚII ȘI IMPLEMENTĂRII RECOMANDĂRILOR ANTERIOARE ALE CURȚII DE CONTURI

¹⁴⁹ Art.17 alin. (4) din Legea nr.113-XVI din 27.04.2007; pct.69 din Instrucțiunea aprobată prin Ordinul ministrului Finanțelor nr.94 din 19.07.2010.

Urmare a verificărilor efectuate la compartimentul respectiv, auditul relevă că în anul 2011 a fost efectuat auditul public extern privind regularitatea executării bugetului raional Criuleni pe anul 2010 și gestionării patrimoniului public, fiind adoptată Hotărârea Curții de Conturi nr.72 din 17.11.2011. În acest sens, se constată că AAPL din raionul Criuleni deși au întreprins unele măsuri în vederea remedierii iregularităților constatate anterior, acestea au fost superficiale, ceea ce a cauzat perpetuarea unui management financiar/operațional contraperformant, fapt atestat și în prezentul Raport de audit.

Verificările efectuate au relevat aceleași probleme, exprimate prin:

- neasigurarea identificării, evaluării și administrării eficiente a veniturilor bugetare în ansamblu, inclusiv ale bugetelor locale;
- planificarea și gestiunea neconformă a cheltuielilor bugetare;
- evidența neconcludentă, administrarea și gestionarea defectuoasă a patrimoniului public;
- neimplementarea elementelor sistemului de management și control intern la valorificarea banilor publici, inclusiv privind asigurarea respectării actelor normative în domeniul alocațiilor capitale și eficientizarea achizițiilor publice;
- ținerea neconformă a evidenței contabile, precum și raportarea eronată a unor situații financiare etc.

VI. CONCLUZII GENERALE DE AUDIT

Misiunea de audit rezumă că exercițiul bugetar și administrarea fondurilor publice, în special a patrimoniului imobiliar și activelor transmise în gestiune economică, nu reprezintă pentru autoritățile locale din raionul Criuleni o preocupare stringentă și sistemică. Aceste derapaje au la origine diverse cauze, mai ales factorul uman, cele mai pronunțate fiind ignorarea de către persoanele cu funcții de răspundere a atribuțiilor de serviciu, pe de o parte, și supravegherea neadecvată de către organele publice centrale a entităților din subordine în teritoriul vizat, pe de altă parte. Astfel, autoritățile de resort, mai cu seamă cele financiare, fiscale și cadastrale, practic nu întreprind eforturi conjugate pentru mobilizarea și încurajarea primăriilor în identificarea surselor pasibile de extindere/consolidare a bazei financiare a UAT respective.

În acest context, auditul public extern atestă că administrația raionului, fără a valorifica propriile disponibilități și rezerve, continuă să mizeze pe suportul bugetului de stat, înaintînd anual Ministerului Finanțelor propuneri de buget cu indicatori subestimați/diminuați la venituri și supradimensionați la cheltuieli. O atare situație denotă disfuncții semnificative evidente în managementul instituțional și cel financiar.

Drept confirmare a celor invocate servește și atitudinea necorespunzătoare a factorilor decizionali din teritoriu vis-à-vis de concluziile și recomandările Curții de Conturi pe marginea precedentului audit (2011).

Responsabil de efectuarea și monitorizarea misiunii de audit:
Șeful Direcției generale III

Echipa de audit:

controlor de stat principal/auditor public,
șeful echipei

controlor de stat superior/auditor public

controlor de stat/auditor public

controlor de stat/auditor public

Constantin FURCULIȚA

Svetlana JOSAN

Maria GONCEAR

Stela MOCANU

Lista abrevierilor

Abrevierea	Termenul abreviat
AAPL	Autorități ale administrației publice locale
APP	Agencia Proprietății Publice
AP	Aparatul președintelui
BNS	Biroul Național de Statistică
CO	Consiliul orășenesc
CR	Consiliul raional
CÎS	Camera Înregistrării de Stat
CTAS	Casa Teritorială de Asigurări Sociale
DASPF	Direcția asistență socială și protecția familiei
DE	Direcția Educație
DF	Direcția Finanțe
IFS	Inspectoratul Fiscal de Stat

IMSP	Instituție medico-sanitară publică
ÎM	Întreprindere municipală
ÎS	Întreprindere de Stat
HG	Hotărârea Guvernului
LT	Liceu teoretic
MF	Ministerul Finanțelor
OCT	Oficiul cadastral teritorial
OT	Oficiul teritorial
SA	Societate pe acțiuni
SCITL	Serviciul de colectare a impozitelor și taxelor locale
SIA	Sistemul informațional automatizat
SRL	Societate cu răspundere limitată
UAT	Unitate administrativ-teritorială

Anexa nr.1

Informații succinte privind raionul Criuleni, cadrul normativ-legislativ relevant (bazele juridice, organizatorice, financiare de constituire și utilizare a bugetului raionului, evidența contabilă în autoritățile publice supuse auditării) și derularea procesului bugetar

<i>Informații generale privind raionul Criuleni</i>	<p>Suprafața terenurilor ocupate de raionul Criuleni, potrivit datelor din „Darea de seamă funciară la 01.01.2014”, constituie 68794,7 ha, din care: 11446,9 ha – terenuri proprietate publică a statului; 12197,0 ha – terenuri proprietate publică a UAT, 45240,8 ha – terenuri aflate în proprietate privată.</p> <p>Populația raionului constituie 72254 de locuitori. AAPL ale raionului Criuleni sînt formate în baza Legii privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova și activează conform Legii privind administrația publică locală sub propria responsabilitate și în interesul populației raionale, administrînd necesitățile colectivității raionale.</p> <p>Raionul este persoană juridică de drept public și dispune, în condițiile legii, de un patrimoniu distinct de cel al statului și al altor UAT. AAPL din raion beneficiază de autonomie financiară, au dreptul la inițiativă în ceea ce privește administrarea treburilor publice locale, își exercită autoritatea în limitele teritoriului administrat și în condițiile autonomiei locale. Pornind de la domeniile de activitate ale AAPL, stabilite prin Legea privind descentralizarea administrativă nr.435-XVI din 28.12.2006, competențele și responsabilitățile AAPL sînt divizate în două niveluri: nivelul I – competențele autorităților publice care sînt constituite și activează pe teritoriul orașului, comunei sau satului, pentru promovarea intereselor și soluționarea problemelor colectivităților locale (consiliile locale – ca autorități deliberative, și primăriile – ca autorități executive); nivelul II – competențele autorităților publice care sînt constituite și activează pe teritoriul</p>
---	---

	<p>raionului, pentru promovarea intereselor și soluționarea problemelor populației UAT (CR și președintele raionului).</p> <p>Conform prevederilor Legii privind finanțele publice locale nr.397-XV din 16.10.2003 (art.30), funcția de executor principal de buget este exercitată de președintele raionului, primarul orașului Criuleni și satelor (comunelor).</p> <p>În anul 2014, în sectorul public din raion erau încadrate 2791 unități de personal, fiind finanțați 50 ordonatori terțiari de credite, inclusiv: 34 de instituții preșcolare, 53 de instituții școlare, 28 case de cultură, 4 scoli sportive etc.</p>
<i>Cadrul normativ și legislativ relevant</i>	<p>Cadrul legislativ și normativ relevant</p> <p>Bazele juridice, organizatorice și financiare de constituire și utilizare a bugetului raionului sînt reglementate de:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Legea nr.397-XV din 16.10.2003 privind finanțele publice locale; ✓ Legea nr.847-XIII din 24.05.1996 privind sistemul bugetar și procesul bugetar; ✓ Legea nr.436-XVI din 28.12.2006 privind administrația publică locală; <p>precum și de alte acte legislative și normative în domeniul politicii bugetar-fiscale.</p> <p>Evidența contabilă în autoritățile publice auditate este reglementată de:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Legea contabilității nr.113-XVI din 27.04.2007; ✓ Instrucțiunea cu privire la evidența contabilă a execuției bugetului raional, municipal Bălți, municipal Chișinău și bugetului central al unității teritorial-autonome cu statut juridic special în direcțiile finanțe, aprobată prin Ordinul ministrului Finanțelor nr.51 din 16.08.2004; ✓ Instrucțiunea cu privire la evidența contabilă în instituțiile publice, aprobată prin Ordinul ministrului Finanțelor nr.93 din 19.07.2010; ✓ Instrucțiunea cu privire la evidența contabilă în contabilitățile centralizate din cadrul primăriilor satelor (comunelor), orașelor, aprobată prin Ordinul ministrului Finanțelor nr.94 din 19.07.2010, precum și de alte acte cu caracter normativ.
<i>Derularea procesului bugetar</i>	<p>Derularea procesului bugetar la nivel local are loc în contextul procesului bugetar realizat la scară națională. AAPL, cu responsabilități ce țin de elaborarea și aprobarea bugetelor locale, se împart în două categorii:</p> <p>I – autorități reprezentative și deliberative (consiliile locale ale orașului, comunelor, satelor și ale raionului), care examinează și aprobă bugetul UAT;</p> <p>II – autorități executive (primarii de orașe, sate, comune și președintele raionului, ca ordonatori/executori principali de buget), care asigură elaborarea proiectelor bugetelor locale de nivelul I și nivelul II în baza normativelor stabilite, conform Notei metodologice privind elaborarea de către autoritățile administrației publice locale a proiectelor bugetelor UAT pentru anul 2010, elaborate de Ministerul Finanțelor, și Legii nr.397-XV din 16.10.2003.</p> <p>După aprobarea bugetului de stat, bugetele locale sînt corelate cu prevederile acestuia.</p> <p>Conform cadrului legal, între AAPL de nivelul I și cele de nivelul II nu există raporturi de subordonare, respectiv, bugetele acestora sînt elaborate și executate independent unul de altul. Drept urmare, aceste bugete sînt angajate în relații interbugetare la etapele de elaborare, aprobare și executare, caracterizate prin delimitarea de către autoritățile de nivelul II a veniturilor, prin stabilirea normativelor procentuale de defalcări de la veniturile generale de stat, a volumului transferurilor pentru uniformizarea asigurării financiare a bugetelor locale, a volumului transferurilor cu destinație specială pentru salarizarea unor categorii de angajați din instituțiile de învățămînt și de cultură etc.</p> <p>Un șir de AAPL nu au respectat modul de aprobare și executare a bugetelor UAT.</p> <p>În conformitate cu prevederile art.20 alin.(6) din Legea nr.397-XV din 16.10.2003, autoritatea reprezentativă și deliberativă aprobă bugetul unității</p>

	<p>administrativ-teritoriale pe anul bugetar următor cel târziu la data de 10 decembrie. Însă, CR și 24 de primării¹⁵⁰ nu au respectat termenul stabilit, aprobând bugetul pentru anul 2014 de la 1 la 60 de zile mai târziu.</p> <p>În conformitate cu prevederile art.29 din Legea nr.397-XV din 16.10.2003, Raportul anual privind execuția bugetului UAT pe anul de gestiune se examinează și se aprobă de către autoritatea reprezentativă și deliberativă cel târziu la data de 15 februarie a anului următor anului de gestiune. Însă, în pofida celor relatate, 3 primării¹⁵¹ pîna la 15.04.2015 nu au aprobat raportul privind executarea bugetului propriu pe anul 2014, iar 13 primării¹⁵² au aprobat raportul cu 9-56 de zile mai târziu. Totodată, Raportul privind execuția bugetului raional Criuleni pe anul 2014 a fost aprobat cu întârziere de 52 de zile.</p>
--	--

¹⁵⁰ Primăriilor or.Criuleni (7 zile), satelor/comunelor Cimișeni (60 zile), Boșcana (22 zile), Corjova (19 zile), Cruglic (15 zile), Dubăsarii Vechi (14 zile), Hîrtopul Mare, Izbiște (13 zile), Bălțata (10 zile), Dolinnoe, Zăicana (9 zile), Drăsliceni, Bălăbănești, Coșernița, Pașcani (6 zile), Mașcăuți (4 zile), Slobozia-Dușca, Miclești, Jevreni (3 zile), Ișnovăț, Răculești, Onițcani (2 zile), Măgdăcești (1 zi).

¹⁵¹ Primăriile: or.Criuleni, s.Coșernița și s.Cruglic.

¹⁵² Primăriile: satelor/comunelor Boșcana (30 zile), Corjova (40 zile), Dubăsarii Vechi (25 zile), Hîrtopul Mare (43 zile), Izbiște (58 zile), Bălțata (9 zile), Zăicana (11 zile), Drăsliceni (55 zile), Bălăbănești (45 zile), Jevreni (37 zile), Ișnovăț (28 zile), Măgdăcești (9 zile), Rîșcova (12 zile).

Contextul general privind executarea veniturilor și cheltuielilor bugetului raionului Criuleni

În anul 2014, veniturile și cheltuielile bugetelor UAT (de nivelul I și nivelul II) din raion au fost executate la nivel de 101,8%, respectiv, de 94,2% față de prevederile rectificate. Exercițiul bugetar s-a încheiat cu un sold în sumă totală de 28537,8 mii lei (inclusiv: la AAPL de nivelul II – cu un sold de 9009,6 mii lei; la AAPL de nivelul I – cu un sold de 19528,2 mii lei, sursa de finanțare fiind soldul mijloacelor format în urma exercițiului bugetar 2013). Totodată, luînd în considerare bugetul rectificat, la finele anului 2013 au rămas nevalorificate cheltuieli în sumă totală de 17732,3 mii lei.

Totodată, luînd în considerare bugetul rectificat, la finele anului 2014 au rămas nevalorificate cheltuieli în sumă totală de 16646,9 mii lei, anul bugetar fiind încheiat cu un sold de mijloace bănești în sumă de 31549,0 mii lei, care se prezintă în Tabelul nr.1.

Executarea veniturilor și cheltuielilor bugetelor UAT din raionul Criuleni pe anul 2014

Tabelul nr.1

(mii lei)

Tipul de buget	Venituri				Cheltuieli				Soldul mijloacelor disponibile la 31.12.2013	Excedent (+); deficit (-)	Nivelul cheltuielilor față de încasări, %
	aprobat	rectificat	executat	nivelul executării, %	aprobat	rectificat	executat	nivelul executării, %			
Bugetele UAT din raionul Criuleni, din care:	188275,2	261811,3	266454,0	101,8	188315,2	289101,5	272454,6	94,2	28537,8	-40,0	102,3
Bugetul raional (nivelul II)	141396,2	167503,9	172556,0	103,0	141396,2	175294,5	171472,0	97,8	9009,6	0,0	99,4
Bugetul local (nivelul I)	83409,7	132917,4	132508,0	99,7	83449,72	152417,0	139592,4	91,6	19528,2	-40,0	105,3

Sursă: Raportul privind executarea veniturilor și cheltuielilor bugetelor UAT de nivelul I și nivelul II din raion pe anul 2014.

Analiza bugetelor UAT din raion denotă că sursa de bază a veniturilor în anul 2014 o constituie transferurile de la bugetul de stat, a căror pondere a atins nivelul de 71,4%. Prin urmare, dinamica veniturilor proprii acumulate la bugetele UAT din raion în anii 2011-2014 relevă că, în anul 2014, acestea au fost înregistrate în creștere și au constituit 28,6%. Pe tipuri de venituri la unele impozite și taxe, în anul 2014 nu au fost acumulate mijloace față de prevederile rectificate, altele fiind supraîndeplinite. Astfel, neacumularea veniturilor s-a înregistrat la 11 categorii de impozite în sumă totală de 890,2 mii lei. Depășirea indicatorilor bugetari rectificați a fost înregistrată la 30 categorii de impozite/taxe în sumă totală de 7234,1 mii lei.

Cheltuielile de casă totale ale bugetelor UAT (de nivelul I și nivelul II) din raion, comparativ cu indicii rectificați, au fost executate la nivel de 94,2%.

Prin prisma clasificăției economice, ponderea cea mai mare în totalul cheltuielilor bugetelor UAT din raion revine cheltuielilor pentru remunerarea muncii și plăților corespunzătoare care derivă din acestea – 39,6%, urmate de cheltuielile capitale – 33,4%, și cheltuielile la art.113.00 „Plata mărfurilor și serviciilor” – 18,8%. Totodată, în aspectul clasificăției funcționale, ponderea cea mai mare revine cheltuielilor de casă reflectate la grupa 06 „Învățământul” – 50,2%, urmate de cele reflectate la grupa 01 „Servicii de stat cu destinație generală”, care a constituit 7,5%.

Pe parcursul anului 2014, datoriile creditoare ale raionului s-au majorat cu 24,8 mil.lei, la situația din 01.01.2015 constituind 33,5 mil.lei, din care: 5,5 mil.lei – la retribuirea muncii; 1,0 mil.lei – pentru mărfuri și servicii; 22,3 mil.lei – la investiții și reparații capitale etc. În creștere cu 2,2 mil.lei au fost înregistrate la finele anului 2014 și datoriile debitoare, constituind 4,9 mil.lei.

Obiectivele auditului, domeniul de aplicare și metodologia

Auditul bugetelor UAT a fost efectuat în conformitate cu Standardele de audit ale Curții de Conturi, bazându-se pe o abordare orientată la evaluarea conformității execuției bugetare, cu aplicarea unor proceduri caracteristice atât auditului regularității, cât și auditului performanței.

Pentru a ghida activitatea de audit și a cuprinde aspectele ce țin de execuția bugetului UAT Criuleni referitor la planificarea, executarea veniturilor și a cheltuielilor bugetului, precum și aspectele ce țin de evidența și raportarea situațiilor patrimoniale ale UAT, au fost elaborate următoarele obiective de audit:

Obiectivul I: *UAT au respectat legalitatea și regularitatea în procesul bugetar; au identificat/evaluat/fundamentat potențialul economic, respectiv baza de impozitare aferentă formării veniturilor publice?*

Obiectivul II: *UAT au gestionat cheltuielile bugetare în mod legal/regulamentar?*

Obiectivul III: *UAT au asigurat integritatea și gestionarea conformă a patrimoniului public?*

Reieșind din semnificația problemelor identificate și din riscurile determinate la etapa de planificare, au fost selectate pentru auditare: Aparatul președintelui raionului; DF; DE; DASPF; primăriile or. Criuleni, satelor/comunelor Măgdăcești, Drășliceni și Pașcani. De asemenea, unele probe de audit au fost acumulate la: 21 AAPL¹⁵³ din cadrul UAT din raionul Criuleni; IFS Criuleni; OCT Criuleni; CÎS.

Pentru realizarea obiectivelor auditului și colectarea probelor de audit, au fost efectuate următoarele proceduri de audit:

- au fost analizate deciziile organelor deliberative și executive (CR; președintele raionului; UAT de nivelul I) în vederea stabilirii nivelului de executare al acestora;
- a fost verificat dacă veniturile pasibile încasării în bugetul UAT au fost planificate și încasate regulamentar;
- în baza eșantionării, a fost verificat dacă unele cheltuieli bugetare semnificative (pentru reparații și investiții capitale, alte cheltuieli etc.) sînt legale și conforme;
- au fost verificate situațiile financiare semnificative din Raportul privind executarea bugetului raional, precum și situațiile patrimoniale din Bilanțul instituțiilor publice finanțate de la buget pe anul 2014, fiind confruntate cu documentele contabile și înregistrările financiare pe care acestea se bazează, în vederea confirmării veridicității lor;
- au fost aplicate diferite proceduri analitice, au fost întocmite teste de fond, fiind analizate și confruntate informații de la diferite entități: IFS Criuleni, IMSP; au fost utilizate diferite surse TI (SIA „Cadastrul fiscal”; SIA „Cadastru”; www.geoportal.md și altele);
- au fost verificate situațiile patrimoniale raportate de către UAT, acestea fiind confruntate cu documentele contabile și înregistrările financiare respective;
- au fost realizate interviuri cu angajații unor instituții din cadrul AAPL (de nivelul I și nivelul II) din raion pentru confirmarea concluziilor privind funcționarea controalelor interne asupra anumitor aspecte de activitate etc.

Misiunea a cuprins parțial aspecte ce țin de gestionarea patrimoniului de către întreprinderile municipale fondate de AAPL din raion.

La efectuarea auditului, echipa de audit s-a condus de Standardele internaționale de audit ale ISA, făcînd referințe la Manualul de audit al regularității, pentru o prezentare mai detaliată a abordărilor și proceselor de audit în parte. Astfel, au fost obținute probe suficiente și adecvate în scopul furnizării unei baze rezonabile pentru constatările și concluziile determinate de obiectivele auditului.

¹⁵³ Primăriile satelor/comunelor Bălăbănești, Balțata, Boșcana, Cimișeni, Corjova, Coșernița, Cruglic, Dolinnoe, Dubăsarii Vechi, Hîrtopul Mare, Hrușova, Ișnovăț, Izbiște, Jevreni, Mașcăuți, Miclești, Onițcani, Răculești, Rîșcova, Slobozia-Dușca și Zăicana.

Anexa nr.4
Executarea bugetelor UAT din raionul Criuleni la compartimentul venituri, pe anul 2014

(mii lei)

Codul	Denumirea veniturilor	Aprobat	Rectificat	Executat	Pondere, %	Executat, %
111/01	Impozitul pe venitul din salariu	18236,9	18917,9	19897,9	7,5	105,5
111/05	Impozitul pe venit aferent operațiunilor de predare în posesie	-	-	12,8		-
111/09	Alte impozite pe venit	695,0	695,0	985,5	0,4	141,8
111/20	Impozitul pe venitul din activitatea de întreprinzător reținut la sursa de plată	735,2	709,8	2018,0	0,8	132,5
111/21	Impozitul pe venitul din activitatea de întreprinzător	8291,1	8439,4	8745,6	3,3	103,6
111/22	Impozitul pe venit reținut din dividende	40,0	40,0	217,2	0,1	135,2
111/23	Impozitul pe venit din activitatea operațională	650,8	481,5	1026,9	0,4	86,3
114/01	Impozit funciar pe terenurile cu destinație agricolă	1962,4	2041,4	1957,2	0,7	95,9
114/02	Impozit funciar pe terenurile cu altă destinație decât cea agricolă	114,1	136,5	205,2	0,1	150,3
114/03	Impozit funciar încasat de la persoane fizice	585,6	587,5	564,1	0,2	96,0
114/06	Impozit funciar pe pășuni și finețe	130,2	130,3	130,2	0,1	99,9
114/07	Impozit funciar pe terenurile cu destinație agricolă de la gospodării țărănești	1757,8	1653,8	1613,2	0,6	97,5
114/10	Impozit pe bunurile imobiliare ale persoanelor juridice	158,0	158,0	167,3	0,1	105,9
114/11	Impozit pe bunurile imobiliare ale persoanelor fizice	325,0	324,7	337,2	0,1	103,8
114/12	Impozit pe bunurile imobiliare cu destinație comercială și industrială	305,5	298,9	333,2	0,1	111,5
114/14	Impozit pe bunurile imobiliare achitat de persoanele fizice-cetățeni din valoarea estimată a bunurilor imobiliare	745,6	745,6	840,6	0,3	112,7
115/04	Impozitul privat	36,4	36,4	70,8		194,5
115/39	Taxa pentru prestarea serviciilor de transport auto	3,4	3,4	10,0		294,1
115/41	Taxa de amplasare a publicității	3,2	2,1	-1,7		-81,0
115/44	Taxa pentru folosirea drumurilor de către vehiculele înmatriculate în Republica Moldova	3292,0	3292,0	3020,3	1,1	100,0
115/51	Taxa pentru apă	80,0	80,0	9678,4	3,6	132,6
115/53	Taxa pentru lemnul eliberat pe picior	-	2,5	2,9		116,0
115/54	Taxa pentru extragerea mineralelor utile	900,0	900,0	768,9	0,3	100,2
115/56	Taxa de organizare a licitațiilor și loteriilor pe teritoriul UAT					
115/57	Plata autorizațiilor	43,1	42,3	113,3		267,8
121/2	Dividende aferente cotei de participare a statului în SA					
121/12	Dobânzile	481,6	463,7	586,6	0,2	118,8
121/31	Arenda pentru resursele naturale					
121/32	Plata pentru arenda terenurilor cu destinație agricolă	625,9	583,7	262,4	0,1	45,0
121/33	Plata pentru arenda terenurilor cu altă destinație decât cea agricolă	375,7	359,7	225,3	0,1	62,6
121/35	Chiria bunurilor proprietate publică	124,1	118,1	54,2		45,9
121/36	Alte venituri din proprietate		30,0	31,7		105,7

121/37	Taxa pentru patenta de întreprinzător	115,7	115,7	145,6	0,1	125,8
122/27	Taxa de piață	28,8	45,8	48,3		105,5
122/28	Taxa pentru amenajarea teritoriului	594,9	601,8	655,6	0,3	108,9
122/29	Taxa pentru cazare	45,7	47,8	68,1		142,5
122/30	Taxa pentru unitățile comerciale	1792,4	1791,1	1808,5	0,7	101,0
122./34	Taxa pentru parcare	1,6	1,6	3,8		237,5
122/40	Alte încasări	32,8	32,0	100,6		314,4
122/65	Taxa de la posesorii unităților de transport					
122/66	Taxa pentru parcaj					
122/67	Taxa pentru unitățile stradale de comerț și/sau de prestare a serviciilor	20,8	20,8			
122/68	Taxa pentru evacuarea deșeurilor					
122/69	Taxa pentru dispozitivele publicitare	65,1	66,4	103,6		156,0
123/01	Amenzi și sancțiuni administrative	208,3	210,5	256,4	0,1	121,8
123/02	Amenzi aplicate de poliția rutieră		113,5	124,7		109,9
123/03	Amenzile aplicate de secțiile de supraveghere și control a traficului rutier		113,5	124,7		109,9
123/04	Amenzi aplicate de inspecția financiară					
123/25	Amenzile aplicate de subdiviziunile Inspectoratului general al Poliției		4655,5	6595,4	2,5	141,7
151/01	Mijloace speciale	4819,5	6327,0	6292,6	2,4	99,5
161/01	Veniturile fondurilor speciale	45,0	58,4	58,4		100,0
300	Transferuri	139806,0	185527,9	190147,0	71,4	99,1
310	Transferuri pentru cheltuielile curente primite de la bugetele de alt nivel	125643,2	125643,2	134486,2	50,5	100,0
321	Transferuri de capital de la bugetul de stat	11990,0	17957,3	16906,3	6,3	94,1
330	Mijloace încasate prin decontări reciproce de la bugetele de alt nivel	-	16739,7	12525,1	4,7	95,1
360	Transferuri între componentele bugetului	2172,8	26229,5	26229,5	9,9	100,0
400	Granturi	-	6164,5	6164,2	2,3	100,0
	Venituri, total:	188275,2	242293,0	266454,0	100	101,8
	Inclusiv, venituri proprii	48469,2	50600,5	70142,8		109,8

Sursă: Raportul privind executarea bugetului raionului Criuleni, la venituri pe anul 2014.

Anexa nr.5

Analiza executării cheltuielilor bugetului raionului Criuleni pe anul 2014, potrivit clasificăției economice

(mii lei)

Nr. d/o	Specificație	Cod/art.	Aprobat	Rectificat	Executat	Efectiv	% executării
1	2	3	4	5	6	7	8=6/5
	Cheltuieli totale, din care:		188315,2	289088,1	272454,6	294166,0	94,2
	Retribuirea muncii	111	83765,6	87873,9	86015,7	86892,6	97,9
	Contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii	112	17876,5	19005,8	18550,4	18784,1	97,6
	Plata mărfurilor și serviciilor	113	55559,7	59316,1	51322,7	50380,2	86,5
	Deplasări în interes de serviciu	114	778,4	715,5	550,3	555,0	76,9
	Primele de asigurare obligatorie de asistență medicală	116	2759,9	3307,4	3215,7	3092,1	97,2
	Documente executorii	118		284,3	282,6	122,2	99,4
	Transferuri curente, inclusiv:	130	11382,5	18309,6	17286,8	19560,2	94,3
	pentru produse și servicii	131	2605,4	6417,8	5770,7	5736,9	89,9
	în scopuri de producție	132	3292,0	4558,8	4482,5	6813,4	98,3
	către bugetele de alt nivel	133	18,3	9,0	9,0	9,2	100,0
	către instituțiile financiare și alte organizații	134		208,0	207,9	207,9	100,0
	către populație	135	5466,8	7115,9	6816,7	6792,8	95,6
	Transferuri peste hotare	136					
	Cheltuieli capitale, inclusiv:	200	16192,6	95955,6	90991,1	112323,9	94,8
	investiții capitale	241	4190,0	36366,0	34450,5	34845,8	94,7
	procurarea mijloacelor fixe	242	1756,3	4667,0	4342,1	4333,9	93,0
	reparații capitale	243	10246,3	46778,6	44100,8	66840,3	94,3
	vânzarea pământului	260					
	Transferuri capitale	270		5558,3	3511,9	3578,2	98,7

Sursă: Raport privind executarea bugetului UAT pe cheltuieli.

Anexa nr.6

Structura veniturilor bugetului raionului Criuleni în dinamică pe anii 2011-2014

(mii lei)

Denumirea	Art.	Anii			
		2011	2012	2013	2014
Venituri, total		121613,8	180436,3	201606,5	266454,0
Venituri curente	100.00	30467,8	41382,2	47066,6	70142,8
Venituri fiscale	110.00	23438,3	33873,7	38014,5	52715,0
Impozit pe venit	111.00	14940,7	24781,5	27455,4	32903,9
Impozit pe venit din salariu	111.01	13413,5	15676,1	16385,6	19897,9
Impozit pe venit aferent operațiunilor de predare în posesie și/sau folosință a proprietății imobiliare	111.05	0,5	0,2	11,0	12,8
Alte impozite pe venit	111.09	775,5	672,2	705,2	985,5
Impozit pe venit din activitatea de întreprinzător reținut la sursa de plată	111.20	563,8	1180,6	780,5	2018,0
Impozit pe venit din activitatea de întreprinzător	111.21	15,6	6913,6	8592,8	8745,6
Impozit pe venit reținut din suma dividendelor achitate	111.22	171,8	164,7	215,4	217,2
Impozitul pe venitul din activitatea operațională	111.23		164,7	764,9	1026,9
Impozit pe proprietate	114.00	5846,6	6406,0	6265,6	6148,1
Impozit funciar pe terenurile cu destinație agricolă, cu excepția impozitului de la gospodăriile țărănești (de fermier)	114.01	1891,2	2194,6	2044,8	1957,2
Impozit funciar pe terenurile cu altă destinație decât cea agricolă	114.02	246,4	290,6	239,7	205,2
Impozit funciar încasat de la persoanele fizice	114.03	619,4	592,9	582,1	564,1
Impozit funciar pe pășuni și fânețe	114.06	138,5	132,5	123,8	130,2
Impozit funciar pe terenurile cu destinație agricolă, de la gospodăriile țărănești (de fermier)	114.07	1726,4	1731,4	1702,8	1613,2
Impozit pe bunurile imobiliare ale persoanelor juridice	114.10	131,6	178,0	198,4	167,3
Impozit pe bunurile imobiliare ale persoanelor fizice	114.11	316,1	318,3	322,9	337,2
Impozit pe bunurile imobiliare cu destinație comercială și industrială	114.12	168,1	245,6	251,3	333,2
Impozit pe bunurile imobiliare achitat de către persoanele fizice-cetățeni, din valoarea estimată (de piață) a bunurilor imobiliare	114.14	608,9	722,1	799,8	840,6
Impozite interne pe mărfuri și servicii	115.00	2651,0	2686,2	4293,5	13663,0
Impozitul privat	115.04	19,3	22,9	41,6	70,8
Taxa pentru prestarea serviciilor de transport auto pe teritoriul municipiilor, orașelor și satelor (comunelor)	115.39		0,8	4,0	10,0
Taxa pentru amplasare a publicității	115.41	59,1	13,1	2,3	-1,7
Taxa pentru folosirea drumurilor	115.44	1422,0	1500,1	3317,1	3020,3
Taxa pentru apă	115.51	95,9	127,2	100,5	9678,4
Taxa pentru lemnul elibarat pe picior	115.53	0,8		0,5	2,9
Taxa pentru extragerea mineralelor utile	115.54	1025,8	990,9	786,3	768,9
Plăți pentru certificatele de urbanism și autorizările de construire sau desființare	115.57	28,1	31,2	41,2	113,3
Încasări nefiscale	120.00	3514,1	3864,0	4230,1	11076,8
Alte venituri din activitatea de întreprinzător și din proprietate	121.00	1182,2	1109,6	1338,9	1305,8
Dobânzile aferente soldurilor mijloacelor bugetare la	121.12	130,3	154,9	491,6	586,6

conturile bancare					
Plata pentru arenda pentru terenurile cu destinație agricolă	121.32	522,0	591,5	245,5	262,4
Plata pentru arenda pentru terenurile cu o altă destinație decât cea agricolă	121.33	257,3	154,5	331,3	225,3
Chiria bunurilor proprietate publică	121.35	179,4	127,6	92,5	54,2
Alte venituri din proprietate	121.36			62,2	31,7
Taxa penru patenta de întreprinzător	121.37	93,3	81,2	115,8	145,6
Taxele și plățile administrative	122.00	1935,7	2376,8	2575,4	2788,5
Taxa de piață	122.27	25,7	31,3	19,4	48,3
Taxa pentru amenajarea teritoriului	122.28	490,9	611,7	611,2	655,6
Taxa pentru cazare	122.29	47,8	46,9	42,9	68,1
Taxa pentru unitățile comerciale și/sau de prestări servicii de deservire socială	122.30	137,8	1551,9	1797,3	1808,5
Taxa pentru parcare	122.34			1,2	3,8
Alte încasări	122.40	33,6	96,1	47,2	100,6
Taxa de la posesorii untăților de transport	122.65		0,3		
Taxa pentru unitățile stradale de comerț și/sau de prestare a serviciilor	122.67			15,6	
Taxa pentru dispozitivele publicitare	122.69			40,6	103,6
Amenzi și sancțiuni administrative	123.00	396,1	377,6	315,8	6982,5
Amenzi și sancțiuni administrative	123.01	213,3	216,2	235,7	256,4
Amenzi aplicate de poliția rutieră	123.02	182,9	161,4	33,8	
Amenzile aplicate de sectiile de supraveghere și control a traficului rutier	123.03				124,7
Amenzile aplicate de subdiviziunile Inspectoratului General al Poliției pentru încălcarea traficului rutier constatate cu ajutorul mijloacelor audio-foto-video	123.25				6595,4
Mijloace speciale ale instituțiilor publice	151.00	3477,9	3599,4	4780,6	6292,6
Mijloace speciale	151.01	3477,9	3599,4	4780,6	6292,6
Veniturile fondurilor speciale	161.00	37,4	45,1	41,3	58,4
Veniturile fondurilor speciale (cu exceptia celor încasate de organul vamal)	161.01	37,4	45,1	41,3	58,4
Transferuri	300.00	131312,4	137017,1	153271,7	190147,0
Transferuri pentru cheltuielile curente primite de la bugete de alt nivel	310.00	114190,0	122010,0	125638,4	134486,2
Transferuri pentru cheltuielile capitale de la bugetele de alt nivel	320.00				16906,3
Mijloace încasate prin decontări reciproce de la bugetele de alt nivel	330.00	5634,0	6786,1	8288,9	12525,1
Transferuri între componentele bugetului	360.00	11488,4	8221,0	19344,4	26229,5
Granturi	400	511,3	2037,0	1268,2	6164,2

Sursă: Rapoartele privind executarea bugetelor UAT de nivelul I și nivelul II din raion pe venituri pe anii 2011-2014.

**Executarea veniturilor și cheltuielilor bugetelor UAT de nivelul I și nivelul II
din raionul Criuleni pe anul 2014**

mii lei

Tipul de buget	Venituri				Cheltuieli				Soldul mijloacelor disponibile la 31.12.2013	Excedent (+); deficit (-)	Nivelul cheltuielilor față de încasări, %
	aprobat	rectificat	executat	nivelul executării, %	aprobat	rectificat	executat	nivelul executării, %			
Bugetele UAT, din care:	188.275,2	261.811,3	266.454,0	101,8	188.315,2	289.101,5	272.454,6	94,2	28.537,8	-40,0	102,3
Bugetul raional (nivelul II)	141.396,2	167.503,9	172.556,0	103,0	141.396,2	175.294,5	171.472,0	97,8	9.009,6	0,0	99,4
Bugetul raional (nivelul I), total inclusiv:	83.409,7	132.917,4	132.508,0	99,7	83.449,7	152.417,0	139.592,4	91,6	19.528,2	-40,0	105,3
Criuleni	9.441,7	11.625,4	10.898,5	93,7	9.441,7	13.420,1	11.770,2	87,7	1.520,5	0,0	108,0
Bălăbănești	3.929,0	7.750,7	7.840,5	101,2	3.929,0	8.620,9	8.442,1	97,9	220,0	0,0	107,7
Bălțata	1.675,2	1.710,0	1.686,4	98,6	1.675,2	2.498,7	2.391,8	95,7	234,9	0,0	141,8
Boșcana	3.545,5	3.967,6	3.806,4	95,9	3.545,5	4.525,6	4.310,7	95,3	199,2	0,0	113,2
Cimișeni	2.236,9	2.343,8	2.672,0	114,0	2.236,9	2.819,0	2.414,5	85,7	3.895,5	0,0	90,4
Corjova	2.458,4	5.736,6	5.698,3	99,3	2.458,4	6.080,4	5.947,2	97,8	48,2	0,0	104,4
Coșernița	1.849,6	2.410,5	2.280,1	94,6	1.849,6	2.837,8	2.606,3	91,8	437,5	0,0	114,3
Cruglic	2.353,9	4.692,8	4.633,8	98,7	2.353,9	5.563,5	3.616,3	65,0	1.081,5	0,0	78,0
Dolinnoe	1.535,8	1.812,6	1.379,3	76,1	1.575,8	1.991,1	1.786,7	89,7	336,5	-40,0	129,5
Drâșliceni	5.230,8	6.718,4	6.979,7	103,9	5.230,8	8.500,8	7.899,7	92,9	580,7	0,0	113,2
Dubăsarii Vechi	5.688,2	7.962,4	6.993,7	87,8	5.688,2	8.938,5	7.599,0	85,0	1.283,0	0,0	108,7
Hîrtopul Mare	3.488,7	14.556,3	15.175,1	104,3	3.488,7	14.966,2	13.701,7	91,6	443,2	0,0	90,3
Hrușova	3.312,2	5.314,1	5.527,4	104,0	3.312,2	6.225,1	5.953,5	95,6	786,2	0,0	107,7
Ișnovăț	2.062,3	2.641,8	2.438,8	92,3	2.062,3	2.646,9	2.437,6	92,1	5,3	0,0	100,0
Izbiște	2.408,8	2.868,5	2.841,8	99,1	2.408,8	3.239,9	3.034,3	93,7	506,4	0,0	106,8
Jevreni	2.062,9	2.805,9	2.809,6	100,1	2.062,9	3.078,3	2.935,6	95,4	299,6	0,0	104,5
Mașcăuți	3.545,1	4.708,1	4.691,5	99,6	3.545,1	5.044,4	4.621,5	91,6	215,2	0,0	98,5
Măgdăcești	5.787,4	14.974,2	16.126,3	107,7	5.787,4	20.478,6	20.087,5	98,1	4.735,6	0,0	124,6
Miclești	2.884,8	3.989,2	3.903,6	97,9	2.884,8	4.530,8	4.261,6	94,1	542,4	0,0	109,2
Onițcani	3.482,3	4.315,1	4.219,7	97,8	3.482,3	4.707,2	4.472,2	95,0	438,2	0,0	106,0
Pașcani	4.601,7	6.224,2	6.153,9	98,9	4.601,7	6.340,6	5.449,9	86,0	116,9	0,0	88,6
Răculești	2.651,0	3.378,0	3.410,7	101,0	2.651,0	3.736,4	3.290,8	88,1	367,5	0,0	96,5
Rîșcova	1.523,7	2.050,7	2.030,7	99,0	1.523,7	2.163,7	2.081,7	96,2	121,2	0,0	102,5
Slobozia-Dușca	3.133,4	4.369,8	4.389,0	100,4	3.133,4	4.571,4	3.998,5	87,5	201,6	0,0	91,1
Zăicana	2.520,4	3.990,7	3.921,2	98,3	2.520,4	4.891,1	4.481,5	91,6	911,4	0,0	114,3

Sursă: Rapoartele privind executarea bugetelor UAT de nivelul I și nivelul II din raion pe venituri și cheltuieli pe anul 2014.

Generalizarea neregulilor conform referințelor la Obiectivul I din Raportul de audit

(mii lei)

Nr. d/o	Denumirea instituțiilor/UAT	Venituri neacumulate de la gestionarea terenurilor proprietate publică, aferente construcțiilor private sau privatizate, în lipsa contractelor de arendă	Venituri neacumulate de la folosirea încăperilor în lipsa contractelor de locațiune	Venituri de la schimbarea destinației terenurilor	Venituri ratate din taxe locale	Venituri ratate din vânzarea terenurilor	Neacumularea veniturilor de la transmiterea în arendă a terenurilor	Venituri ratate de la netransmiterea în arendă a terenurilor	Venituri ratate de la necalcularea penalităților și ratei inflației	Valoarea creanțelor de la vânzarea, cumpărarea și arenda terenurilor și bunurilor necontabilizate	Venituri din neimpozitarea terenurilor	Restanțele față de bugetele locale	Diminuarea veniturilor din arenda obiectelor de infrastructură	Total	Venituri subestimate	Venituri supraestimate
	Numărul referinței	39	29	25	22,23,27, 28	40	32	35	34,42	33	11,13	-	41		4	5
1.	Criuleni	1334,4	179,8		70,1		6,4		34,2	4,4	31,9			1661,2		704,5
2.	Bălăbănești		2,2				282,6							284,8	289,6	
3.	Bălțata		0,7				0,9							1,6		23,6
4.	Boșcana		0,7				0,7							1,4		159,0
5.	Cimișeni		0,6				0,7							1,3	289,5	
6.	Corjova		X				X								32,9	
7.	Coșernița		X				1,0							1,0		120,3
8.	Cruglic		X				-									57,8
9.	Dolinnoe		0,4				-						76,2	76,6		430,8
10.	Drâslăeni	58,0	1,6			2,4	239,7		34,0	20,0	10,0			365,7	317,1	
11.	Dubăsarii Vechi		X				-									118,7
12.	Hîrtopul Mare		X				32,9						109,7	142,6	724,3	
13.	Hrușova		0,9				-							0,9	253,9	
14.	Ișnovăț		X				333,0		40,2					373,2		187,0
15.	Izbiște		X				9,2							9,2		24,2
16.	Jevreni		1,2				-						16,1	17,3	3,7	
17.	Mașcăuți	79,2	0,4				5,5							85,1		10,2
18.	Măgdăcești	958,5	0,8	670,2	17,1		33,2			1,5	6,9			1688,2	2191,7	
19.	Miclești		1,6				2,0							3,6		83,8
20.	Onițcani		0,9				1,8							2,7		46,9
21.	Pașcani		1,6				-	11,9	170,9	613,8				798,2	700,7	
22.	Răculești		0,9				3,4							4,3		9,5
23.	Rîșcova		1,3				15,0							16,3		20,0
24.	Slobozia-Dușca		8,4				-							8,4	407,9	
25.	Zăicana		1,0				-							1,0		40,1
26.	APL de nivelul II														2300,0	
	Restanțele față de bugetele UAT											1203,8		1203,8		
	Total:	2430,1	205,0	670,2	87,2	2,4	968,0	11,9	279,3	639,7	48,8	1203,8	202,0	6748,4	7511,3	2036,4

Sursă: Calculele și estimările echipei de audit efectuate în baza informațiilor prezentate de către instituțiile publice, autoritățile terțe (IFS, OCT, Secția raională de statistică), AAPL de nivelurile I și II din raionul Criuleni pe anul 2014.

Anexa nr.9

Generalizarea neregulilor conform referințelor la Obiectivul II din Raportul de audit

(mii lei)

Nr. ord.	Denumirea instituțiilor/ UAT	Neprezentarea documentelor pentru lucrările executate	Cheltuieli de protocol în lipsa documentelor justificative	Achitarea neregulamentară a plăților salariale	Cheltuieli pentru întreținerea unor structuri, care nu se finanțează din bugetul local	Cheltuieli neconfirmate documentar	Lucrări recepționate la prețuri majorate	Lucrări neexecutate, dar incluse în actele de recepție	Lucrări efectuate în lipsa proiectului	Lucrări necontractate	Cheltuielile executate supra limitele maxime aprobate	Neasigurarea întocmirii și păstrării dosarelor de achiziții publice	Lucrări divizate	Necontabilizarea conformă	Documente prezentate cu tergiversarea termenului	TOTAL pag.1
	<i>Numărul referinței</i>	90	67	52	48,50	77	74,85	72,86	84	75	94		70,96	95	81	
1	Criuleni			163,8	14,9	20,0	3,0					✓	124,1			325,8
2	Măgdăcești						6,6					✓	254,0		1669,3	1929,9
3	AP Criuleni	2669,5	29,8		30,0		66,3	408,8	981,4	419,7	2330,9		3568,4	1484,1		11988,9
4	DASPF															-
5	DE										845,1					845,1
6	Liceul Măgdăcești							24,5					167,6			192,1
7	DF															-
8	Drâslăeni						3,5					✓				3,5
9	Pașcani				45,0							✓				45,0
	Total pag.1:	2669,5	29,8	163,8	89,9	20,0	79,4	433,3	981,4	419,7	3176,0		4114,1	1484,1	1669,3	15330,3

Continuare pe pagina următoare.

Nr. ord.	Denumirea instituțiilor/ UAT	Cheltuieli suplimentare pentru întreținerea unui autoturism de serviciu	Cheltuieli în lipsa documentelor justificative	Cheltuieli în lipsa confirmării regulamentare	Delegarea funcționarilor în străinătate în lipsa deciziilor Consiliului raional	Lucrări efectuate cu evitarea procedurilor de achiziții	Lucrări care diferă de cele contractate	Neasigurarea executării lucrărilor în termen	Achitarea neregulamentară a plăților sociale	Achitarea neconformă pentru serviciile comunale prestate	Transferuri majorate pentru cheltuieli aferente activității unei unități de personal	Transferuri majorate aferente cheltuielilor pentru întreținerea unui copil în instituțiile preșcolare	Cheltuieli efectuate în lipsa unităților aprobate	TOTAL pag.2	TOTAL GENERAL
	<i>Numărul referinței</i>	56,58	59	61	63	76	87	91	104	31	43	46	44		
1	Criuleni					583,6	41,5	186,2		14,2				825,5	1151,3
2	Măgdăcești						71,6	1377,4						1449,0	3378,9
3	AP Criuleni	67,3	68,9	122,1	141,0		287,3							686,6	12675,5
4	DASPF								554,7				83,3	638,0	638,0
5	DE													-	845,1
6	Liceul Măgdăcești													-	192,1
7	DF										3315,6	4478,3		7793,9	7793,9
8	Drăslăeni						136,6	788,3		4,9				929,8	933,3
9	Pașcani	39,6	21,2				59,5	699,7						820,0	865,0
	Total pag.2:	106,9	90,1	122,1	141,0	583,6	596,5	3051,6	554,7	19,1	3315,6	4478,3	83,3	13142,8	28473,1

Generalizarea deficiențelor constate la Obiectivul III din Raportul de audit

(mii lei)

Nr,ord	AAPL	Neînregistrarea drepturilor asupra bunurilor imobile publice/inregistrarea neconformă în cadastru a drepturilor patrimoniale		Patrimoniul din evidența AAPL de nivelul II, care este în proprietatea AAPL de nivelul I	Patrimoniul transmis cu nerespectarea prevederilor regulamentare	Patrimoniul în stare de degradare și deteriorare		Diminuarea valorii patrimoniului raportat la APP	Contabilizarea neconformă a elementelor patrimoniale	Valori înregistrate sub nivelul fondului statutar al ÎM	Fond locativ privatizat	Valoarea patrimoniului transmis neregulamentar, inclusiv IMSP	Valoarea rețelor de apă transmise neregulamentar	Utilizarea neconformă a mijloacelor din vânzarea terenurilor	Necontabilizarea conformă a elementelor contabile și patrimoniale	Total
		nr.	mii lei	mi lei	mii lei	nr.	mii lei	mii lei	mii lei	mii lei	mii lei	mii lei	mii lei	mii lei	mii lei	mii lei
	Referință	106		108	110		111	113	118	122	125	128	132	140	143	-
1	Criuleni	22	5739,2		548,7	6	2122,7		107094,8	12408,2	68257,1			162,9	438,5	194649,4
2	Bălăbănești					1	1650,0									
3	Baltata				3377,7	1	223,0									3377,7
4	Boșcana				1260,1	1	353,8									1260,1
5	Cimișeni	1	55,9			3	148,9									55,9
6	Corjova	4	5797,5		299,4											6096,9
7	Coșernița															X
8	Cruglic	6	3410,6		254,6											3665,2
9	Dolinnoe	1	581,3										1727,3			2308,6
10	Drâșliceni	1	524,2			2	244,6		1260,2						5,2	1789,6
11	Dubăsarii Vechi	13	8597,5													8597,5
12	Hîrtopul Mare				244,9								2450,0			2694,9
13	Hrușova															X
14	Ișnovăț	8	5754,4		1172,1	3	237,2									6926,5
15	Izbiște	5	545,2			4	586,7									545,2
16	Jevreni				891,3	1	20,4						447,2		53,1	1391,6
17	Mașcauți				2770,2											2770,2
18	Măgdăcești	1	173,6						1406,5	223,0					6885,5	8688,6
19	Miclești					2	694,4									X
20	Onițcani				1020,8											1020,8
21	Pașcani	6	5174,6			2	2143,3		5924,5	31,3	5702,7				559,9	17393,0
22	Răculești		1206,7		2297,2											3503,9
23	Rîșcova	7	2813,8		622,3											3436,1
24	Slobozia-Dușca	4	605,8			1	19,8				132,6					738,4
25	Zăicana	5	359,1		435,5											794,6
	AP	36	28371,4	724,4				8075,0	717,3	660,2		53818,9			2256,5	94623,7
	DE														51,4	51,4
	Liceul Măgdăcești														1623,1	1623,1
	Total	120	69710,8	724,4	15194,8	27	8444,8 *	8075,0	116403,3	13322,7	74092,4	53818,9	4624,5	162,9	11873,2	368002,9

Măsurile întreprinse pe parcursul auditului de AAPL ale UAT de nivelul I și nivelul II din raionul Criuleni pe marginea Raportului de audit

• Aparatul Președintelui raionului Criuleni:

- a diminuat datoria față de un agent economic cu 65,1 mii lei, urmare a acceptării lucrărilor la prețuri majorate;
- a înregistrat regulamentar documentația de proiect în sumă totală de 712,8 mii lei;
- a contabilizat cotele în societățile comerciale în valoare de 700,8 mii lei;
- a întreprins măsurile de rigoare și a asigurat finalizarea lucrărilor neexecutate privind reparația curentă a sediului Consiliului raional în sumă totală de 408,8 mii lei;
- a prezentat APP darea de seamă pentru anul 2014 cu corectarea unor deficiențe stabilite în cadrul auditului.

• Primăria or.Criuleni:

- a încasat de la un agent economic mijloacele financiare în sumă de 2,8 mii lei, urmare a acceptării lucrărilor la prețuri majorate;
- a înregistrat costul documentației de proiect în sumă de 79,2 mii lei.

• Primăria com.Drășliceni:

- a încasat de la un agent economic mijloacele financiare în sumă de 3,5 mii lei, urmare a acceptării lucrărilor la prețuri majorate; a prezentat caietele de sarcini respective.

• Primăria s.Măgdăcești:

- a încasat de la un agent economic mijloacele financiare în sumă de 6,6 mii lei, urmare a acceptării lucrărilor la prețuri majorate;
- a înregistrat în evidență mijloacele fixe în sumă totală de 327,9 mii lei, din care: 247,3 mii lei – cheltuieli pentru proiectele aferente reparațiilor capitale; 7,4 mii lei – cheltuieli pentru programul pentru ținerea evidenței contabile; 73,2 mii lei – cheltuieli pentru achiziționarea liniei de curent electric.

• Primăria s.Ișnovăț:

- a încasat parțial restanța pentru arenda terenurilor în sumă de 40,0 mii lei.

• La Liceul Teoretic din s.Măgdăcești au fost executate lucrările recepționate și achitate anterior în valoare de 24,5 mii lei, dar neexecutate la momentul respectiv.